

XXIX. ÉVFOLYAM.

CALGARY, ALBERTA, KANADA

2. szám

1976. évi október hó 31-én

Bajtársi Levél

A M. KIR. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG
KÖZPONTI TÁJÉKOZTATÓJA

ALAPÍTOTTA 1947-ben néhai vitéz Karsay Jenő alezredes

Kiadja:
a MKCsBK VEZETŐSÉGE.
CÍME:

VETERANS' ASSOCIATION
of the former Royal Hungarian Gendarmerie
ADMINISTRATION CENTRE
1328- 87th Avenue, S.W.,
Calgary, Alberta, Canada
T2V 0W3

FROM: „MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS
1328—87 Ave. S.W. Calgary, Alberta, T2V 0W3, Canada

PRINTED MATTER

A M. KIR. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG. — MKCsBK — Alakult 1948-ban

Világszervezetünk hivatalosan bejegyzett jótékony célú társadalmi egyesület Kanadában:

Ontário tartományban: Royal Hungarian Gendarmerie Veterans' Benevolent Association. No.10, Liber 1163 Province of Ontario. Toronto (ont.)
1962. szeptember 27.

Quebec tartományban: Association des Veterans' Gendarmes Royaux Hongrois, MKCsBK. No. 96 Libro C-268, Quebec, (P.Q.) 1972. 19 decembre.

Alberta tartományban: Veterans' Association of the former Royal Hungarian Gendarmerie. No. 8775, Edmonton, Alberta, 28th October, 1975.

A MKCsBK VEZETŐSÉGE:

Vitéz Baranchi Tamáska Endre
MKCsBK vezető

Keresztes Lajos
MKCsBK ügyvezető

A MKCsBK Vezetősége önként és önzetlenül intézi világszervezetünk tájékoztató, nyilvántartó és segélyügyi szolgálatát.

FELADATAINK:

- 1./ Bajtársainkkal az összeköttetést fenntartani, érdekeiket képviselni, összejöveteleinkről és a személyi változásokról őket értesíteni.
- 2./ Előadások, ünnepélyek társasvacsorák rendezésével anyagi alapot teremteni és ebből rászoruló bajtársainkat és hozzátartozóinkat segíteni.
- 3./ Ápolni a szolgálati ideálokat és kegyelettel megőrizni emlékét a volt M.Kir. Csendőrség azon tagjainak, akik a törvény és a rend szolgálatában az emberi szabadságjogok és a közbiztonság védelmében Hazájukért áldozták életüket.
- 4./ Az állampolgári jogok és kötelességek megismerése és teljesítésében segídezni.

(Folytatás a borítólap utolsó előtti oldalán)

BAJTÁRSI LEVÉL

A M. KIR CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG KÖZPONTI TÁJÉKOZTATÓJA.

XXIX. Évfolyam

Calgary, 1976. október 31

2. szám

TARTALOM

1. A MKCsBK Vezetőség hírei.

Keresztes Lajos: Látogatásom az ontarioi (Kanada) bajtársaknál 2
Dr. Kiss Gyula: „Egyesült erővel”! 5

2. Tanulmányok, cikkek, leírások, versek.

Bibó István: első kiáltványa a nemzethez 6
Tűz Tamás: Hazám. (Vers) 8
Molnár István: Új magyar Márciust! 9
Néhai Beöthy Kálmán: Nagyapámról. (Vers).....11
Bihari Bünlátó: Származás és erő.....12
Néhai Beöthy Kálmán: Talált kincs. 14
Vitéz Baranchi Tamáska Endre: Parancsnokváltás. 16
Bihari bünlátó: Szociális ügyek szolgálatában 19
Pintér Endre: Apám emlékének 20
Dr. Torday László: Csendőrnapiak.....23
Jegenyés Pál: Volt előjáróim és tanárain.....25
Radnóthy Károly: Meskó Zoltán emlékének (Vers) 26
Antalfy Pál: Életünk Ausztráliában 27
Dr. Padányi Viktor: Karácsony (Vers) 33
Utczás Mihály: Magyar Találkozók Ausztráliában.....34
Dr. Rektor Béla: A japán rendőrség 38
Dr. Ispánky Béla: Búcsú Dálnoki Veress Lajostól 39
Pálházi András: Adjál békességet (Vers).....42

3. Közösségi, egyesületi és társadalmi események:

Beszámoló a Csendőrnapi, Hősöknapja és más összejövetelekről ...43
A magyar élet eseményei világszerte 55

4. Bajtársi Hírek.

Ifjúságunk az élen 60
Születések, házasságok 62
Tagfelvétel, elismerés, képesítés, megbízás 61
Születések, házasságok 62
Betegségek, felgyógyulások 63
Halottaink 64

5. Értesítések.

Könyvismertetések.....70
A Múzeum hírei.....73
A Vezetőség levelesládájából 75
Pénzküldemények nyugtázása: 1976. II.16 — VIII. 31 80

id. Keresztes Lajos:

Látogatásom Ontárió-i (Kanada) bajtársainknál

1947—1949-ben a következő esztendőkből, mikor a németországi és ausztriai menekülttáborokból a kivándorlás a magyarok részére is megnyílt, magyar családok és nőtlenek nagy számmal vándoroltak ki Kanadába és az Amerikai Egyesült Államokba. Elmondhatjuk, hogy mindkét országban hamarosan erős csendőr csoportok alakultak, melyeknek tagjai a már működő magyar egyházak és egyesületekkel karöltve segédkeztek a visszamaradt bajtársak segítése és kijuttatásában is. A MKCsBK-nak kezdettől fogva komoly erkölcsi és anyagi támogatást jelentettek a kanadai csoportok, ahol a bajtársi élet hamarosan bekapcsolódott a magyar társadalmi és közösségi életbe. Kanadai csoportjaink eredményes működése arra indította v. Király Gyula ezds. MKCsBK vezető bs-unkat, hogy a rohamosan változó körülményekkel való lépéstartás érdekében a vezetést az összetételben és létszámban is első Torontói (Ont. Kanada) csoportunkból alakított vezetőségnek adja át. Az átadást követte v. Kövendy Károly vezetése alatt 10 eredményekben gazdag év, mikor is megvalósult a vezetőség és csoportjaink nagy része között a személyes kapcsolat, az új tartalmas B.L. képekkel ellátott modern formája és az MKCsBK Múzeum. Kanada, melynek szélessége az óceánok között közel 4,000 mf-et tesz ki, s az időszámításban 6 időzónát foglal magában, óriási távolságokat képvisel. Mikor az MKCsBK ügyvezetői tisztséget átvettem, szükségét éreztem annak, hogy innen Calgaryból, mely az ország nyugati részén fekszik, személyesen is felvegyem a kapcsolatot keleten működő csoportjainkkal. Ez év májusában feleségemmel együtt Torontóba tervezett rokoni látogatás most erre lehetőséget nyújtott. Utitársként csatlakozott hozzánk Bodor Aladár cső. a Calgary-i csoport egyik alapító és azóta is készséges működő tagja, aki 1950-ben érkezett Kanadába és dolgozott a kanadai vasúttársaságnál 1975-ig, mint pályamunkás. Ma nyugdíjas, háztulajdonos, anyagilag független. Látogatási utamon végigkísért, egyébként a laktanyában lakott, hol kedvére szemlélhette a ritka és értékes emléktárgyakat.

Résztvettünk Torontóban, 1976. V. 26-án az MHBK Hősök Nap-i emlék-ünnepélyen és megkoszorúztuk v. Kövendy Károly bs-sal együtt a Budapest Parkban elhelyezett Magyar Szabadságharcos Emlékművet. Az ünnepség után v. Kövendy Károly vendégei voltunk. Másnap Felföldi István bs. — akit 40 éve nem láttam — elvitt gk-jával meglátogatni a kórházban fekvő Ragó János örm-t, aki gyomoroperációval már a gyógyulás útján volt. Ugyancsak meglátogattam dr. Borhy Emil szds. volt sznpk-omat,

aki 1944—45-ben hadibeosztásban is pk-om volt. Korábban kapott agyvérzésből kifolyólag fél oldala megbénult tolokocsiban találtam. Bár nem tudott beszélni, megismert, mosolygott és símogatta arcomat és hajamat. Felesége szerint állapota azóta is javult. Meglátogattuk a Torontói Magyar Kultúrközpontot. Hatalmas épület (840 St. Clair Ave. W.), rengeteg helyisége van, ahol mindenre van hely. Este voltunk ott, igen nagy volt a sürgés-forgás, készültek a Karaván-ra és a Rákóczi kiállításra. Természetesen a mi bajtársaink is ott szorgoskodtak, v. Kövendy szds-sal az élén, aki megmutatta azt a szép nagy helyiséget is, melyet a Kultúrközpont felajánlott Múzeumunk részére. Eddig vagy 25.000 magyar könyvünk van hagyatékokból. Könyvtáros Tűz Tamás író és költő.

Kihasználva a rokoni látogatást Aladár bs-sal 50—50%-os alapon béreltünk egy gépkocsit és megindultunk látogatási körútra. 1976. VI. 4-én Hamiltonba érkeztünk (Beszámoló a B.L. 3. fejezetében). Itt id. Seregélyes Márton főtörm. csop. vezető, a magyar egyházközség vezetőségi tagja és felesége fogadott. Az esti összejövetelen a bs-ak 90%-a résztvett és a késő éjjeli órákig tartott a meghitt beszélgetés. 1976. VI. 5-én Wellandba érkeztünk, hol Simon Imre v. törm. csop. vezető, a helyi Önképzőkör elnöke, az egyházközség 16 éve vezetőségi tagja és felesége, valamint Laykó Mátyás bs. és felesége fogadtak. Még az összejövetel előtt megnéztük a magyar templomot és az Önképzőkör épületét. Az esti összejövetelen itt is a bs-aknak 90%-a vett részt, a feleségeikkel együtt és az asszonyok remekeltek a finom vacsorával. Igen jó hangulatban itt is jóval éjjel utánig maradtunk együtt. 1976. VI. 6-án Courtlandba érkeztünk, hol Pásztor Béla főtörm. csop. vezető — kivel 38 évvel ezelőtt együtt voltunk a jv. tanfolyamon várt ránk és vezetett gyönyörű dohányfarmok között saját modernül felszerelt farmjára és szépen berendezett házába. Megmutatta a szép nagy Magyar Ház-at, melynek 16 év óta ő az elnöke. Ebéd után jöttek a bs-ak, családtagjaikkal együtt és piknik keretében tartottuk meg a bajtársi összejövetelt a csoport tagjainak 80%-a részvételével. Eljöttek a hamiltoni csoportból Id. Seregélyes Márton, Kerekes Albert és Papp Ferenc bs-ak. A hivatalos rész után a késő esti órákig igen jó hangulatban maradtunk együtt. Itt feltűnően sok volt a vita és a panasz. Úgy érzem, sikerült a bs-akat meggyőzni, hogy felejtsek el ezeket a dolgokat és működjünk ismét békében együtt. Béla barátomnak gratuláltam derék 5 fiúgyermekükhöz, s másnap folytattuk utunkat Brantfordba. Itt csoportunk nincs, Aladár bs. otthoni ismerősehez, Csordás János bs-unkhöz érkeztünk meg. Megnéztük a Magyar Házat, átvettem néhány csendőrcímet, hová írni fogok az összeköttetés felvétele végett. Utunk innen Niagara Fallshoz vezetett, melynek környékén lakó bajtársak a Welland-i csoporthoz tartoznak. Itt meglátogattuk Máté János v. törm. és felesége, valamint Horváth Béla bs-akat. A világhírű vízesést megnézve utunkat Máthéék igenkedves vendégszeretete folytán egy nappal meghosszabbítottuk, kivel az együtt eltöltött jv. tanfolyam közös emlékeit is megbeszéltük. 1976. VI. 18-án, pénteken este 8 órakor a magyar templom iskolatermében találkoztam Torontóban a milliós városban és környékén lakó bajtársakkal, akiknek 30%-a vett részt az összejövetelen. Toron-

tónak számos külvárosa van, nagyok a távolságok és nehéz a közlekedés. Az üdvözlések és beszámolóim után sajnos csak az 1975. évi Csendőrnapi-ról készült film levetítésére volt idő, mert az iskolatermet be kellett zárni és mindenki hazament.

Ontário tartományban megtett útunk során megtekintettünk négy csoportot és két szórványban élő bajtársunkat, valamint a MKCsBK Múzeumot. Mindenütt őszinte bajtársi szeretettel fogadtak bennünket. Kértem mindenegyes csop. vez. bs-amat, hogy szállodában biztosítsanak két főre szobát egy éjszakára. Hallani se akartak róla. Mindenütt a csop. vezető bs-nál szálltunk meg. Külön is hálás köszönet érte, így több időnk volt beszélgetni. Útunk során a látottakból megállapítottam, hogy a bs-i élet igen jó. Szeretik egymást, minden bs. megelégedett, anyagi gondjaik nincsenek. Mindenütt résztvesznek a magyar közösségi életben, legtöbb helyen vezetők is. Büszkén mondhatom, hogy a volt csendőrök az emigrációban is példaadással bizonyítják, hogy kik voltunk, s hogy nem igaz az a sok hazugságon alapuló vád és rágalom, amivel volt Testületünket bemocskolták.

Beszámoltam egy éves működésünkről, statisztikát ismertettem közösségi létszámunkról, hogy a földrészek szerint hány működő csoport és hány fő van nyilvántartva. Ezek szerint a legtöbb volt cső. bs-unk Kanadában él. 1977 május 18-ig létszámunknak 40 %-a küldött anyagi támogatást. 447 levelet kaptunk és válaszoltunk meg. Az eddig kiadott két B. L. nyomda és postaköltsége 2,396.37 dollárba került. Sajnos, sok helyen a csoportok feloszlóban vannak, s csak egyének tartják velünk a kapcsolatot, ha egyáltalán tartják. Hiányzanak fiatal bs-aink, akikre most nagy szükségünk van, mert lassan mi már kiöregszünk. Kértem bs-aimat, legyenek az 1977 év a toborozás éve. Kutassuk föl közösségünkön kívül élő bs-ainkat, próbáljuk a csoportba beszervezni őket, vagy ahol legtöbben laknak alapítsanak ott ők egy csoportot. Kértem az egyedül-lévő bs-ak nevét és címét közöljék velünk, hogy fölvehessük velük a kapcsolatot. Ha van aktív csoportvezető, lesz családi összejövetel, bajtársi élet, piknik és kirándulás. Ez biztosítja a MKCsBK működését. A vezetőségről, a B.L.-ről mindenütt megelégedéssel nyilatkoztak és biztosítottak további támogatásukról és segítségükről. Itt mondom még egyszer köszönetet kedves bajtársaimnak azért a felejthetetlen vendégszeretetért, amiben bennünket részesítettek. Külön is hálás köszönetemet fejezem ki kedves cső. asszonyainknak, azért a munkáért és szeretetért, amelyet férjeik mellett kifejteneK Közösségünk és magyarságunk érdekében. Biztos vagyok benne, hogy az Úristen áldása nem marad el érte. Végezetül kértem bajtársaimat, hogy felejtsük el a volt nézeteltéréseket, nyujtsunk békejobbot egymásnak. Nézzük el egymás hibáit, hiszen hiba nélkül senki sincs közöttünk. Akadályozzuk meg az egységbontók munkáját és ne higgyünk nekik. Ez az út, amely elvisz Testületünk alapításának 100. évfordulójához. Adja Isten, hogy megérjük azt!

Calgary (Alberta, Kanada) 1976. Szeptember 3-án.

Keresztes Lajos s. k.
MKCsBK ügyvezető.

Dr. Kiss Gyula

Egyesült erővel, „Viribus unitis”!

A régi latin mondás, mely I. Ferenc József magyar király jelmondata is volt, azt jelenti, hogy egységben az erő, s egyesült erővel valósítsuk meg célunkat, ha az egyéni erőfeszítés nem elegendő. Ennek a jelmondathoz érvényességét ma se lehet letagadni. Ezért nem csodálkozhatunk hogy a 200 éves Amerikai Egyesült Államok ma is büszkén vallja az egyesülés tényét nemcsak nevében, de pénzére is ráverette azt az „E Pluribus Unum” „sokakból egy” formájában. Európa egymás ellen küzdelmekben és háborúkban annyiszor kivérzett országai szintén az egyesülésben keresik problémáik megoldását, a jövő biztosításának tartós lehetőségét, következő államformájukat, ha törekvéseiket vissza is veti a kontinens kettéosztása. Az Egyesült Európa, az országok ilyen irányú szükség-szerű fejlődése gazdaságilag már megindult a kelet és nyugat között létesített gazdasági és kereskedelmi szerződésekben, melyek félreért-hetetlenül mutatják a két rész összetartozását, ha az új államforma politikai előjele nem is alakulhat ki óhajuk szerint.

Több mint egy éve már a mi közösségünk is „Viribus unitis”, egyesült erővel működik. Bajtársaink szerteszét az öt világrészben önkéntes és szabad jelölés alapján szavaztak és választották meg ügyvezetőjüket, aki megalakította törzsét az ügyek vezetésére. A törzs segíti az ügyve-zetőt az ügyek vezetésében, a nagyobb fontosságú dolgokban határozatot hoz és irányvonalat ad az ügyvezetésnek. Az egy év távlatából ma már higgadt tárgyilagossággal állapítható meg, hogy ennek a feladatnak el-végzésére egy személy nem elegendő bármilyen képességekkel és ener-giával is rendelkezik. A munka felmérése, beosztása, elvállalása és elvé-gzése olyan együttest kíván, melyhez tartozó személyek kapcsolata elbí-rja a több mint húsz esztendő súrlódásait, a korral járó érzékenységet és egyéb fogyatékokat is. A jelek azt mutatják, hogy a calgaryi csoport megállotta ezt a tűzpróbát, mert ma már az ügyvezetői törzs mindenegyes tagja szép gyakorlatra tett szert és fennakadás nélkül végzi a maga mun-káját. Közösségi életünk 1947 óta folyik megszakítás nélkül. A méltá-nyosság és az igazsághoz való ragaszkodás azonban kötelességünk-ké teszi, hogy őszinte köszönettel és elismeréssel illessük azokat a bajtár-sainkat, akik már az első időkben felismerték kezdeti nehézségeinket, mellénk álltak és segítségünkre siettek erkölcsileg és anyagilag egyaránt. Köszönjük a hozzászólásokat, a B.L.-hez küldött leveleket, a történelmi, és színes csendőr élményekből fakadó leírásokat és verseket. Ezek min-degyike megkönnyíti az új szám összeállítását akkor is, ha azokat érke-zésük után mind lehozni nem tudjuk.

Ami létszámunkat illeti címtárunkat átjavítottuk, új nevekkal pótol-tuk, a példányszámot emeltük. Így most olvasóinkat 66 %-ban csendőrök 34 %-ban pedig csendőrbárátok, velünk együttérző, támogató bajtársak és honfitársak adják. A Vezetőséghez beérkező pénzküldemények nagy-

részét csoportjaink küldik, melyek az előfizetéseken kívül összejöveteleik jövedelméből is támogatják a B.L. kiadását. Több bajtársunktól kaptunk felülfizetéseket. Köszönjük csoportjaink és a többi bajtársaink megértő segítségét, mely működésünk anyagi alapját biztosítja.

Végezetül szeretnénk hallani azokról a bajtársainkról, akinek eddig nem volt alkalmuk közölni velünk, hogy óhajtják-e a B.L. küldését továbbra is. Az ő előfizetésükre is szükségünk van a postaköltségek rohamos emelkedése miatt. Bajtársaim: Kezdjük a második évet!

1976. október 23-án mindenütt, ahol a szabad világban magyarok élnek fennhangon fogják hirdetni a magyar szabadságharc 20. évfordulóját. Az alábbi egykorú kiáltvány sajnos nem talált meghallgatásra és a legdemokratikusabb forradalom vívmányait eltaposták a megszállók páncélosai.

Bibó István

első kiáltványa a Nemzethez

Magyarok!

Nagy Imre miniszterelnök a hajnali szovjet tárgyaláskor a szovjet követségre ment a tárgyalások folytatására ahonnan már nem tért vissza. A reggel összehívott minisztertanácson a Parlament épületében tartózkodó Tildy Zoltánon kívül már csak B. Szabó István és Bibó István államminiszter tudott megjelenni. Mikor a Parlamentet a szovjet csapatok körülfogták Tildy államminiszter a vérontás elkerülése végett megállapodást kötött velük, mely szerint ők megszállják az épületet, a benne levő polgári személyek pedig szabadon távozhatnak. Ő a megállapodáshoz tartva magát, eltávozott.

Az országgyűlés épületében egyedül alulírott Bibó István államminiszter maradtam, mint a törvényes magyar kormány egyetlen képviselője.

Ebben a helyzetben a következőket nyilatkozom:

Magyarországnak nincs szándékában szovjetellenes politikát folytatni,

sőt teljes mértékben benn akar élni a keleteurópai népek ama közösségében, akik életüket a szabadság, igazságosság és kizsákmányolásmentes társadalom jegyében akarják berendezni.

A világ színe előtt visszautasítom azt a rágalmat is, miszerint a dicsőséges magyar forradalmat fasiszta vagy antiszemita kilengések szennyezték volna be.

A harcban osztály- és felekezeti különbség nélkül résztvett az egész magyar nép, s megrendítő és csodálatos volt a felkelt nép emberséges, bölcs és megkülönböztetni kész magatartása, mellyel csupán a leigázó idegen hatalom és a honi hóhérekülönítményesek ellen fordult.

A néhány utcai igazságtételt, valamint ókonzervatív erőknél minden fegyveres erőszak nélkül való jelentkezését a kormány rövid úton megszüntethette volna. Az az állítás, hogy emiatt óriási idegen hadsereget kell az országba behívni, illetőleg visszahívni — komolytalan és cinikus. Éppen ellenkezőleg, e hadsereg jelenléte a nyugtalanság és a zavargások legfőbb forrása.

A magyar népet felszólítom, hogy a megszálló hadsereget, vagy az általa felállított bábkormányt törvényesnek ne tekintse, s vele szemben a passzív ellenállás összes fegyverével éljen — kivéve azokat, melyek Budapest közellátását és közműveit érintenek. Fegyveres ellenállásra parancsot nincs módomban kiadni. Egy napja kapcsolódtam be a kormány munkájába, a katonai helyzetről nem vagyok tájékoztatva, felelőtlenség volna tehát tőlem a magyar ifjúság drága vérével rendelkezni.

Magyarország népe elég vérrel adózott, hogy megmutassa a világnak a szabadsághoz és igazsághoz való ragaszkodását. Most a világ hatalmain van a sor, hogy megmutassák az ENSz alapokmányában foglalt elvek és a világ szabadság szerető népeinek erejét. Kérem a nagyhatalmak és az ENSz bölcs és bátor döntését leigázott nemzetem érdekében.

Megállapítom egyúttal, hogy Magyarország egyetlen törvényes külföldi képviselője és külképviseleteinek törvényes feje Kéthly Anna államminiszter. Isten óvja Magyarországot!

Kelt Budapesten, az Országház épületében, 1956. november 4-én.

Bibó István s. k. államminiszter
(Számadás, 1975. XI. 15)

Mint zúgó szél a rétek csókját,
 hazám magammal hoztalak.
 Itt vagy velem. Fáradt agyamban
 dalolsz, mint csobbanó patak.
 Játékszerét a gyermek jobban
 nem örzené: ha jó az éj,
 tündéri képedet szorítom
 szívem fölé.

Te drága táj, zöld dombjaiddal
 szelíd körtáncot lejtess itt.
 Folyóid karcsú, kék szalagja
 még él, még bennem rejtezik.
 A város is, ahol születtem,
 halvány rajzával itt lebeg.
 A régi tornyok, csöndes utcák
 és halk terek.

Kibomlik minden friss csokorként.
 A játékszín benépesül.
 Arcok villanak föl a múltból.
 Csaták és zászlók s egyre gyűl
 a hősi vér piros folyója
 s a hömpölygő évszázadok
 vad ütemében, mint a fáklya
 lelked lobog.

Mint édesanyám könnyes csókját,
 hazám, magammal hoztalak.
 Itt vagy velem. Lángolsz a számon.
 miként a lobbanó szavak.
 Majd ha kigyúl a szép reménység,
 mint tündöklő gyümölcs a fán,
 öledbe hullok mindörökre
 áldott hazám.

A költőnek, Ft. Makkó Lajos volt m. kir. főlelkész bajtársunknak 60. születésnapja alkalmával szeretettel gratulálunk. Isten adjon erőt és egészséget, hogy a „szép reménység” valóra váljon. Torontó-i plébániájára történt betörés következtében elszenvedett sérülésből mielőbb teljes felgyógyulást kívánunk és ezúton küldjük szerető együttérzésünket.

Új Magyar Márciust!

(Kivonat a szónok a Calgary-i magyar egyházak és egyesületek közös ünnepén 1976. évi március 14-én elmondott beszédéből)

Magyar Testvéreim!

128 esztendővel ezelőtt valami csodálatos ébredés sajgott át a nemzeten. Március 15-e a végső kiteljesedése volt annak a sok tervnek, alkotásnak, vágnak, akarásnak, aminek annyian részesei voltak a megelőző évtizedek alatt.

Széchenyi megírta a Hitel-t, hidat épített, Tisza szabályozást kezdett, Lovar Egyletet szervezett és megalapította a Tudományos Akadémiát. Kossuth még egy csomó szabadelvű képviselő harcolt a jobbágyság felszabadításáért, a közös teherviselésért, a honvédség megalakításáért, az általános titkos választójogért, szabad sajtóért. Irodalmunk óriásai Vörösmarty, Arany, Madách, Katona, Petőfi, Jókai meg a többiek megteremtették a magyar irodalom aranykorát. Pozsonyban az utolsó rendi országgyűlés követői önként mondtak le rendi kiváltságaikról s terjesztették föl az új, 1848-as alkotmányt az uralkodóhoz szentesítésre.

Ilyen körülmények között természetes volt, hogy mikor március 15-én a forradalmi lázban Pesten Petőfi meghirdette 12 pontban foglalva a nemzet kívánságait, elszavalta a Talpra magyar-t és a Haza veszélyben volt, az ország minden tájáról ezrével tódult a magyarság Kossuth zászlója alá, hogy megmentse a Hazát. Győzelmet győzelemre halmoztak, de az orosz fölény végül is Világosnál kierőszakolta a fegyverletételt és utána abszolutizmus következett.

Alig egy évszázaddal később újra az orosz kényszerítette rá a despotizmus helyett a kommunizmus borzalmasan rendszeres terrorizmusát. Mikor már úgy látszott, hogy tökéletesen kikerült a nemzet lefejezése, a márciusi szellem újabb megnyilvánulásaként szökött a történelem egére 1956. október 23-a. A passzív ellenállásba merevedett nemzet megrázódott és magára talált. Órákon, napokon keresztül bontakozott ki a legtisztább és legszentebb forradalom a leggonoszabb zsarnokság ellen.

Azóta március 15-e szabadság utáni vágyunk szimbóluma lett. Ott élt már Bocskay, Rákóczi, Kossuth és más kiváló államférfiainkban, ott élt Budavár hős védőiben, az '56-os szabadságharc névtelen seregében, az akadályt nem ismerő katonai szellemben, az egymásra találásban és az összefogásban. Most azonban kérem engedjék meg, hogy ezek után mégse a '48-as március analizálásával foglalkozzam, hanem azt kutassam, hogy hogyan lehetséges számunkra, az egész magyarság számára egy új magyar Március.

A jelen rendkívül sötét. Mindkét világháború után a vesztesek között voltunk és veszteségeink a legsúlyosabbak voltak valamennyi vesztes között. Az 1956-os forradalom idején a Nyugat, a szabad világ ünnepelt, imádkozott, biztatott, hazudott, de nem segített. Amikor a forradalom

már majdnem győzött, megsemmisítve az AVO-t, elsöpörte a kommunista pártot felülkerekedett az országban állomásozó orosz alakulatok nagy részét, amikor népünk már úgy érezte, hogy demokratikus úton kezébe veheti saját sorsának és országának irányítását, a Nyugat szabad kezet adott a Szovjetuniónak a szabadságharc eltiprására és Budapest ifjúságának lemészárlására.

1971-ben Brandt német kancellár un. keleti politikája, 1975-ben a Helsinki-i egyezmény befagyasztották véglegesen a csatlósállamok sorsát. Kimondották a jelenlegi határok változtathatatlanságát. Ezt mi érvényteleneknek kell hogy tekintsük, mert ez elkerülhetetlenül vezet a III. világháborúhoz. Mindenesetre így a szovjet birodalom nyugati határait nem fenyegeti több veszély. Moszkva és Peking közötti feszültségek megoldására a „détente” nem ad orvoslást. Közös határunktól északra óriási, gyéren lakott, mérhetetlen természeti kincsekkel teli területeket a kínaiak visszakövetelnek. Népek milliói élnek ma is elnyomás alatt. A világ közgazdasági élete és pénzügyi rendszere rogyadozik. A politikai korrupciók és a terrorista követelések előtt való meghúnyászkódás és megalkuvás a leghatalmasabb országok tekintélyét, erejét is aláássa. A történelem benyújtja számláját a nagyhatalmakhoz népek szétosztásáért, országok feldarabolásáért a világ erőszakos megosztásáért, a szabadság eltiprásáért a demokrácia és a szocializmus megcsúfolásáért és az alapvető emberi jogok semmibevételéért.

A világ ellenállhatatlanul sodródik a nagy kataklizma felé. Most szeretnék röviden néhány tennivalót megemlíteni, amit nekünk kell elvégeznünk, hogy a mi generációnk is betöltsse történelmi hivatását. Ezek a következők:

Képviselnünk kell az otthon némaságra ítélt Hazánk és fajtánk ügyét a nagyvilágban.

Meg kell ismernünk országunk és Hazánk valóságos történetét.

Meg kell ismernünk a magyarság származását és őstörténelmét.

Kapcsolatot és együttműködést kell teremtenünk a többi Duna medencei népek emigrációival, hogy együtt oldjuk meg a holnap problémáit.

Kapcsolatot és együttműködést kell teremtenünk a rokon népekkel, hogy a Tudás Fiainak népe, a Szumir Magyar népek újra betölthessék szerepüket egy szebb, nemesebb új világ építésében.

Látjátok Testvéreim, hogy milyen rengeteg a tennivaló, hogy egy Új Márciust egy minden eddigi mulasztásunkat és tévedésünket elsodró lelki forradalmat készíthessünk elő. Minden magyarra szükség van ebben a nagy jövőt építő munkában. Testvérem! Gyúrd le magadban a széthúzás, az akaratoskodás a mindenáron dirigálni akarás szellemét. Odaadó és áldozatos munkásokra van szüksége az Új Magyar Márciusnak. Urunk, magyarok szent Atyja! Bocsásd meg történelmi tévedéseinket, adj erőt, hogy megharcolhassuk a reánk váró történelmi vihart, hogy egy igazi Új Magyar Március-a lehessen Hazánknak, fajtánknak, Adja Isten, hogy úgy legyen.

Beöthy Kálmán

(Néhány besenyői Beöthy Kálmán, ezds., fontos beosztásokban eltelt hosszú csendőrségi szolgálata után a m.kir. B.M. XX. cső. osztály vezetőjének helyettese volt. Özvegye jelenleg az Amerikai Egyesült Államokban él.)

Nagyapámról

Bírói székében ült,
Amíg Kossuth meg nem szólalt . . .
Búcsút vett otthon s úgy indult akkor
Testvéreivel
S az ácsi csatában
Az osztrák fenekére vert
Mert: mert . . .
Görgeytől ezért aranyat kapott,
A császártól meg tizenhat évet . . .
Omlott falak, penész és csend között
Valamit keresett és sortüzeket hallott:
Aradról kiabált és csatát vezényelt
És Kossuthot kereste, meg Krisztust . . .

És ronggyá lett tüdején motozott szüntelen
És régvolt háza küszöbét símogatta némán!

Azután Aradon a várba várta
Göthös testtel, hogy mikor éri a végzet
Sortüzek és bitók árnyékában —
S nem hitte, hogy még a napba nézhet . . .
s mikor a nagy kegy azt mondta,
A tizenhatból fele is elég,
Halódva vánszorgott háza felé,
Hol hitvesi sirra lelt és omlott falakra . . .

SZÁRMAZÁS ÉS ERŐ

(A csendőrbajtársak megvilágításában)

Tényleges szolgálatunk alatt, de azóta az emigrációban is, gyakran felmerült a kérdés:

a.) honnan származtak és kik voltak a csendőrök, akik mind békében, mind a háborúk alatt is oly derekasan helytálltak?

b.) miből eredt az a rendkívüli erő, amellyel képesek voltak ellátni az oly nehéz és oly sok felé ágazó szolgálatukat?

A rövid és helyes válasz: a csendőrök egyenként és összességben is átlagon felüli, úgynevezett „egyedi” emberek voltak. Származásukból és képzettségükből fakadt az erő, mellyel el tudták látni a reájuk bízott szolgálatukat. Apa és fián keresztül ismerjünk meg egy esetet, hogy tiszta tükörképben láthassuk a valóságokat.

Gyuri — az apa — törpebirtokos kispazda. A faluban volt egy takaros családháza, a határban pedig gyümölcsfákkal körül vett kis tanyája. Meg volt hozzá a gazdasági felszerelése is és minden fajta jószágja. A Nagyalföldön született és ott is halt meg 88 éves korában. Zömök, vállas és csupa erő-izomember. Tipikusan magyar és izzig-vérig magvető. Egész életében szántott, vetett és aratott. Ennivalót termelt az emberek és az állatok számára. A kakasok hangjára hajnalhasadáskor ébredt és az éjféli kukorékolások idején tért nyugovóra. Napkeltétől—napnyugtáig a mezőn volt. Akadt ott mindig elvégezni való. Tavasszal a szántás, vetés és kapálás, — nyáron az aratás, cséplés és hordás, — ősszel a szüret, kukoricatörés, burgonya és répaszedés, — télen pedig az állatok gondozása és végül a pihenés. A téli időszak volt a tervezgetés ideje is. Minden valamire való gazdának tudni kellett, hogy mit bír el a föld és mit érdemes vetni ide és oda. Gyuri ezt a gyakorlatból és az érzéséből tudta.

Gyuri a napi munkáját nem az órához, hanem a Nap állásához és az időjáráshoz szabta. A restség nem kísérte és nem volt a barátja. Sokszor elhangzott az ajkáról: „gyerünk most, — alhatunk majd karácsonykor”. A földet és a természetet, melyet a Teremtő reá bízott, — szerette és imádta. Ő boldog volt azért is, ha a vetésében kék búzavirágot és piros pipacsokat láthatott. A konkolyt viszont nem tűrte. Azt mondta rá, hogy az élődi, — elszívja és fertőzi a vetést.

Gyuri férj és apa is, majd nagyapa és dédapa. Két fia és két leánya volt. Született több is, de azokat az Isten korán elvette. Talán azért, hogy az életét később ne keserítse. Rossz világ volt már akkor is. Kitört az első világháború és minden épkézláb embernek a frontra kellett menni.

A háborús sietségben Gyuri is elővette, kikalapálta és megfente a nagyméretű kaszáját. Az égre nézett, fohászkodott és „Isten segíts” szavakkal megkezdte az aratást. Az erős kezekben tartott kasza lendült, suhogott, az aranyárgára érett harasztok pedig engedelmesen dőltek az ugarra. Kéve, kereszt, asztag, — majd kenyér és kalács is lett belőle. Az

asztal mellett és a templomban el is mondták érte a miatyánkot.

Laci — a fiú — Gyuri második gyermeke. Fejlett, fogékony és egészséges, mint a makk. A háború kitörésekor 4 éves. Hat év telt el mire az apját újra láthatta. A faluban 4 elemít végzett. Konfirmált utána és a tanulást abba is hagyta. Nem volt az akkor életfontosságú. Fontosabbnak látszott a munka és a kenyér. Az ország lakossága ki volt éhezve és mindent újra kellett kezdeni. Az ilyen korú gyermeket pedig már jól lehetett a munkába használni. Napközben legeltette az állatokat és kapált, — szántáskor—vetéskor pedig vezette, hajtotta a lovakat. Apjával jó egyetértésben éltek és boldogak, kedélyesek voltak. Sokszor fütyültek és daloltak is. Utánozni próbálták a magasba szálló pacsirták és egyéb éneklőmadarak hangjait. Úgy érezték ilyenkor, hogy ameddig a szemükkel belátják, nekik is zöldül a határ és értük is nyílnak a vadvirágok gyöngyei.

A paraszt családokban szokás volt, hogy az első szülött fiú a föld örököse. Lacinak így nem lehetett jövője. Kicsi volt a birtok és nem volt ésszerű azt tovább aprózni. Laci ezt korán felismerte. Ezért 17 éves korában önkéntesen honvéd lett. Ott elvégezte a tisztesképző iskolát és letette a 4 polgárit is. 22 éves korában a csendőrséghez jelentkezett. Nyomban átvették. A csendőrségnél a járőrtársi, járőrvezetői, nyomozó és szabótázelhárító tanfolyamokat végezte, majd tiszti vizsgára jelentkezett és zászlós lett. Ebben az időben fejeződött be a második világháború. Eredményeként hadifogoly, majd hazátlan, üldözött és emigráns lett. Mindez pedig azért történt, mert csendőr volt. Bűnének vették, hogy szerezte a nemzetét és védte a hazáját az ellenséggel szemben.

A köztudatban élt, hogy a csendőrség tagjai földművelő fiúk. Más szavakkal: paraszt családokból származó egyedek. És ez így is volt. A kivétel olyan ritka, mint a fehér holló.

A felvázolt esetekből láthatjuk, hogy a csendőrségnél a származás volt a szilárd alap, melyre biztonsággal építeni lehetett és a többirányú kiképzésük segített ahhoz, hogy rendkívüli munkabírók legyenek.

Mi csendőrbajtársak megszenvedtünk, de ugyanakkor úgy érezzük, hogy büszkéek is lehetünk a múltunkra. Vele és általa bennünk megtalálható az emberebb ember és a magyarabb magyar. Így pedig úgy látjuk, hogy amíg ilyenek az apák és ilyenek a fiúk, — él és örök lesz a magyar.

A talált kincs

Mozdulatlanul állott a kijárat mellett Kopácsi törzsőrmester, csak a szeme kérdezett, kíváncsiskodott a tolakodó, hangos tömegben. A mozdony nehéz lélegzése, a tolatás, a hordárok kiabálása, ismerősök üdvözlő hangoskodása nem érdekelték. Előtte, teste mellett furakodott ki az utas tömeg, ismeretlenek és ismeretlen szándékúak. Akiknek szava elhalkult, mozdulata csendesebb lett ahogy maguk előtt látták a törvényörét mozdulatlan arccal, meg nem vehető komolysággal.

Mikor az utolsó siető is elhaladt Kopácsi mellett, az nem mozdult onnan továbbra sem, — tudta jönnek mások is: a beszállók. Úr, cseléd, szoknyás népek és csintalan diáksereg. Kopácsi mindenkitől elkapott egy-egy szemvillanást, egy mozdulatot, fej félrefordítást, egy tekintet torpanást. Azokat szépen elraktározta Kopácsi, mert ki tudja, mikor jön egy szemléyleírás, egy körözvény . . . Az állomás átjáró volt a végek és a főváros, — az Alföld és a hegyek világa között. A vonatok félóránként álltak meg fáradtan előtte s indultak tovább szén-és vízbőven. Hát nem lehet tudni sohasem . . .

Azután, utána nézett még az eltűnő vonatoknak, megfordult és elindult lejárni az állomás területét. Alig félóra múlva itt az asszonya a reggelivel, utána egy-két perc nyul-alvás, hogy aztán megint a vonatokat lesse, figyelje délig, váltásig. Időben nem hosszú, az igaz, tán csak annyi mint a nagyvárosi rendőröké, nem teszi a lábát, kart, testet oly fáradttá, mint az őrzője hava, sara, gödre, de a szem, a fej, az elme belefárad. Bele bizony, ha becsületesen dolgozik. És ő másként nem tudott. Ha akart volna se. De ilyet akarni se tudott. Éppen olyan furcsa lett volna előtte, mint evés és alvás nélkül lenni. Tudta, hogy a csendőr csak fontos helyen áll s ott csak becsülettel lehet állni, máskülönben . . .

Hová is menne, ha egyszer, mert becsületlen lett, elbocsátának? . . . Hová? . . . Napszámosnak? . . . Vissza a községbe, ahol mindenki és mindjárt azt kérdezné: hát ennyi idő után mi bajod lett, hogy otthagytad a kalapot? . . . Hazudni kellene mindenütt. Vissza az apósáékhoz? Kitartott legyen? . . . Otthagyná az asszony. Könnyen, hiszen . . . hej Uramisten, gyermekük sincs . . . Itt ennél a gondolatnál ellágyult Kopácsi törzsőrmester, — megzavarodott békés belseje, a kérdés meg ismét elötolakodott, talán már ezredszer. De miért nincs? . . . Miért sújtja a sors tiszta, egyszerű, józan szerelmüket? . . . Ki vétett kettejük közül oly nagyot, hogy ilyen nagyon kelljen bűnhődniök? . . . Neki is, asszonyának is, aki sír, ha más porontya kerül udvarukra és neki is, akinek egész bensőjét tűz emészt, ha kint a tanyákon szurtos, pendelyes kölyköket lovagoltathat a térdén. Akit a gyerekek a tanya széleken mindig versenytfutva, sivítva boldogan köszöntenek. Miért, hát miért nem adatott meg nekik, hogy kimondhassák azt a szót: gyermekünk! . . .

Sóhajtott, tódult a levegő melléből. Felvetette fejét és keményet szo-

ritott fogain . . . Lehunyta szemét egy pillanatig, addig míg búcsút intett e szomorú gondolatnak. Szinte jólesett hallania, hogy a raktár visszaveri egyenletes lépteit.

Pár perc s jön a pihenője. Talán asszonya már ott is van és várja. A csendőr előjött benne és mindent felfogott az agya, ami körülötte volt. Pszt! . . . mintha valami neszezne. Talpa alatt félbemaradt a kavics csikorgása. Pszt! . . . Feje, válla, egész teste előre les. Pszt! . . . A farakás mellett. Ott, ott van valami. Na nézd! . . . egy csomag. Jézus! . . . Egy pólyás gyermek. Valaki itt hagyta . . . Egy utas.

A szuronyos, szíjak övezte, súlyos léptű csendőr eltűnt . . . Megsemmisült a látványra s helyét tolakodó örömmel foglalta el a melegszívű, remegő kezű ember. Kopácsi óvatosan érintette a pólyát, föléje hajolt, hogy a tűző nap ne bántsa a kicsit. Az aprósággal, a csupa fehér istenutánnal szemben valami leírhatatlan izgalmat érzett most Kopácsi. Széles tenyere alácsúszott a pólyának, magához emelte azt s az ember, a tisztalelkű ember a gyönyörűségtől mosolyogni kezdett. S az a másik ember visszamosolygott. Nagy búzavirág színű szemét összehunyorította, pislanított utána s apró meggyszínű szája szögletéből mosoly indult széjjel szépséges arcán, — viszonzásul vissza Kopácsihoz, akinek megtelt szíve kicsordult egy könnycsepp alakjában köszönetül. A forró igazgyöngyek úgy ültek a kisemberke arcán, mint májusi tiszta hajnalban harmat a rózsalevelen.

A pihenőszobán az asszony holt-halvány lett, hogy az ura belépett. A kasornyába kötött kávé szilke lepottyant, kettétört s az asszony ijedten kapott a szívéhez:

Imre! . . .

Találtam, nézd!

Az emberke, finom polyában, soha se hallhatott szilke-csörömpölést, mert hangosan kezdett nótázni: óá . . . óá . . . óá . . .

Kopácsi félve tekintett az ablak felé, nem veszi-e észre valaki a különös zajt a csendőr pihenőről, asszonya meg ezalatt az Isten legfőnségesebb ajándékával, az anyai ösztönnel szorította melléhez az emberkét. Csittitgatva, gügyögött az ismeretlenhez, aki megérezte a puhább érintést, a melegebb hangot, az ő nyelvén szóló édes beszédet és szopásra csücsörítette száját. Kopácsiban, míg félrenézett, — megmozdult a csendőr. A bűnildöző, bűnös kereső csendőr. Már felöltött benne a kérdés: kicsoda a kicsi, hogy került ide, ki lehet a szülője, jött-e, ment-e a vonattal, melyikkel. Már próbálta az előtte elmenteket visszahívni, az arcokat idézte már s vak sötétben érezte magát. Hol keresse, merre nézzen? . . .

Asszonyában ezalatt nőtt, növekedett az anya. A tiszta gondolatú, sóvárgó, meddő asszony diadalmasan érezte, hogy az ismeretlen az övé. Az emberke jóbarátjának látja és érzi, hiszen cseng az apró rövid kacaj feléje, mintha gyöngyszemek peregnének ezüstlapra. Ha senkié, hát neki adatott, — hát akkor ezt neki az Isten adta, küldte. Az Isten, aki a sok vágyat imádságnak vette. Tiszta vágy, tiszta imádság, hát ezért talált meghallgatásra.

A csendőr látta ezt s az ember nem akarta tudni asszonya örömét.

Csak az emberke beszélgetett az ő nyelvén s az asszony felelt neki. De hát a két ember azért verekedett. Szörnyű verekedés volt az.

Hosszú percek teltek el. Az asszony félt szólni, mert tudta hogy első kérdése nem lehet más: mit tegyünk vele? . . . Ez pedig az urából komor és nagyon fájó választ fog kiváltani, hiszen annak úgy kell felelnie, hogy önmagában eleget tegyen a csendőrnek is, meg a családot vágyó emberbe se keltsen keserűséget. Kopácsi melle zihált, — ha szól, az amit mondhat asszonya hirtelen életre kelt érzéseit fogja szétmarcangolni, megszínésedett perceit, terveit zúzza szét kegyetlenül . . . De a magamagáét is. Fújt, törölgette a fejét s az asszonyban erre már ágaskodni kezdett a győzedelmes, a nyertes.

Jó, hogy a váltókon odakint dübörgött a gyors. A csendőrnek ott kell lennie. Kopácsi kiment szédülten és lázasan. Alig látott.

Mire visszatért, asszonya és a kis emberke sehol sem voltak. Kopácsi mosolygott boldogan, szívesen, sokáig. És délig, mintha álomban járt volna, — tündöklő, pazar tervek népesítették be lelkivilágát, és csak időnkint árnyékolta be derűsségét egy kérdés: Hogyan is fogjon hozzá az örökbefogadási eljárásnak . . .

Vitéz Baranchi Tamáska Endre

Parancsnok változás

(Vitéz Ághy-Asbóth Zoltán csendőr ezredes Úr 80. születésnapjára)

A katona életében, de éppúgy a csendőrségnél is az mindig nevezetes esemény volt, ha valakit áthelyeztek, vagy ha új parancsnokot neveztek ki egy alakulat élére. A nagy kérdőjel és talány az volt, milyen ember is lesz az új parancsnok, milyen természetű, mit kedvel, mit nem s főleg pedig mi a vesszőparipája parancsnoki minőségében.

Segédtsízként szolgáltam 1942 tavaszától a máramarosi csendőr-osztálynál. Alig, hogy odakerültem, nem sokára az osztályparancsnok-helyettest áthelyezték más beosztásba. Majd mikor parancsnokom ezredesi előléptetést kapott, várható volt, hogy változás lesz. Nem sokat kellett várnunk. Hamarosan megtudtam, hogy új pk-unk vitéz Ághy Zoltán cső. alez. A név ismerős volt nekem, mert emlékezetem szerint időnkint szolgálati útjai alkalmával meg— megjelent a mi osztályunk területén is. Abban az időben kint volt hadművelleti területen, valahol a Dón partján.

1943 év elején, egyik zimankós téli délelőttön, gépkocsi állott meg a lak-tanya udvarán. Kitekintve láttam, hogy egy hatalmas, egyenes tartású tiszt szállt ki a gépkocsiból. Kilépve az irodámból szembentaláltam ma-gam egy szúrós tekintetű, markáns arcú, széles vállú, ezüstösödő halán-

tékú csendőr törzstiszttel. Hadi zubbonyban volt, mellén 4 sorban kitün-tetési sávok, az első sort a Tiszti Arany Vitézségi Érem nyitotta meg. Je-lentkeztem. Új parancsnokom, vitéz Ághy alez. úr megérkezett. Az áta-dás-átvétel megkezdődött és a jegyzőkönyvek aláírása után a régi parancsnok búcsút mondott az osztálynak, s másnap már új parancsno-komhoz mentem be referálni.

Vitéz Ághy alez. úr katonás hangon, röviden közölte velem, hogy min-dent csak csináljak úgy, mint azelőtt. Ha valami változást akar, azt majd közli velem. Ezt tudomásul vettem. Az asztal mellett álltam a balján és azt mondta, hogy „hozz magadnak egy széket és ülj le.” A parancsnot teljesítettem. Ilyen volt az első bemutatkozás.

Ebéd időben már együtt hagytuk el a laktanyát. . . szívesen volt ve-lünk fiatal tisztekkel és nem egyszer velünk is ebédelt az étkezdében. Szolgálaton kívül is elég sok alkalommal voltam együtt volt parancsno-kommal, ami kitüntetés volt számomra. Szívesen hallgattam első és má-sodik világháborús élményeit, hosszú csendőrségi szolgálata alatt szer-zett tapasztalatait, melyeknek később igen nagy hasznát vettem.

Mikor már megismert, sohasem felejttem el, akkor mondta egy alkalom-mal „neked 50 évvel ezelőtt, 3.000 holdas birtokkal kellett volna szület-ned, s huszártisztként szolgálnod . . .” Tudta, hogy a lovat, a lovaglást igen szeretem, s annak élek halok, ha arra módom van. Így teltek el a hetek, hónapok s én nemcsak nagyrabecsültem, tiszteltem, de meg is sze-rettem parancsnokomat. Mikor családja is átköltözött, hivatalos vizitet is tettem náluk. Ekkor eredetben megláthattam a szalon falán berámáz-va a m. kir. Hadilevéltár eredeti bizonyítványát, illetve leírását, hogy miként érdemelte ki a Tiszti Arany Vitézségi Érmét az olasz fronton haditettével Asbóth Zoltán hadnagy. A sorokat elolvastam még büszkébb-nek éreztem magam.

Az osztály legénysége is nagy szeretettel vette körül. Ha kiment egy-egy őrre, szemléje ünnepszámba ment. Közben a szovjet erők már erő-sen közeledtek a Kárpátokhoz és nekünk is volt elég dolgunk a partizá-nokkal is. Ághy alezredes urat hamarosan más beosztásba rendelték, s mindannyian sajnáltuk, hogy elment tőlünk. Azután osztályunk is hadi-beosztásba került. 1944 október közepétől már a 24-es hadosztály kötelé-kében voltam magam is. Majd jött számomra a szovjet hadifogság, a magyarországi kommunista börtön, s a kényszermunkatábor évei. Min-denfelé és mindenkitől érdeklődtem osztályparancsnokom felől, de meg-nyugtató választ senkitől se kaptam. Így feladtam a további reményt a keresésben.

• • •

A szomorúan végződött 1956-os magyar szabadságharc után az USA-ban a Camp Kilmer-be kerültem. Egy napon levél érkezett a címemre. A címzés betűi olyan ismerősök voltak, s mikor megláttam a feladó nevét végtelen megörültem. Volt parancsnokom levelét izgatottan bontottam föl és olvastam. Vitéz Ághy ezredes úr a Vöröskereszt névjegyzékében

megtalálta nevemet, s írta, hogy a táborból menjek hozzájuk, s maradjak mindaddig velük — szinte családtagként — míg állást, munkát nem tudok szerezni. Meghívása végtelenül jólesett nekem. S azt hiszem ennél szebb kitüntetésben nem is részesülhettem volna. Úgy éreztem, hogy ezt talán múltbeli munkámmal és együtt eltöltött szolgálati idő alatt érdemeltem ki.

... Nem sokáig kellett azután várnom. Egy pár hónap múlva elérkezett az a felejthetetlen pillanat is, amikor Pittsburgh-ban meglátogattott, s beszámolhattam röviden a megpróbáltatásokkal teli szomorú éveimről.

Az „Öreg Bajtárs”-sal, mint ahogy ezredes úr nevezi magát, több alkalommal tudtam azóta is találkozni. Minden együttlét, személyes találkozás örök élmény és emlék marad a számomra, s büszkén gondolok vissza arra az időre, amikor alárendeltje lehettem a máramarosi osztálynál.

Most 80-ik születésnapja alkalmával szívem teljes melegével, régi csendőrbajtársi szeretettel köszöntjük! Az Úristen éltesse még igen sokáig, hogy szeretett „Öreg Bajtársunk” mutathassa nekünk azt az utat, melyen Hazánktól távol is nekünk csendőröknek haladnunk kell!

31 év után a volt máramarosszigeti osztályparancsnok vitéz Ághy-Asbóth Zoltán ezredes úr és volt segéd tisztje vitéz Barachi Tamáska Endre százados.

Szociális ügyek Szolgálatában

A két világháború között (és a panamai hajózható csatorna mintájára) Békésszentandrás község határában, a hármas Körösön felépített vízduzzasztó elkészülte után, az oda vezető többi folyók szabályozására és azok partjainak a megerősítésére is sor került. A második világháború kezdetén és alatt, amikor az élelmiszer beszerzésének egy része már jegyekhez volt kötve, sok ezer embert foglalkoztatott ez a nagyméretű munka, melynek résztvevői az ország több részéből, de főként a környékbeli szentesi, hódmezővásárhelyi, endrői és gyomai kubikosokból tevődött össze.

A vízügyi hatóságok értesülése, majd pedig a belügyminisztérium tájékoztatása szerint, a munkákban résztvevő kubikosok között erős propaganda folyik és attól kell tartani, hogy az ország élet-halál harcában a munka leáll és ott lázadás fog kitörni. Az ügy bizalmas felderítésével és a jelentéstétellel a csendőrség lett megbízva. A munkások közé azonnal kivezényelt nyomozóknak az alábbiakat sikerült tisztázni:

1.) A munkákban résztvevő kubikosok általában mind szegény és családot eltartó emberek. Nehéz időkben azért vállalták ezt a munkát, hogy ezáltal maguknak és családjuknak nagyobb darab kenyeret tudjanak biztosítani. A kubikosok a családtagjaikhoz csak hétvégeken járhattak haza munkanapokon pedig saját maguknak a helyszínen főztek, vagy azt ettek, ami éppen a kezükbe került.

2.) Aratás után, az őszi betakarítások idején folyt ez a munka, amikor még a házi hizlalásra és levágásra szánt sertések nem voltak készen, de volt máris új kenyér és ugyanúgy a munkások kertjeikben termelt gyümölcsökből lekvár is. Legnagyobb részük így ezekkel az élelmiszerekkel táplálkozott, a jegyre kapott kevés zsírt pedig vissza hagyták a családuknak. Természetes, hogy a nehéz munkában így legyengültek, az elégedetlenség pedig a tetőfokra hágott. Ezt pedig egymás között híresztelték is. Így alakult ki az a vélemény, hogy propagandát folytatnak és azt veszélyesnek is vélték.

3.) A kubikosoknak az erősítésre és emelésre szánt anyagot az árterületekből kellett a töltés oldalához, vagy annak a tetejére talicskákkal felhordaniok, ami pedig rendkívüli erőt és jó táplálkozást követelt.

4.) A munkások között az országra káros hatású politikai tevékenységet nem sikerült észlelni. Ők csak olyan „haspárti” emberek voltak és csupán annyi volt a kívánságuk, hogy a családi sertésvágásokig nagyobb darab szalonnát, a főzéshez pedig külön zsírt is kaphassanak.

A csendőrség a jelentését az igazságnak megfelelően tette meg. Eredménye: a munkások a szükséges zsírt és szalonnát azonnal megkapták és ezzel helyre állt a rend.

EMLÉKEZÉS . . .

„Még az éjjel, zsandárvérrel írom ki a nevemet . . .”

A csendörök hajnali négy órakor kezdtek járni a házakat. Minden-hová beszéltek és közölték, hogy délután 3 óráig mindenkinek el kell hagyni a községet, összes élő állataival együtt. Nagy lett a tanácstalanság és az emberek nem akartak hinni a fülüknek. Már tíz nap óta szemléltük a községen átvonuló menekülőket, akik a front miatt hagyták el otthonukat. Főleg tiszántúliak voltak, orosházi, békéscsabai, makói kocsik tábláit olvasgattuk. A rajta ülők csüggedtek voltak, fáradtak és kétségbeesettek. Mi csak néztük, néztük őket némán és folytattuk a szüretet tovább. Nem akartuk elképzelni, hogy egyszer mireánk is sor kerülhet. És most íme, a csendörök nyomán, mint a megbolygatott méhkas, olyan a helység. Úgy mondták, hogy 30 km. körzetben teljes kiürítést kell végrehajtani, mert a németek itt akarják bevetni az annyit hangoztatott titkos fegyverüket. És itt élő lénynek nem szabad maradni.

Én éppen otthon voltam felvidéki munkahelyemről, mert katonai bevonulásomat vártam. A zürzavarban a behívó már nem érkezhett meg, de mégis jó, hogy haza mentem, mert apámat kellett helyettesítenem kis gazdaságunkban, akit már hónapokkal előbb behívták tényleges szolgálatra a csendőrséghez. Pedig már majdnem húsz éve volt nyugdíjban a jó öreg. Ott szolgált közel, Kunszentmiklóson és gyakran hazajárogatott, de huzamosabb időre nem kapott eltávozást. Jól jött hazatérésem.

Már a szüret felén túl voltunk ezen a reggelen és nem tudtuk mitévők legyünk. Először úgy gondoltuk, hogy én elmegyek a levettékkel és valahol bevonulok a honvédséghez, ha kell. Dél felé azonban látván a hadi készülődést, jobbnak láttam anyám és hugom mellett maradni. Összekapkodtunk valami kis motyót és a szomszédék azt elfogadták a lovas-kocsijukra, mert nekünk nem volt. Én gyalog mendégéltem mellettük. Arról volt szó, hogy néhány nap múlva úgyis vissza lehet térni. Utunk Szabadszállásra vezetett, ahol anyai nagyszüleim laktak és így nem kellett ismeretlenbe, idegenekhez menni, legalább is az első lépésben. Ez a község már kívül esett a kiürítendő területen.

Ilyen utat sok százezer magyar megtett annak idején, nem akarom részletezni, de volt egy-két mozzanat, ami örökre az emlékezetembe vésődött. A Szállásig tartó út egy szakadatlan szekérsor volt, egyesek elkanyarodtak Fülöpszállásnak, mások tovább mentek Kunszentmiklósig. A kis-izsáki erdőnél kint állt az úton az erdész, apámnak barátja, fiával együtt jártam iskolába. Nézte a hosszú szekérsort és amikor meglátott bennünket nagy szomorúan és sajnálkozva kérdezte:

— Miért mentek? Hová mentek? Mit fogtok csinálni? Van ennek értelme?

— Én akkor erre nem tudtam válaszolni, a kiürítést parancsra hajtottuk végre. Annyit éreztem azonban, hogy a történelem forgószele

kapott el bennünket és sodor feltartóztathatatlanul. Búcsúztam a jól ismert tájtól. A fák jórészt lehullatták leveleiket, sárga szőnyeget alkotva maguk alatt. A nap bágyadtan süttött, nem volt túl hideg. A laposréten nagyon szép kis birkanyáját terelgetett egy középkorú ember. Megszólítottam és kiderült, hogy a birkák a hartai börtön gazdaságából való törzsállomány. (Azért figyeltem hát fel rájuk.) Aki hajtotta őket, rab. Fegyveres őrnök se híre se hamva, elmaradt valahol. S ez a rab mégis teljesíti a kötelességét, eszébe nem jut megszökni. Megtehetné, mert nincs „egyenruhában” és az oroszok minden pillanatban megérkezhetnek. Minduntalan felmorajlottak az ágyúk kelet felől, Kecskemétért folyt a harc.

Ahogy megérkeztünk nagyapámékhoz, még el sem rázódtunk, megjelent Apám. Másodmagával jött, lovon és járőrbe indultak, pont hazafelé, felderíteni a helyzetet. Ő Kunszentmiklóson nem tudott az általános kiürítési parancsról és egyáltalán nem várta, hogy minket ott fog találni. Pihenni tért be egy kis időre. Nagyon megharagudott és nem a leggyengédebb kifejezésekkel illetett amiért elhagytuk a hazát, minden bennelevővel.

— És a tehén hol van?

— Átadtuk a gulyásnak, aki a község egész állományát hajtja erre-felé. Még nem értek ide.

Ahogy mérge valamelyest lecsendesedett, azt kérdeztem, vissza mehetek-e a Felvidékre, a munkahelyemre.

— Nem! Maradj itt és vigyázz anyádra meg a húgodra, felelte és elment.

Harmadnap kerültek elő megint. Közben hallgattuk az ágyúzást és találgattuk, meddig juthattak már az oroszok, mert a rádióból nem sokat tudhattunk meg.

— Ez már Kerekegyháza vagy Lajosmizse felől szól, állapította meg Nagyapám, amint változott az ágyúdörgés iránya. A rádióból pedig valami Ferences barát lelkesített állandóan és buzdított a kitartásra és hogy Krisztus Királlyal győzni fogunk, mert október utolsó vasárnapja előtt álltunk.

Már jó előrehaladott a délután, mikor megérkezett Apám a járőrrel. Fáradtak voltak és éhesek. De volt velük egy harmadik is, polgári ruhában, s ez az ember egy kis baltát szorongatott a hóna alatt. Olyan tatár kinézésű, zömök kis emberke volt, nem túl fiatal, fekete hajjal, bajuszkával. Korán vacsoráztunk még világossal, ahogy Apámék folytathassák az útjukat Kunszentmiklósig. Evés közben elmesélték útjukat. Orgoványnak mentek és jól túlhaladtak a falun, majdnem a bugaci határig, azonban messziről orosz egységeket láttak felfejlődni és jobbnak látták visszafordulni. Járt otthon is és nem nagyon szépen emlékezett meg a házukba betelepedett magyar katonákról, akik a forrásban levő mustot, ha meg nem itták, kifolyatták.

Nagyapám a társaságukban levő civilt figyelte féloldalt, akit szintén az asztalhoz ültetett, mert úgy vélte Apámékhoz tartozik. Az illető egy szót nem szólt, mióta megérkeztek, szótlanságul kanalazta az ételt. Végül is nem állhatta meg és így szólt:

— Hát ez az atyafi kicsoda, hogy veletek jön?

— Ez? Ez tegnapelőtt agyonütötte a szomszédját azzal a kisbaltával és letartóztattuk. Kecskemétre hiába vittük volna, ott már nincs törvényszék. Elmenekültek. Egyelőre visszük magunkkal.

— És mit csináltok vele?

— Addig visszük, amíg valahol át nem adhatjuk az ügyészségnek.

Furcsa érzés volt, hogy egy gyilkossal vacsorázunk egy asztalnál. Mégse tett rám valami szörnyű benyomást, inkább sajnáltam.

Apám, azután látva a hadihelyzetet, meg hogy anyám, hugom jó helyen vannak, inkább értem kezdett aggódni és megengedte, hogy visszatérjek munkahelyemre. Másnap, mielőtt az orosz front oda ért volna, meg is indultam.

Azóta sok év telt el. Sokkal fontosabb eseményeket is elfelejtettem, de valahogy nem tudok szabadulni ettől a képtől. Mindig arra gondolok, mi szükség volt letartóztatni azt az ember? Világos volt, hogy napokon belül új rendszer fog bekövetkezni, törődjék vele az! De nem. Volt egy intézmény és annak tagjai a végsőig eleget tettek esküjüknek. Azon a területen már nem volt végrehajtó hatalom, sem más rendfenntartó testület. És egy magyar csendőr, az Apám, a törvényes rend érdekében letartóztat és magával visz egy törvény ellen vétőt, hogy alkalmas helyen átadja az igazságszolgáltatásnak. Akkor, amikor mások már futottak. Ez valami megfoghatatlan. És mi lett a jutalma? Évekig tartó üldözés, kényszermunka és börtön. Verejtékes munkájával szerzett kis vagyontárgyából való kiforgatás. A felhozott vád ellene az volt, hogy elhagyta a Duna vonalát. És ha nem hagyta volna el, kérdem? Akkor kitaláltak volna mást.

És itt jutottam el e kis írás elején olvasható mottóhoz. A múlt század vége felé a betyárromantika bátran énekelhette ezt a nótát. Akkor legfeljebb virtuskodásról lehetett szó és legfeljebb egy zsandár vérével írta ki nevét a betyár. 1945-ben és utána azonban a modern betyárok, akikről pontos meghatározásaink vannak, tudatosan, sok ezer zsandár vérével írták ki nevüket.

Évek óta tartó kényszer ösztökélt ennek a kis emléknek megírására. Különösen a jó öreg csendőr halála óta. (Pintér József főtörzsőrmester 1970. április 20-án halt meg Magyarországon.) És most, hogy ezzel a néhány sorral, „mely nem nagy eset, de megesett”, mint a költő mondta, emléket állítottam Apámnak, megnyugszom kissé. Úgy érzem tanúságot kellett tennem a világ előtt, milyen volt a magyar csendőr.

A budapesti Bösztörményi úti Csendőr laktanyában egy ünnepségen 1940-ben.

Dr. Torday László

CSENDŐRNAPOK.

Az évek futása a felejtés porát hinti a múltra, ezért egyre nehezebb az emlékezés. A visszapillantó előtt nemcsak az elvesztett útítársak képe, hanem az események részletei is elhomályosulnak. Persze, a korrall legigadós szemlélet és apró részletek elmosódása révén sokszor áttekinthetőbbé válik a lényeg: az emlékképek összefüggése és értelme.

Az első csendőrnapiom élményei még mindig élesen rajzolódnak elem. 1938 február 14-én a Ludovika Akadémia csendőr szakaszának tagjaként vágam a díszlépést Budapesten, a Bösztörményi-úti laktanya udvarán. Bodur Gyula főhadnagy, kiképzőtisztünk szigorú, és komoly fegyelmet követelt. Az eredmény nem is maradt el. Az öreg téglapépületek, a hősi csendőr vértanúk szobra és a laktanyaudvar kopasz fái megbámulták a pompás parádét.

Ez az időszak a Testület fénykorát tükrözte. A Darányi-program lehetővé tette a Csendőrség létszámának emelését, amit a minőségi igény jegyében hajtottak végre. Így kerültek a tisztikar kötelékébe jogi képe-
sítéssel bíró tartalékos tisztek, gondos kiválasztás alapján.

Akkor már félelmesen érezni lehetett a második világháború szelét. 1939-től kezdve az események ránk zúduló sorozata fokozott követelmé-

nyeket rótt mindannyiunkra. A Csendőrnapiak azontúl a háborús felkészültség, a gyakori légiriadók, a harctéri hírek és a hátszágai helytállás jegyében zajlottak le.

1941-től a Belügyminisztérium csendőrségi osztályának segédtisztjeként a Csendőrségi Lapok segédszerkesztője voltam. Ez a lap kedvenc olvasmányává vált minden bajtársnak, tárgyilagos, felvilágosító és hivatásunkat sok okos tanáccsal támogató cikkei nyomán. Pinczés vezérőrnagy, Beöthy ezredes, Benedek alezredes urak és sok kiváló munkatársunk érdeme volt ez. Jellemző, hogy a szovjetország „felszabadítás” után az új hatalom urai sohasem kötöttek bele a Lapok cikkeibe, íróit nem vádolták, sőt a népi demokratikus rendőrség szervezése során számos munkatársunk (Varga g. alezredes, Gyenes-Dienes g. százados, stb.) szakmai tanácsait kikérték és hasznosították.

A hadműveletek során kikényszerített visszavonulás és hazánk nagy részének előzőnlése a kiürített területeken állomásozó csendőr alakulatok hátratelepítését vonta maga után. A dunántúli vármegyéket a polgári lakosság menekültjei lepték el, összekeveredve a visszavont harci egységekkel. Ebben a látszólagos kaoszban a Csendőrség példás helytállása biztosította a rendet.

Utolsó hazai Csendőrnapiunkat Szombathelyen, az oda kitelepült B. M. VI. Osztályának kötelékében ünnepeltem. A város már hetek óta az amerikai-angol légierők bombatámadásainak vált egyik célpontjává. Légiriadók alkalmával kivonultunk a környező dombokra, a személyi veszteségek elkerülése végett. Az 1945. évi Csendőrnapiot — az ellenséges légitámadások veszélyének ellenére — igen ünnepélyes keretek között megtartottuk. A helybeli csendőr és rendőr alakulatok Istentiszteleteken vettek részt, ezután a város főterén ünnepi felvonulás volt. Élénken emlékszem a Csendőrség és Rendőrség Felügyelőjének, majd a Belügyminiszter képviselőjének beszédére és a díszmenetre, amellyel lezárult a hazai Csendőrnapiak sorozata.

A laktanyába visszatérve, éppen az ünnepi ebédre készülödtünk, amikor megszólaltak a légiriadót jelző szirénák. A laktanyának nem voltak mélyépítésű óvóhelyei, így az alagsorokat használtuk fel menedékkül. Mivel a riasztószolgálat késve jelzett, már nem volt időnk kivonulni a hegyekre. Sokan úgy kerestek biztonságot, hogy behúzódtak a laktanya udvarán épített földalatti üregekbe. Az angolszász Liberátorok hamarosan elkezdtek szőnyegbombázásukat, aminek hatásterületébe a csendőrlaktanya is belekerült. Az udvaron ásott üreg-óvóhelyek telitalálatot kaptak. Az áldozatok pontos létszámát képtelenség volt megállapítani. Arra határozottan emlékszem, hogy egy igen kedves, fiatal cső. gazdaszati hadnagy ott lelte halálát menyasszonyával együtt. Azontúl a szombathelyi székesegyházba sem lehetett bemennünk, mert a barokk templomot szintén több találat érte és a lehulló törmelék óriási károkat okozott.

A következő Csendőrnapiot 1946-ban Budapesten, a Katonapolitikai Osztály Nádor u. 9. szám alatti börtönében éltem át, vizsgálati fogságom idején, Nyugatról visszatelepülve. Testsúlyomból akkor már 25 kilót levett

a „Zilahy-leves” („Valamit visz a víz”). A cellák eredeti lakóinak zöme már átkerült a „Gyűjtő”-be vagy a „Markó”-ba. Csak hárman maradtunk a 30-as cellában. A falra vésett rovátkákból tudtuk, hogy aznap ünnepünk volt.

1957-ben Neresnicán, Titóék szögesdróttal kerített menekült-táborában már könnyebben ment az emlékezés, mert a közelgő szabadulás reménye éltetett. Ezt követően, hosszú éveken át csak gondolatban idézhettem fel a Csendőrnapiakat. Franciaországban, majd onnan Amerikába kerültem. Itt, Kaliforniában, évek teltek el, amíg kapcsolatba kerültem volt csendőr bajtársakkal és az MCSBK-val.

A san franciscoi öbölvidéken igen kevesen voltunk, mégis sikerült néhány éven át összejönnünk a Csendőrnapi alkalmából. Az utóbbi két év során azonban a csekély létszámú szórványon belül felmerült személyi ellentétek, valamint elköltözésekkel járó kiesések miatt lehetetlenné vált Február 14-e megünneplése.

Az idén újból felmerült a kérdés: összejöhetünk-e? A helyzet felmérése után beláttuk, hogy legfeljebb három-négy személyre számíthatunk. Ezek után Hódosy-Strobl Pál vezérőrnagy úr úgy határozott, hogy összejövetel helyett mondjunk el egy Miatyánkot elhalt bajtársaink emlékére.

Jegenyész Pál

Volt előljáróim és tanárain

Az 1976. április 30-iki B. L. olvasása közben találkoztam olyan volt előljáróimnak neveivel, akik egyszerre csak újra megjelentek lelki szemeim előtt, a jólismert rendfokozattal, fiatalon. Visszaemlékeztem a hajdani „embert és csendőrt és magyart” nevelő és becsülő jószívűségükre. Néhai vitéz Temesváry Endre vör. utolsó felügyelőnk őrnagy korában mint esztergomi oszt. 1933 évben vizsgálta ki nősülésemet. Besenyői Beöthy Kálmán ezredes akkor sznypk-om mint szds. a csillaghegyi 64 rendbeli villabetörésnek a nyomozó alosztály és a budapesti rendőrség közreműködésével való kiderítése után jutalmul javaslatba hozott a szombathelyi öpk-képző iskolához. Mindkét volt előljárómat — ma már egyikük sem él — utoljára 1945. április 25-én láttam és találkoztam velük Németországban, Pfarrkirchen és Wallburgkirchen közötti úton, ahol együtt sétáltak, mikor felügyelőnként jelentkeztem. Antalffy Pál őrgy. vezette komáromi osztály helyzetéről tettem jelentést, mely a traunfalli erdőben nyert menedéket. Jelentésem megtétele után a felügyelő úr meghagyta, hogy minden csendőr maradjon a helyén, senki ellenállást ne tanúsítson, a fegyverzetet és lőszert egy helyre rakjuk le, mert másnap 26-án az amerikaiak megérkeznek mind megszállók és az összes fegyverzetet stb. adjuk át nekik. Ezek után meleg

kézszerítással indítottak utamra. Antalffy Pál örgy. nevének említése előidézi előttem 1945-ben Dunaszerdahelyről lovaskocsikkal való elindulásunkat s Traunfall-on általunk rögtönzött kunyhókban való tartozkodásunkat. Hálás köszönettel emlékezem vissza az őrnagy úrra, hogy a Folksbundistákat megakadályozta abban, hogy az 50 lófogatú menekülőkkel megrakott kocsikaravánt kirabolják. Szeretettel gondolok vissza reá, mint komáromi osztályparancsnokomra.

Ugyancsak szeretettel emlékszem vissza még élő és holt tanárimra is. Székesfehérváron iskolaparancsnokom 1924-ben Wágner Béla szds., beosztott tiszt, tanárok Órendy Norbert, Bardio (Benedek) Mihály, revisnyei Reviczky Zsigmond és Antóny (Ridegh) Rajmond fhdgy-ok voltak. Szombathelyen, 1935-ben iskolaparancsnokom Perey László ezds., beosztott tiszt, tanárok Toldy Árpád, Majoros István, Biró Kálmán és Pogány Ferenc szds-ok voltak. Sznyrk-om Esztergomban vitéz Porpáczy Jenő alez., szakpk-om Várkonyi Lipót alhdgy., opk-om Bajza István I.oszt. thts., Csillaghegyen Dudás István főtörm. voltak. Lévai sznyrk-om Székely Ferenc százados., szakpk-om Farkas László alhdgy voltak. Székelyudvarhelyen sznyrk-om dr. Farczadi Sándor István fhdgy. voltak. Az emlékezés során visszagondolva a régi arcokra köszöntöm meleg szeretettel az élőket és a megholtaknak pedig adjon az Úristen örök fényességet. Nyugodjanak békében és legyen áldott az ő emlékük.

Radnóthy Károly

A szerző, költő és zeneszerző néhai vitéz Radnóthy Ferenc két világháborút végigharcolt alhadnagy fia 1917-ben született Komáromban. A háború előtt mint olajtechnikus dolgozott a Socony Vacuum olajvállalat Almásfüzitő-i telepen és szervezte annak kultúréletét. 1942-ben a budapesti Vigadóban volt első szerzői estje. Jelenleg Calgaryban él, édesanyjával és testvéreivel, s az Air Canada alkalmazottja. Verseiért az Árpád Akadémia 1975-ös pályázatán oklevéllel tüntette ki.

Meskó Zoltán emlékére

Harminckilencet írhatott a naptár,
A helyőrség izgatott lázban volt,
Ezredek álltak minta-szerű rendben,
Szemlélőt vártak, . . . Vezérőrnagyot.

A szemle sikerült és diszebedet
Kapott ilyenkor a szegény baka,
Kitüntetésnek számított néhánynak,
Ha szólott hozzá a nagy Úr maga.

Azóta elfutott vagy hét esztendő
Pfeffernitz . . . Tákoltt rossz fabarakok.
A táborlakók sorsüldözött, tépett
Hontalanná vált koldús magyarok.

Egy délután a tábor mellett meccs volt,
Gólt kiáltozott kétezer török,
S nem látta senki, hogy ott húsz méterre
Épp temettek egy Vezérőrnagyot.

(Pfeffernitz, 1946. okt. 12.)

Antalffy Pál

Életünk Ausztráliában

(Részletek a szerző 27 év távlatából írott visszaemlékezéseiből)

Ausztrália földtanilag földünk legöregebb része. Területe (2.948.366 mf²) megközelíti Európáét, de partvidéke nem annyira tagolt. Emberi őslakói is a legrégibb fajhoz tartoznak, de ennek ellenére is a legprimitívebbek, de természetes intelligenciájuk azért elvitathatatlan. Ausztrália egyébként a legkisebb földrész és ezt fedették föl legutoljára. Először ezelőtt kb. 1000 évvel kínai hajósok kötöttek itt ki, de mivel letelepedésre nem tetszett nekik az a hely, ahol partra léptek, távozásuk után nem jöttek vissza. Kb. 400 évvel ezelőtt a portugálok is felfedezték ezt a hatalmas szigetet, de ezek se telepedtek le. Kb. 300 évvel ezelőtt a hollandok fedezték fel a nyugati partvidéket. Nekik már tetszett a vidék és gyarmatosítani is akartak. A hajó azonban, mely az első telepeseket hozta viharba került és elpusztult.

Végül 1770-ben egyik Csendes Óceán-i útján az angol James Cook (1728—1779) kapitány kötött ki, a mai Sydney helyen, kitűzte az angol lobogót és elnevezte a helyet New South Wales-nek. Kijelentette, hogy minden földje az angol királyé, az angol korona tulajdona lett. Cook kapitány jelentésére megindult az új gyarmat benépesítése. Az önkéntes jelentkezők mellett elhozták a londoni börtönök rabjait, akik között elég sok volt már akkor is az ír szabadságharcos, no meg olyanok is, akikről meg akartak szabadulni. Hozták még a börtönöröket családjaikkal együtt, sőt katonaságot is. Az önkéntes kivándorlás szorgalmazására közhírré tették, hogy a föld különösen jó állattenyésztésre és ígérték a bevándorlóknak még különféle kedvezményeket is. A földet egyébként az angol koronától (korona-birtok) kellett megvenni. Ezért Ausztrália államra száll a földtulajdon végrendelet nélküli elhalálozás esetén ma is.

Az őslakosság közül aki ellenállt, kiirtották. A maradék egy része ma is él a trópuson, hol mint pásztorok és marhahajcsárok dolgoznak, mert ott fehér ember nem igen bírna megmaradni. Más részük idegenforgalmi látványosság.

A bevándorlás erőteljesen akkor indult meg, mikor 120–130 évvel ezelőtt több helyen aranyat találtak. Jöttek az aranyásók, de az ügynökök és a kalandorok is, Megindult a belső terület feltárása, a kereskedelmi élet, városok, kikötők épültek és megalakult a földrészen több gyarmatállam, nevezetesen: Northern Territory, Queensland, Victoria, South Australia, West Australia és a délkeleti szigeten Tasmánia. Ezen államoknak külön postájuk, vasútjuk, rendőrségük és kormányuk volt, de a pénzük az angol font lett. 1901-ben egyesültek Australia név alatt és a főváros Canberra (N.S.W.) lett, melynek ma 200,000-en felüli lakosa van. Megalakították az ausztráliai fontot, majd 1966. Feb. 14-én bevezették helyette a 10-es beosztású ausztráliai dollárt. A két világháború közötti gazdasági válság ellenére is továbbfolyt Angliából a bevándorlás és megindult különösen a kikötővárosokban az ipari fejlődés is hatalmas mértékben. Kivitele különösen Európa felé évről évre növekedett és a mezőgazdasági termékek mellett a finom gyapjú hamar ismert és keresett cikk lett a világpiacon.

Az országnak önálló háborúja nem volt. Önkéntes csapatai azonban harcoltak az angol világbirodalom keretében az angol-búr háborúban (1899-1902) Délafrikában, a világháborúkban Európában, a németek ellen Afrikában, s a japánok ellen Új-Guineában. Lakossága, mely 1949-ben elérte a 9 milliót, ma 13 milliót tesz ki és ennek kb. háromnegyed része a tengerparti nagy városokban él, míg a többi elszórtan a földrész belsejében, mely helyenkint még ma is csaknem üres. Az éghajlat és a csapadék nem egységes, vidékenként változó. Még ugyanazon a területen is előfordul, hogy egyik évben kiadós esőzések vannak, árvizek pusztítanak, a másik évben pedig 8-10 hónapon át nincs eső. Ilyenkor az aszály és a takarmányhiány miatt a szarvasmarhák ezreit lövik agyon, mert felnevelésükre nincs remény. Az időjárás fordított. Itt Karácsonykor és az év elején van nyár és kánikula, mikor is a tengerparti fürdőhelyek tömve vannak. Az európai nyár idején azonban itt tartja magát a kemény tél.

A II. Világháború után Ausztrália volt az első tengeren túli ország, mely a bevándorlók előtt kapuit megnyitotta. Az ausztriai és németországi menekült-táborokban élő magyarok részére 1948-ban nyílt az első alkalom kivándorlásra. Más vasfüggöny mögötti menekültek után a magyarok közül először csak nőtlenek és gyermektelen házaspárok jelentkeztek. Az ausztráliai konzul aláíratott velünk egy apró betűkkel sűrűn nyomtatott, angol nyelvű négy oldalas „szerződést”, melyet nem-hogy megérteni, de még elolvasni se tudtunk. A lényege az volt, hogy köteleztük magunkat, hogy minden munkát elvállalunk, amit a munkahivatal kiutal. Ez akkor két évi munkakötelezettséget jelentett, melynek teljesítését sokszor megtévesztés, fenyegetés sőt visszaélések alkalmazásával kényszerítették ki. A későbbi évek folyamán, mikor a jelentkezők

száma egyre csökkent, a kormány megszüntette a két évi kötelező munkaszolgálatot.

Így kerültünk százan magyarok, magánosok és gyermektelen házaspárok Olaszországba, Nápolyba 1949-ben áprilisban, hol egy pakisztáni hajóra raktak be bennünket. A kapitány és a tisztek angolok voltak, míg a személyzet többi része pakisztáni és hindu volt. Velünk együtt 970 vasfüggöny mögül származó menekülttel indult el a hajó. A vezető szerepét a balti államok menekültjei vitték. Az élelmezés szűkös volt és még a táborokban lassan kialakult élelemszerzési lehetőségeink se voltak meg. Útközben a kikötőkben sehol se szállhattunk ki, s a bánásmód sokszor megalázó volt. 33 nap után érkezünk meg a Victória állambeli Melbourne-ba, 1949. május 14-én. Senkisem fogadott bennünket a hajó-állomáson, a kikötőben.

Még u.azon nap este vonatra raktak bennünket, majd közel 6 órás út után autóbuszokon utaztunk tovább Bönegilla-ba, Victória állam északi részén, a Murray folyó nagy völgyzáró gátja közelében épült 5.000 személy befogadására alkalmas katonai táborba, hol barakokban helyeztek el bennünket. Másnap az udvarias hivatalos fogadtatás után a munkahivatal tisztviselői elé kerültünk. Megtudtuk, hogy akármilyen is volt valakinek a végzettsége, szakképzettsége, a foglalkozás rovatba mindenkinek „munkás”-t írtak be és a legnehezebb és legrosszabbul fizetett munkákat kaptuk.

Legelőször Queensland állam északi részébe, cukorültetvényekre kerestek önként nádvágókat a trópusra. Mikor nem volt elég a jelentkező, megfenyegettek bennünket, hogy visszavisznek Európába. Jóval később tudtuk csak meg, hogy erről szó sem lehetett volna, mert erre pénz sem akkor, sem később nem állott rendelkezésre.

Első munkám egy kétszázas csoportban, hol vagy harminc magyar is volt, egy közeli katonai táborban kezdődött, hol még a háborúból származó amerikai katonai anyag gondozását és tárolását végeztük. Innen hetenkint bejárhattam az átmenő táborba, hol érkező honfitársak és bajtársaim után érdeklődtem. Több esetben a családokat szétszakították, s felajánlott munka nemére és a munkabérre adott ígéreteiket sem tartották be. Ez történt meg többek között a hét magyar honfitársammal is (köztük egy csendőr alezredes), akiket papírgyári munkára szerződtetett a munkahivatal Hobart-ba (Tasmania sziget), azzal, hogy ott lesz lakás részükre és családjukat is majd magukkal vihetik. Vasút, hajó, majd ismét vasúti utazás után megérkeztek Hobartba, hol azt mondták nekik, hogy nem ott lesz a munkahelyük és egy másik vonattal kell oda kimenniük. Mikor azután látták, hogy a gyári munkából erdőirtás, a munkáslakásból 2 személyes sátor lett, másnap visszamentek Hobartba és panaszt tettek a munkahivatalnál, hogy őket becsapták. Határozott fellépésükre és hosszú utánjárásra végül is kaptak más munkát, hová családjukat is magukkal vihették.

Előfordult, hogy középiskolai tanárt, orvost, gyógyszerészt, törzstisztet, szakképzett iparost téglagyári munkára osztottak be. Ugyanakkor több ezer bevándorló gyakorlatilag orvos nélkül maradt, mert az orvosok

nem kaptak működési engedélyt. Egyik orvos beiratkozott az egyetemre és elvégezte azt. Közben éjszaka dolgozott, hogy családját eltarthassa. A diplomát megszerezte, ma praktizál, de családi élete felborult. 10 évi harc után sikerült az orvosoknak, hogy behívtak vizsgázni 110 európai orvost. Ezekből 101-et elbuktattak, mert az angol nyelvben nem voltak elég tökéletesek.

A hirtelen megindult bevándorlás egyébként kínos lakásinséget idézett elő. Ezért többen telket vásároltak, s a letét, deposit lefizetése után ott ideiglenes lakóhelyet tákoltak össze, s esténként és hétvégeken hozzáfogtak az új ház építésének. Fájó sérelem adódott abból, hogy ha valaki annak idején menyasszonyát, vagy szüleit akarta egy európai táborból kihozatni. Menyasszony esetében 100 font biztosítékot kellett letenni, hogy a kérelmező az illetőt csakugyan feleségül fogja venni és el is tudja tartani. A heti fizetésünk ebben az időben nem haladta meg a 8 fontot. Kellett még lakásgarancia is, ami azt jelentette, hogy esetleg egy évnél tovább kellett egy üres szobát bérelni, melynek havi bére néha egy heti fizetésbe is belekerült. Ezenkívül kívántak még munkagaranciát is.

A hivatalos intézkedések mellett elhelyezkedésünket erősen befolyásolta a lakosság érzülete és viselkedése míg végül is a háború alatti propaganda lassan elcsendesedett. Ha egy újság leköszölt egy bűncselekményt és azt történetesen egy új ausztrál követte el, azt mindig kiírták, hogy a tettes új ausztrál, mely hír érezhetően ellenszenvet váltott ki. Végül is a bevándorlásügyi miniszter lépett közbe és a törvényhozásban statisztikát nyújtott be és adatokkal bizonyította, hogy az új ausztrálok százalékosan még feleannyi bűncselekményt se követnek el, mint a régi ausztrálok. Azóta az újságok felhagytak a bántó megkülönböztetéssel.

Ugyancsak megszüntette a kormány a két évi kötelező munkaszolgálatot is. Még mindig nincs azonban új ausztrál tagja a törvényhozásnak, valamint a bíróságoknak se. 5 év után kérhettük az állampolgárságot. A folyamódványt két újságban közzé kellett tenni és így azt bárki megvétőzhatta. Az esetleges meg nem érdemelt visszautasítás miatt többen nem kérték az állampolgárságot.

A nyugdíjjogosultsághoz azonban kellett az állampolgárság és legalább 20 éves ausztráliai tartózkodás. Mikor ezen rendelkezéseknek híre ment, és az európai táborokban leesett a bevándorlásra jelentkezők száma, a kormány az újságokban való közzétételt elengedte.

A vagyonukat és hazájukat elvesztett menekültek ma is változatlanul jönnek Ausztráliába, hová 1949 óta több mint 4 millió érkezett meg. Ausztráliának továbbra is égetően szüksége van európai bevándorlókra, különösen, hogy ezek közül közel 1 millió a váratlan nehézségek és csalódások hatására visszatért Európába. Az új ausztrálok elhelyezkedése és boldogulási lehetőségei nem voltak mindenütt egyformák. Legnehezebb volt az élet Victória államban, Melbourneben, mert itt van a legtöbb ipar, itt van a legtöbb munkaalkalom és idehozzák a legtöbb bevándorlót munkásnak. Kicsit már jobb volt Sydneyben, meg N.S.W. többi részén, továbbá South Austráliában és Queenslandben is. West Austráliában a helyzet már jónak volt mondható.

Lehetséges, hogy az 1848–49-es szabadságharc bűjdösői közül néhányan ide is eljutottak, de a II. Világháború előtt szervezett magyar bevándorlás ide nem volt. Találtunk néhány angolul írt de magyaros hangzású névre, magyarra azonban nem. Az első kb. 100 fős magyar csoport, mellyel én is jöttem Melbournebe, 1949. május 14-én érkezett Ausztráliába, melyet azután több is követett. Az első években mindenki a maga bajaival volt elfoglalva és ha akkor társadalmi életéről nem is lehetett beszélni, magyar baráti körök keletkeztek. Lassan megalakultak a magyar egyházak, magyar sajtó, a MHBK és más magyar egyesületek. Mi csendőr bajtársak is kerestük egymást és összejöttünk a Csendőrnapiokon. Ahol a csendőr asszonyok megértőek voltak, és támogatták férjeiket a bajtársi életben, ott szép társadalmi élet alakult ki. Először Melbourneben jöttünk össze és ünnepeltük meg a Csendőrnapiot. A magyarok általában szépen boldogulnak. Ma már talán valamennyi családnak van háza, autója stb., s ugyanígy vannak csendőr bajtársaink. Mint földrészesztető elmondhatom, hogy bajtársaink mintaszerű, tisztességes és becsületes életet élnek és ezért külön megbecsülésben is részesülnek. Egyénileg minden magyar megmozdulásban bennevannak, többnyire az élen. Van közöttünk vállalkozó, üzletember és olyan is, aki anyagilag már nagyon sokra vitte, bár milliomos még nincs. A polgáriak között azonban van. Most már minden déli állam székhelyén magyar ház, fővárosunkban Canberrában pedig Magyar Club van. Melbourneben (Vic.) működik ma legalább egy tucat magyar egyesület. Ezek működésének összehangolására csúcsszervezetet létesítettünk, mely gondoskodik nemzeti ünnepeink megrendezéséről és összhangba hozza a bálók, vacsorák és kirándulások időpontjait. Az államok székhelyein működő csúcsszervek pedig összehoztak egy földrész csúcsszervezetet, mely összhangba hozza a városok életét és minden harmadik évben egyik állam székhelyén magyar földrész találkozó rendez. Az összejövetel minden esetben több napig tart (az utolsó Karácsony és Új év között volt) és ilyenkor sok száz magyar gyűlik össze, vesz részt és élvezi a gondosan előkészített és megrendezett tudományos, művészeti, ügyességi és szórakoztató műsorokat. Nagyszerű alkalom ez ifjúságunknak, hogy a magyar zenét, öltözeteket, művészeteket és nem utolsósorban egymást is megismerhessék. Magyar Találkozót tartottunk 1969-ben Melbourneben, 1972-ben Sydneyben, 1975-ben Adelaide-ben. Ekkor már mi csendőrok is összejöttünk. (B. L. 1976. 1.szám) 1978-ban Melbourne-ben lesz ismét a találkozó.

Az Erdélyi Szövetség kezdeményezésére a temetőben magyar Hősi Emlékművet állítottunk a melbournei temetőben: Perth-ben (West Australia) a magyarok lelkesek (ebben a csendőrok vezetnek) és most már komoly magyar intézményeket akarnak létesíteni. Sydney-ben (N.S.W.) létesítették a Magyar Központ-ot. A bajtársi és társadalmi élet itt a legerősebb. Van Magyar Temető és a Hősök Keresztje előtt tartják a Hősök Nap-i megemlékezéseket. Adelaide-ben (S. A.) sikeresen működik az Ausztrál-Magyar Klub (ausztrál nincs benne), helyisége mindenben megfelelő, remek szép hely.

Fiataltjaink rendszerint megjelennek olyan összejöveteleken, ahol tán-

colni is lehet, de egyébként a cserkészlet az, amely az ifjúságban a magyarságot a legjobban tartja. Az iskolákban általában a legjobbak között vannak, s miután az élet angolul megy, a magyar nyelv csak a családi otthonban él közöttük. Többen voltak Magyarországon látogatóban.

Vannak magyar nyelvű újságjaink, melyek a napi hírek mellett ismertetik a magyarság ügyét világ viszonylatban és irodalmi, művészeti és társadalmi tájékoztatót adnak. Dr. Gábor Áron „Ázsia peremén” c. könyvében ír az ausztráliai magyarságról, ami nem egészen reális ugyan, de megvilágításra jó és tájékoztatásra alkalmas.

A mi életünkben is előfordul, hogy a helyi politika esetenként ellentéteket támaszt köztünk. Így pl. a múlt évvégi országos választások. Ezért elvettem hirdetem, hogy nincs az az ausztrál miniszterelnök, aki megérdemelné, hogy miatta két magyar összevessen.

Hát így éljük mi itteni életünket. A nehéz kezdet után nem volt könnyű boldogulni és jövőt alapítani. A második generáció azonban már itt nőtt fel és tökéletes nyelvtudással könnyebben veszi a dolgokat. Nekik a mi generációnk megadta az alapot, hogy jobban boldoguljanak és ugyanakkor ne vesszenek el a magyarság számára.

Dr. Padányi Viktor

Karácsony

Áhítatos csendben halkan hull a hó,
mint lanyha lebbenésű
angyalszárnyalás,
a Szentkarácsonyéji általsurranó
varázs . . .

Betlehem regéje leng a föld felett,
felénk vágyakat borít a hólepel,
apám, anyám a két szegény öreg
otthon most — ünnepel.

A kántálók csizmája ma már nem topog
a hóban . . . s kiskapunk többé már nem rian;
s anyám, szegény, tán épp most felzokog:
„Merre vagy, fiam? . . .”
Csengettyűhang csendül valahol az éjben.
. . . S szívemnek keserűen csurran le a vére,
amint legörnyedek megalázva, mélyen
egy idegen oltár idegen kövére . . .

A költő néhai dr. Padányi Viktor tanár és történész Ausztráliába vándorolt ki, hol nehéz fizikai munkával családjától távol kezdte életét. Nagyon gyorsan megtanult angolul, s mint történelemtanár megpályázott egy állást. Bizottságilag akarták megállapítani az állásra való alkalmasságát, mikor is kimagasló tudását látva alkalmazták. Az angol történelem tanítása során ellentéteket talált és a tanári kar előtt bizonyította állításait. Ennek ellenére tanítania kellett az ott elfogadott felfogást, mire állásáról lemondott. Utána alkalmi munkával kereste kenyerét és végig anyagi nehézségekkel küszködött. Hazafiassága és magyar fájának szeretete néha elfogulttá tette, de hatalmas tudása előtt mindenki meghajolt.

Dr. Bobula Ida szerint östörténeti munkája a „Dentumagyararia” megírásában melyet Ausztráliában fejezett be elégette magát a munkában, hogy művét odaadhassa segítségül szétszórt nemzetének. „Más természetű kenyérkereső munkája mellett, a pihenésből elrabolt idejében elmondhatatlanul nehéz, teljesen magánosan végzett és igen szűkre szabott kutatómunka alapján írta meg könyvét. Aki maga is dolgozott így, az érzi, hogy azok a sorok vérrel vannak írva. Padányi Viktor a halállal futott versenyt és győzött, mert mielőtt meghalt, befejezte művét. Ilyenkor eltűnnek a hibák, kiégnek a gyarlóságok és megtisztultan indul a lélek a Hadak Útján az Örökkévaló felé”.

Melbourne (Victoria) magyarsága egy „Padányi Alap”-ot létesített, amiből minden évben a legjobban tanuló magyar diákot jutalmazza. Síremléke egészen különleges. Egy fekvő márványlapon egy sumír harcos fejének a szobra. (Szerk.)

Utczás Mihály

Magyar Találkozók Ausztráliában

Az 1945-ös összeomlás és az 1956-os szabadságharc leverése eredményeként a magyarság száz-ezrei szóródtak szét a világ minden tájára; így mindenütt találhatunk magyarokat és elég nagy számban. Azonban a magyarok úgyszólván mindenütt szétszórtnak és nem közösségben élnek; bár anyagilag megtehetnék, csak nagyon kevesen vesznek részt magyar közösségi munkában és magyar megmozdulásokban; ez a szám a messzi Ausztráliában kb. 20—30 %-ra tehető. A magyarokat a világ minden részén látogató, sokat utazó íróink úgy látják, hogy az ilyen, ún. „aktív” magyarok száma Ausztráliában a legmagasabb.

A magyarság egymásra találása Ausztráliában az utolsó évtizedben fokozódott a megelőző időkhöz képest és ezt a három-évenkénti Magyar Találkozó-k bevezetése nagy mértékben előmozdította.

A Találkozó-k elindítása az „aktív magyarok” körében régen megnyilvánult óhaj volt. 1968-ban az Erdélyi Szövetség kezdeményezésére az ausztráliai magyarok nagy részének áldozatkészségéből Melbourneben (Victoria államban) hősi emlékművet állítottak a magyarság addig volt összes hőseinek emlékére. Ennek felavatására Ausztrália minden részéből az aktív magyarok (egyesületek keretében működők) küldöttségei mentek, Melbournebe és koszorút helyeztek a hősök emlékezetére; utána pedig nagyszabású közös vacsorán vettek részt, ahol újra és újra megáldozták, hogy az összejövetelt a jövőben meg kell ismételni. De ekkor már folytak is előkészületek csendben az 1969. évi karácsony után tartott első Melbourne-i Magyar Találkozó-ra. Ez meg is valósult, ha akkor még csak szerény keretek között is. Az 1972. évi karácsony után tartott második Sydney-i Magyar Találkozó már izmos és tartalmas szervezés eredményeként igen sikeres volt. Ezen kezdeményezések után Adelaide (Dél-

Ausztrália) lényegesen kisebb számú „aktív” magyarjainak jutott a feladat, hogy az 1975. évi (december 30-tól január 6-ig tartott) harmadik Magyar Találkozót megrendezzék. Ez nagy munkát rótt az aránylag kis számú rendezőre és erőfeszítésüket, lelkes munkájukat nagy siker koronázta. A munka jelentette több száz felnőtt és fiatal magyar honfitárs megjelentetését a többi ausztráliai államokból (főként fővárosokból), és a helyi magyarság felébresztését és bekapcsolását is: elhelyezni és vendégül látni őket és nyolc napon át változatos műsorok keretében találkozni egymással. A megnyitó színelőadás gondolatban visszavitte a megjelenteket az 1945-ös összeomlás óta elszaladt időbe; az ó-esztendőől 900-an találkoztak búcsúztak és köszöntötték bizakodással az új-esztendőt; a magyar fiatalság problémáinak megtárgyalására sikeres vita-estet rendeztek; egy színházi estén csak fiatalok szerepeltek ízes magyar nyelven és mutatták meg magyar népi táncokban, hogy azokat átmentik a jövőbe; kiválóan sikerült katona-vacsora keretében számos régi bajtárs és más honfitárs jött össze a fehér-asztalnál találkozni; egész estét betöltő irodalmi est keretében hallgatta meg a nagy számban megjelent közönség ausztráliai íróink gazdag mondanivalóit; magas színvonalú képzőművészeti és népművészeti kiállítás elismert sikert hozott. De a Találkozó fénypontja a gyönyörű új Festival Theatre-ben tartott hangverseny volt másfél ezernyi közönség jelenlétében. Mindezeket túl magyarságismereti és történelmi előadások, szellemi és testi sportversenyek, a nők problémáinak megbeszélése, stb. tették teljessé a műsort. A Találkozó alatt a Szent László Rend ausztráliai tagjai ott jöttek össze első alkalommal jól sikerült közös ebédre, bajtársi közösségünk vezetőjének rendezésében; akkor nyílt meg cserkészseink ausztráliai jamboree-je is. Az utolsó két napon az Ausztráliai Magyar Szövetség tartott ülését és a magyar nemzeti érdekeket szolgáló angol nyelvű tájékoztató könyvek kiadhatására kiadói alapot létesített; valamint a vezetői értekezlet keretében a fiatalok magyarnak megtarthatásának kérdéseit vitatták meg. A Találkozó végén a védnökök jöttek össze búcsúzóul fehér asztal mellett s aztán a résztvevők a legszebb emlékekkel hagyták el Adelaidet. — Egyik nap a messziről jött vendégek a híres bortermő helyre: a Barossa Valley-be tettek kirándulást autóbuszokon és a legjobb hangulatban tértek vissza.

Büszkén jelentjük, hogy néhány bajtársunk a rendezés orosz-lán-részt végezte. Vincze Sándor volt a Találkozó főrendezője; Nagy Károly rendezte a nagysikerű kirándulást és Utczás Mihály bajtárs szervezte és vezette végig a sikeres Irodalmi Estet. De úgyszólván minden más rendező MHBK-s bajtárs volt.

Nagy volt az erkölcsi siker és a nehéz gazdasági helyzet ellenére is anyagi nehézségek nélkül sikerült zárni, a szép számú védnök áldozatkészsége jóvoltából.

A Találkozó műsora nem engedte meg Csendőri Találkozó beiktatását, részben bajtársaink nagyon tevékeny részvétele miatt, s részben nem vonhattak el közönséget az össz-magyarság Találkozójáról. Így csak a Találkozó megkezdése előtti napon jöhettek össze bajtársaink az első csendőri találkozóra, amelyről áprilisi számunkban már beszámoltunk.

Magyar táncsoportok az Adelaide-i (S.A.) 3. Magyar Találkozó műsorából 1975-ben a Folklor Festival-ból:

Az Adelaide-i (S.A.) MHBK és cserkész táncsoport, mely öt államból 6 másik táncsoporttal együtt aratott sikert a 3. Magyar Találkozón.

Tasmániai táncosok, — először vettek részt Magyar Találkozón

A „Keszkenő” táncsoport Perth (W.A.) városából

a Regnum Marianum táncsoport Melbourne (Victoria)

A Sydney-i (N.S.W.) táncsoport

Képes Ausztráliai Magyarország, 1976. febr.hó.)

A japán rendőrség

Japán négy nagy és több mint 3.000 kis apró szigeten fekszik, melyet Dél-Koreától és a Szovjetuniótól a Japán-tenger választ el. Területe körülbelül 370.000 négyzetkilométer és lakosságának száma ma száz-négy millió körül van. Egy 1968-as összehasonlítás szerint Japán harmadik helyet foglal el a világ ipari államai között.

Japánnak 1868 előtt nem volt állami rendőrsége. A közbiztonsági feladatokat a hűbérrendszer földesurai látták el a saját szerveikkel. Központilag szervezett rendőrség felállítására csak 1868 után került sor, s ez a rendőrség 1874-ben már 6.000 fővel rendelkezett és a belügyminiszter közvetlen fennhatósága alá tartozott. Emellett minden prefektúra, illetve egy megyéhez hasonló közigazgatási terület, is fenntartott egy rendőrségi szervet, mely úgy a megye városaiban mint a vidéken fenntartotta a közbiztonságot. Egyedül Tokyo volt kivétel, melynek a vármegyétől teljesen független rendőrsége volt.

A második világháború után a japán kormány továbbra is fenn akarta tartani a központilag irányított rendőrségét, de a megszálló hatalom nyomására kénytelen volt azt 1947-ben „demokratizálni”, egy külön nemzeti és számtalan megyei és városi rendőrség melyek teljesen függetlenek voltak egymástól.

Ezen idő alatt a rendőrségnek két főfajtája volt. Minden város külön rendőrséget szervezett, ha lakosságának száma 5.000-nél magasabb volt. Az ennél kisebb falvakban és a lakatlan területeken a vidéki rendőrség látta el a közbiztonsági szolgálatot. A rendelkezések szerint a vidéki rendőrség létszáma 30.000-nél, a különböző városi rendőrségek száma pedig 65.000-nél magasabb nem lehetett. Mivel ez a decentralizált rendőrség nem volt képes az állandóan emelkedő bűncselekményeket kinyomozni, az 1954-ben törvénybe iktatott 164-ik törvénnyel — miután az ország függetlenségét visszakapta — a törvényhozás viszatért a központilag irányított közbiztonsági szervezet intézményéhez.

Ma a japán rendőrség egy polgári egyénekből álló Nemzeti Közbiztonsági Bizottság ellenőrzése alatt áll. A Bizottság a miniszterelnök utasításai szerint működik és általános irányítást ad a rendőrség kiképzésére, felszerelésére, a bűnügyi statisztika összeállítására és a bűnözők pontos nyilvántartására.

Alatta van egy szakemberekből álló Nemzeti Rendőr Hatóság, mely szakszerű irányítást és ellenőrzést gyakorol az összes rendőrségi szervezetek fölött, melyek mind alája vannak rendelve. A területi rendőrségen kívül ellenőrzése alatt áll még a Nemzeti Rendőrtisztképző Iskola, a Rendőrségi Kutatóintézet és a Császári Testőrség is.

Szervezetileg a japán rendőrségnek hét kerülete van. A kerületek mindegyike alá néhány megyei szervezet, ez alá pedig több vagy kevesebb rendőr-szakasz tartozik. A legkisebb rendőrségi egység az őr

faluhelyen „police box”-nak hívnak hol csupán 5—6 rendőr él családjával együtt. Japán területén ma kb. 1.200 rendőrszakasz és 18.000 rendőr van. Egy őrre átlagban 5.700 lakos esik.

A tisztek kiképzése a Tokyóban levő Nemzeti Rendőrtisztí Iskolán történik, hol a rendes kiképzés tizenkét hónapig tart. Ezenkívül itt tartják a tisztek továbbképzésére szolgáló kéthónapos tanfolyamokat is. A rendőr-tiszthelyettesek kiképzése a vármegyei parancsnok mellett működő rendőriskolákon történik.

Az 1954-iki újjászervezés óta a bűnözések száma a hullámmás ellenére is erősen lecsökkent. Tokyo a tizenegy és fél milliós lakosával a világ legnagyobb és legbiztonságosabb városa, hol a bűnözések száma — a többi világvárosokhoz viszonyítva — a legalacsonyabb.

A rendőrség tekintélye állandóan emelkedik, amit annak is köszönhet, hogy a súlyos bűnesetek 89,4 százalékát, míg a kisebb lopások negyvenhét és fél százalékát képesek gyorsan kideríteni és a bűnözőket bíróság elé állítani. Ezt a szép eredményt figyelembe véve érdemes lenne egy kicsit jobban körülnézni Japánban mert ott talán még az amerikai rendőrség és bíróság is tanulhatna valamit a bűncselekmények megelőzéséről, felderítéséről és bűnözők igazságos megbüntetéséről.

Dr. Ispánky Béla

Búcsú Dálnoki Veress Lajostól

Kedves Testvérek,

Temesvári Pelbárt, régi krónikák alapján, így jellemezte Vajkot, Géza fejedelem fiát, akit mi Szent István királyként tisztelünk: Termetre alacsony volt, lélekben nagy; bátor, harcos és okos. Fajtánk jótulajdonságait tömörebben aligha lehetett volna megfogalmazni.

Szebb jellemzést én sem tudnék adni Dálnoki Veress Lajos vezérezredesről, harcos-társamról, atyai barátomról, akit ma könnyekkel és hívő imádsággal kísérek a Legfőbb Hadúr, a Mindenható Isten fölséges színe elé. Termetre alacsony volt. Lélekben mindig nagy. Bátor és harcrakész volt, mint a puszták oroszlánja, melynek képét az Árpádok nemzetsége még címerein hordozta. Okos volt, sőt annál több: bölcs ember. Fajtánknak azzal a becsületes, higgadt bölcsességével, melytől távol áll a szalmaláng tovatűnő lobbanása, a fanatizmus esztelensége és minden aljas kétszínűség. A mi drága Laji Bácsink mélyen Isten-hívő volt, mint II. Rákóczi Ferenc. Hűséges, mint zágoni Mikes Kelemen. Tudott hittel lelkesíteni, mint Kossuth Lajos, zseniálisan tervezni, vezetni, mint Görgey Arthur. És mindig, minden körülmény között: kemény maradt, mint a Beszkidek sziklája, mint a Hargita büszke fenyője.

A fiatalabb katonatisztek csak Davout Bácsinak becézték. Hat éven át,

mint Ludovika Akadémia hadtörténet és harcászat tanára, a magyar Görgey mellett csak egy valakiről tudott lelkesen beszélni. Louis Nicholas Davout-ról, Napoleon 34 éves marsalljáról, aki 5 év leforgása alatt Austerlitz, Auerstadt és Eckmühl csatáinak hőse lett. A zseniális hadvezér nemcsak a közös keresztnév miatt állt közel szívéhez. Közös volt jellemük, közősek voltak merész és meglepő elgondolásaik is a hadvezetés terén. De volt valami mindkettőjükben, ami ennél fontosabb volt. Davout marsallnak szeme előtt Franciaország régi dicsősége lebegett, a „Gloire”, amiért elsőként, régi hűséggel állt az elbai számkivetésből visszatérő Császár mellé. Dálnoki Veress Lajosnak álma a szabad, boldog Magyarország volt. Kissé remélte: eljön még az idő, mikor ő, a hadi tudományok nagymestere, Waterloo nélkül vezetheti győzelemre a magyar hadakat. Szent István országáért. A Gondviselő Isten azonban, kinek kezéből hívó alázattal fogadjuk nemcsak a jót, hanem a megváltó szenvedéseket is, másként intézkedett. Lajo Bácsinak, sok, nagyon sok földi szenvedés után jelentéstételre kellett mennie a Legfőbb Hadúrhoz.

Beosztottjai, akik a Keleti Fronton, az I. Páncélos Hadosztályban szolgáltak alatta, így jellemezték őt. Hajnalban felráznak álmomból. Valaki helyszíni szemlére érkezett a felsőbb parancsnokságról. Bizonyára csak valamelyik szörszálhasogató vezérkari tiszt. Mikor a frontvonalba érek, ott találok Dálnoki Veress Lajost, a hadosztályparancsnokot. Messzelátójával az ellenséges vonalakat szemléli, azután jegyzeteket készít. Mindent látni akar, mindenről tudni akar. Hanyagságot, fegyelmezetlenséget nem tűr el. Sokat követel meg alantasaitól, de megteheti, mert a legtöbbet önmagától követeli meg. Látni kívánja az előretolt állásokat. „Tábornok úr szólok meglepetve, ez életveszélyes vállalkozás! A legkisebb mozgásra tüzzel áraszt el bennünket az ellenség!” A Tábornok csak int, hogy menjünk. Eddig a legtöbb tábornokot csak monoklival, pengő sarkantyúval láttam. Dísz-szemléken, szórakozóhelyeken és a parancsnoki harcálláspontok biztonságában. Most előttem áll, egyszerű tábori öltözkében, az igazi katona. Bátor, határozott. De őszinte és emberséges is. Nincs benne tettetés, póz. Embereim megbüvölten néznek rá. Neki nincs szüksége csillogó arany díszekre. Az erőt, a tekintélyt magában hordja.

Ott ismertem meg őt, ahol a rabok szürke daróceruhája alatt már lehámlott az emberről minden máz, minden póz. Nem volt többé rang, cím, vagyon és múlt. A jövő a bizonytalan ködbe veszett. Csak az idegörlő, fájdalmas jelen szégyenét hordtuk vállainkon. Az emberből már csak az maradt meg, ami nem tud lekopni: a saját, legigazabb, legőszintébb én-je. A börtönök világa nagy vizsga volt. Földi pokol, ha szabad e szót használni, vagy mondjuk inkább: keserves purgatórium. Sokat áthullottak a rostán. Megérettek és könnyűnek találtattak. A mi drága halotunk kitűnő osztályzattal állta meg a nagy próbát. A fogolytársak ezrei nézhetek fel rá. Mert a szürke daróban is: Hitvalló keresztény maradt, töretlen magyar maradt, igazi tábornok maradt.

Legyen szabad nekem, mint éveken át rabtársának, egy kedves élményt elmondanom. A váci fegyintézetben két éven át voltunk egymás mellett

magánzárkások. Mindentől elzárva, mindentől megfosztva. Egyik alkalommal a folyosón odasúgja nekem: Béla, tiltakoznunk kellene! „Mi ellen? — kérdelem tőle. — „Hogy a Bibliát is elvették tőlünk”. „Lajos bácsi, sugom vissza, látod, hogy Vácból Mauthausent csináltak. Csak ördögi hahótát váltana ki tiltakozásunk. Igaz, a Bibliát elvették. De Istent nem tudják lelkünkől kiszakítani!” „Igazad van, mondta csillogó szemekkel, az Istent nem tudják tőlünk elvenni!”

Tudom, ezzel a törhetetlen bizalommal, Istenbe vetett hittel viselte a bilincseket és a rabruhát 12 éven át. A külföldi számkivetést is csaknem 20 esztendőn keresztül. Az Úr adta őt nekünk, az Úr vette el tőlünk, áldott legyen az ő szent neve!

Lelki szemeim előtt megjelenik az ő nemes alakja. Mintha hallanám, amint ő magát kihúzza Ég és Föld Legfőbb Hadurának jelenti:

Mennyei Atyám, Legfőbb Haduram, vitéz Dálnoki Veress Lajos vezérezredes, Sepsiszentgyörgy szülötte, magyar huszár, a 2-ik Erdélyi Hadsereg parancsnoka, Magyarország kijelölt kormányzóhelyettese, a mennyei kihallgatásra alázatosan jelentkezem. Odalenn a földön felróták, hogy magyarnak születtem és a magyar szabadság szerelmese voltam. Eljöttem megköszönni, hogy Székelyországban születtem s a világ legárvább népének gyermeke voltam. A háborúban háromszor sebesültem. A börtönökben éheztem, fáztam, három esztendőn keresztül a magánytól szenvedtem. Igaz, ember voltam s az emberi gyarlóságok engem is terheltek. De Te mindent tudsz, tudod: a Hozzád való hűséget megtartottam. Engedj be fényességes országodba, ahol többé már nincsen gyász, jajj, könny és fájdalom. Ahol Te töltesz el bennünket isteni örök szeretetteddel. És még volna egy-két alázatos kérésem. Áldd meg az én drága hitvestársamat, mindazokat, akik szerettek engem a földön. Tedd boldoggá és szabaddá azt a drága népet, melyért harcoltam, éltem, szenvedtem. Végezetül: Bocsáss meg nekem, ahogy mindig szívből én is megbocsájtottam azoknak, akik ellenem annyit vétkeztek.

Testvérek, ha a Tejútra néztek csillagos, nyári éjszakákon s eszetekbe jut a régi legenda, hogy Csaba Királyfi robogó lovashadának nyomán szikráznak a Tejút csillagai, tudjátok meg: nem lett szegényebb a magyar égbolt egy lehulló csillaggal. Az égi hazában, ahogy alázattal reméljük, forró imádsággal kérjük: új csillaga támadt népünknek.

Legyen áldott, örökké áldott annak neve, aki őt nekünk adta!

Adjál békességet . . .

Itt is ünnep a Karácsony Jézus születése,
De nem egészen olyan, mint otthon volt régen!
Jöttek-mentek az emberek, csillagszórók égtek
Hirdették, hogy megszületett a Megváltó Néked!

Szóltak a harangok minden falucskában
Boldog volt mindenki szerény otthonában.
Ablakon kopogtak: Van ébren valaki?
Szabad-e az Istent énekkel dicsérni?!

Betlehemes gyermeksereg szépen zengedezte
A Jézuska megszületett boldog Betlehembe!
Rongyos ruháskában, de tiszta lélekkel
Osontak tovább a kapott fillérekkel . . .

Boldog Karácsonyunk régóta nincsen már,
Csak pusztá reménység, egyéb semmi sincs más
Óh kisdéd Jézuskám térden állva kérlek,
Adjál reménysugárt e szenvedő népnek!

Hozzál már minekünk tiszta szép Karácsonyt
Szabadítsd fel nekünk szép Magyarországot
És ha bűneinkért tőlünk ezt megvonod;
Álmainkban vigyél legalább Hozzájuk.

Hadd csókoljuk forrón barázdás arcukat,
Hagy szemléljük kicsit régi otthonunkat!
Jöjj el hát szívünkbe születésed napján;
Adjál békességet óh édes Jézuskám!

Pálházi András törm. bs-unk 1954-ben Kitimat-ban (B.C. Kanada) írt és küldte el a fenti karácsonyi versét a Calgary-i bajtársaknak, mely úgy érezzük most mindnyájunkhoz szól, az alábbiak szerint:

Kedves Bajtársak!

Ha ismeretlenül is, de ezzel a versemmel kívánok Mindnyájatoknak és Hozzá tartozóitoknak egy nagyon szép és örömteljes szent karácsonyi ünnepeket és egy hazafelé vezető úttal az Istentől megáldott szerencsés magyar Újesztendőt!

Bajtársi szeretettel:
Pálházi András m.kir.cső. törm.

Közösségi Egyesületi Társadalmi események

Ausztrália

Sydney (N. S. W.). Az ezévi Csendőrnapot a néhai Mátéffy István ezds. által alapított csoport május 1-én tartotta meg a Magyar Központ tágas klubtermében, műsoros társasvacsora keretében 100 főt meghaladó bajtárs hozzátartozók, csendőrbarátok és vendégek részvételével. Megjelentek Antalffy Pál örgy. bs., ausztráliai földrészvezető, a Magyar Szövetség elnöke, a Magyar Cserkész Szövetség, a Magyar Nők Szövetsége a szuverén Szt. László Társaság és rend képviselői, valamint az „Ausztráliai Magyarság” két szerkesztője Csapó Endre és Kardos Béla. Dr. Jani István szds.bs. csoportvezető mondott bevezetőt és üdvözölte a megjelenteket. Az ízletes vacsorát az ízletesen megterített fehér asztalok mellett helyet foglalt vendégeknek a Hungaria Club szolgálta föl. Az ünnepi beszédet Molnár István törm. bs. tartotta. A csendőrség működésére való visszaemlékezése során méltatta annak az ősi magyar földre gyökeredzett eredetét, személyi összetételét, tagjainak fegyelmét, kötelességtudását és hazaszeretetét. Ezek azok az adottságok és erkölcsi értékek — mondotta a szónok — melyek biztosították a csendőrség szolgálatának vitathatatlan eredményességét a múltban és annyira kívánatosak itt a jelenben az állami közszolgálatban. Ezután kezdetét vette a jutalmak, dicséretetek kiosztása, melynek során az MKCsBK a csendőrbarátok közé felvett három honvéd bajtársunkat Dorogi János, vitéz Ferencz Henrik és Hidvégi István tüzmaster személyében. A földrészvezető bs. a már olyan jólismert és szeretett közvetlen modorában mondta el záróbeszédét, melyben nyomozó történetek humoros, de ennek ellenére a tanulságot kiemelő és célbataláló előadásában mindvégig lekötötte hallgatói figyelmét. Utána következett az otthoni hagyományoknak megfelelően a fehér asztalok melletti elbeszélgetés, poharazgatás a késő éjjeli órákig. Az est — ez évben is kiemelkedő társadalmi esemény — teljes sikerrel zárult, melyért méltán illeti dicsére az ügyvezető bs-at és a rendezőket kipróbált és mindenre kiterjedően figyelmes munkájukért. A hazai eredetű Csendőr zászló rúdájában levő 100 zászlószeg mellé ez alkalommal 2 újabb zászlószeg került beverésre. (Dr. J. I.)

Sydney (N. S. W.). Ahogyan 1976. évi 1. számunkban már jelentettük, az ausztráliai MHBK vezetők meghívására a MHBK központi vezetőjének képviseletében helyettese vitéz Duska László szds. bs. Feleségével együtt az ausztráliai bajtársak meglátogatására május 27-én körútja első állomására Sydney-be érkezett. Nyolc napos ott-tartózkodásunk programja a korábban elkészített tervek szerint folyt le és a bajtársak önzetlen és lelkes közreműködésével az teljes sikerrel járt. Vitéz Duska bs. már korábban is kifejezést adott azon óhajának, hogy a csendőr baj-

társakat is szeretné megismerni. Ezért a MHBK Sydney-i főcsoportja május 28-án este a Magyar központ Hungaria Club termében fogadást tartott, hová a helyi magyar élet vezetőin kívül meghívták a MKCsBK helyi csoportjának tagjait is feleségeikkel együtt, hogy a központi vezetővel és feleségével találkozassanak. A fogadást vacsora követte, majd az ezt követő műsor keretében vitéz Duska Lászlóné olvasta föl méltatását II. Rákóczi Ferencről születésének 300. évfordulója alkalmával. Bemutatták az 1972-ben Sydneyben tartott II. Magyar Találkozó filmét is főlelevenítve a nagy sikerű magyar összejevetel szép napjait és élményeit.

Május 29-én este került sor a Hősök Napja megünneplésére a Magyar Központ nagytermében a bajtársi és cserkészzászlók bevonulásával. A MKCsBK helyi csoportjának zászlóját Szélpál Antal zászlóőr és Keresztes János zászlóstitiszts-ak vitték. Az ünnepi beszédet vitéz Duska bs. mondotta s helyezte el a MHBK. központ koszorúját a Hősök Emléktáblája alatt égő örökmécses alá. A gazdag és magasszínvonalú műsor keretében vitéz Duska bs. zászlószeget vert be az MHBK zászlórúdjaiba, míg vitéz Duska Lászlóné felkötötte „II. Rákóczi Ferenc” szalagját valamint a MHBK kanadai főcsoportja által adományozott zászlószalagot is. Ezután a hagyományos Katona Vacsora következett, ahol Hetey Sándor bs. ausztráliai MHBK földrészvezető üdvözölte a központi vezető helyettesét. Május 30-án a Magyar Temetőben a bajtársi egyesületek küldöttségeinek jelenlétében koszorúzták meg a Hősök Keresztjét. Az imák és a megemlékezés mellett a műsor egyetlen száma Koltay Imre örm. bs-unk mély átérzéssel és felkészültséggel elhangzott kitűnő szavalata volt.

A hősök keresztjénél Sydney-ben 1976. V. 30-án MKCsBK zászlója, Szélpál Antal és Keresztes János bs-ak, Magyar Szövetség zászlója, dr. Jani, v. Duska bs-ak Szorkovszky Elemér a Magyar Szövetség elnöke, az MHBK küldöttsége zászlóval.

A következő napok alatt sor került a magyar Cserkész Otthonok megtekintésére, melyek gyönyörű parkban, teljesen a csapatok tulajdonában lévő épületben vannak és a cserkész szülők és barátok áldozatkészségéből létesültek. A lengyel-magyar barátság jegyében nagy sikerrel zajlott le a Lengyel-Magyar Szövetség társasvacsorája, valamint jelentőségteljes eseményként folyt le N. S. W. állam Parlamentjében Mr. és Mrs. D. Ruby, a Rabnemzetek Szövetsége elnökének és feleségének vitéz Duska László és felesége tiszteletére adott díszbédje.

A látogatás főrendezője Dr. Jani István szds. bs. a MHBK Sydney-i főcsoportjának vezetője volt, aki egyben az MKCsBK Sydney-i csoportjának is a vezetője. Az ismerkedő est egyik házigazdája pedig Dr. Tamás Gyula szds. bs. volt, aki Sydney-i csoportunk ügyvezetője. (Dr. J. I. 1976. VII. 6.)

Az ausztráliai MHBK földrészvezető 1976. VII. 1-én Melbourne-ben (Vic.) kelt a bajtársakhoz szóló körlevelében külön is megköszönte a Sydney-i MKCsBK-nak „a messzemenő segítséget és együttműködést” mellyel olyan odaadóan járultak hozzá a központi vezető helyettese látogatásának sikeréhez.

Adelaide (Délausztrália). Vitéz Duska László szds.bs. a MHBK. központi vezetőhelyettesének és feleségének második állomása Adelaide volt, hová 1976. VI. 3-án érkeztek meg. A repülőtérén az MHBK helyi főcsoportja vezetőivel együtt, továbbá a MKCsBK Adelaide-i csoportjának vezetője is fogadta, s szívélyesen üdvözölte őt és hitvesét, akik a kanadai Calgaryból tolmácsolták neki a B. L. szerkesztőjének szíves üdvözlését.

Az egy-hetes tartózkodásuk alatt a szívesen látott vendégek résztvettek az ezen alkalomból rendezett összejeveteleken. Egyik alkalommal vitéz Duska Lászlóné tartott felolvasást a bajtársaknak.

A mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatott előadás elénk hozta a kort, melyben a fiatal Rákóczi a nemzet szabadságharcának élére állott; átéljük a szabadságharc elbukását, a nagyságos fejedelem és hűséges követőinek bujdosását, majd az időt a századforduló után, amikor hamvai ünnepélyesen hazatértek magyar földre. Az MHBK-s bajtársak együttesen ünnepélyes vacsorán látták vendégül a látogatókat a fővárost uraló hegytetőn levő magyar étteremben s ezen alkalommal az MKCsBK helyi csoportvezetője sorra bemutatta v. Duska Lászlónak a megjelent csendőrbajtársakat és hitvesüket. A vasárnap déli magyar szentmisén ők is résztvettek a bajtársakkal együtt. Látogatásuk eseményeinek középpontjában a Hősök Emlék-ünnepélye volt, melyen a nagy számban megjelent honfitársak között szép számban voltak a bajtársak is. Amint minden hazafias ünnepély műsorában a fő-cél ifjúságunk foglalkoztatása magyarnak megtartása és magyar öntudatának emelése céljából, a hősök emlékének azáltal áldoztunk, hogy fiatal magyarjaink tették le szereplésük minden számával az emlékezés virág-szárait. Az ünnepi megemlékezést a hősökről a vendég v. Duska László, az aranyvitézségi-érmes derék katona mondta. Beszédében hangsúlyozta, hogy a száműzetésben nekünk is meg kell tennünk a kötelességünket, azonban a változott

helyzetben nem fegyverrel a kézben, hanem a szellem fegyverével.

Az egy hét látogatásukkal elrepült. Több bajtársat és családját felke-resték s így eljutottak csoportvezető bajtársunk otthonába is. Június 9-én aztán elérkezett a búcsúzás ideje is és számos bajtárs kísérte ki őket a repülőtérré, amikor a vendégek elhagyták Adelaidet és mentek tovább a melbournei bajtársak látogatására.

Látogatásuk öröm-ünnep volt. Még jobban éreztük hogy a világ minden részébe szétszórt sok ezer magyart ma is erősen összefogja a távoli édes-anya: a Haza; és úgy éreztük, hogy a bajtársakat összefogó láthatatlan kapocs még szilárdabb lett, és éppen ez volt látogatásuk célja.

Köszönjük vitéz Duska Lászlónak és hitvesének, hogy eljöttek közénk a mi magyar életünkbe és fényt, derült és biztatást adtak a jövőre. (U.M. 1976. VI. 13.)

Melbourne (Victoria). A Viktoriai Magyar Szövetség megbízásából az MHBK és a magyar egyesületek közös rendezésében tartották meg a helybeli és környékbeli magyarok a Hősök Napját május utolsó vasárnapja helyett 1976. VI. 13-án, hogy azon az ausztráliai látogató körútján levő v. Duska László szds. központi vezetőhelyettes résztvehessen. Az ünnepség VI. 11-én a Bienvenue Motelben megtartott ismerkedési esttel, Gála Bállal vette kezdetét. A vendégeket a földrészvezető mutatta meg a nagy fogadási csarnokban gyülekező vendégeknek, akik azután az étteremben felállított fehér asztaloknál helyezkedtek el. Férfiak szmokingban, díszmagyarban, asszonyok estélyi ruhákban, gyönyörű magyar himzésekkel, leányok gyöngyös pártákkal, csak otthon látott gyönyörű szép díszítésekkel. Kürt jelre vonul be az ifjúság, díszmagyarba öltözve, zászlókkal, azok tele szalagokkal. A vacsora alatt a földrészvezető beszédét több felszólalás követi, majd vitéz Duska Lászlóné felköti az MHBK kanadai főcsoportjának zászlószalagját. A bál az ifjúság tánca nyitja meg, melyet fergeteges taps fogad. A fiatalok szívesen táncolnak, még házasságkötés után is visszatérnek. A táncitanítás magyarul folyik, pedig német és holland tagjaik is vannak. Ezek nagyon ügyesek és alig várják az egy éves próba-idő leteltét, hogy ők is rendes tagok lehessenek. A Gála Bálon résztvesznek a másik két „Szomszéd Vár” magyar vezetői is, ami esős téli éjszakában 400 mérföldes külön vezetést is jelentett.

A Hősök Napja VI. 13-án ünnepi nagymisével vette kezdetét, szentbeszéddel: 1000 év alatt elesett Hőseinkről. Ezt követte a nagy, emeletes sok helyiséggel rendelkező Szt. László ebéd. A földszinti nagyterem falának hosszában beépített szekrények vannak, tele a különféle népviseleti és magyar ruhákkal, csizmákkal a fiúk, leányok részére, melyeket mind a helybeli asszonyok készítettek. Az emeleti nagy gyűlésterem falán köröskörül régi nagy királyaink életéből való címerek, zászlók, Árpád vezér, Szt. István, II. Rákóczi Ferenc festményei, Zákó András tbk. arcképe, mind dr. Valentinyi Béla alkotásai. Magyarország térképe, egy kis asztalkán a Szt. Korona élethű mása, zászlók és virágok, ablakokon magyar szöttek. A díszebéd szónoka dr. Jani István a szuverén Szt. László Társaság és Rend széktartója adja át a dicséretek és kitüntetések.

A Szt. László Lovagkeresztet kapta dr. Orosz Márta tanítónő mert kiharcolta az ausztráliai minisztériumban, hogy ne az otthonról kiküldött könyveket fogadják el, hanem azokat, melyeket a magyarok ott nyomtatnak. Győzött. Most is tanít teljes odaadással. A Hősök Emlékünnepélye este 6 órakor a Heidelberg Townhall-ban volt megtartva, hová harsona hangjai mellett vonult be az ifjúság sok gyönyörű zászlóval a zsúfolásig megtelt terembe. A gazdag és nívós műsor keretében az ünnepi beszédet v. Duska László tartotta és a végjelenetben 150 fiatal táncolt a színpadon különféle magyar népviseletekben csoportonként, számaikat szünni nem akaró tapsokra többször megismételve.

Az MHBK központi vezetőhelyettesének látogatása a világ elé tárta értékeiknek gazdag seregszemléje mellett az ausztráliai hazafias magyar szervezetek közötti meglepően szép együttműködést, ami nemcsak a résztvevő egyesületek tekintélyét fokozta, hanem az összmagyarság tekintélyét is szilárdította a nem magyarok előtt. Ennek alapját megteremtették azok a magyarok akik különféle fizikai és anyagi áldozatvállalással, rátermettségükkel és szellemi tehetségükkel az élre álltak. Drága asszonyaik pedig a szívükkel együtt adtak minden szépet és jót, amit a szeretet csak ki tudott gondolni. A figyelem, az érzés, a finomság és vendégszeretet felejthetetlen marad.

A sorozatos, színes és értékes ünnepségek, a hibátlan rendezés a lelkes szereplők, a közönség mind számban mind érzésben megnyilatkozott gazdag támogatása erősítse tovább ausztráliai honfitársainkat és bajtársainkat, haladjanak az élen a magyar hagyományok, a kultúra a szellem értékeinek fenntartásában, ápolásában. Jó munkát! (v. D. L-né)

Európa

Salzburg (Ausztria). A csendőrnapon, mint eddig minden évben ez alkalommal szentmisét szolgáltattak az elhunyt bajtársakért. Ft. Mihályffy János plébános mondott méltó megemlékező beszédet. Egyedüli tényleges csendőr, vitéz Szalay István bs-unk mellett jelen voltak vitéz Szilágyi Sándor tart.cső. fhdgy., özv. vitéz Porpaczy Jenőné, özv. Folkusházy Lajosné és fia Folkusházy Antal és a helybeli magyarság több tagja.

Feketeerdői csoport (Németország) az ezévi Csendőrnapot a környékbeli magyarsággal együtt a bajtársak feb. 15-én Offenburgban ünnepelték meg. Résztvettek 9 csendőr bajtárs, 3 cső. bs. felesége, 3 cső. bs. özvegye, közöttük özv. Temesváry Endréné Strاسبourgból, valamint 10 csendőrbárát vendég. A szentmise után a miséző lelkiatyának a rangidős bs. mondott köszönetet a mély gondolatokkal átszőtt megemlékezésért. Utána 12 óra körül a Ganter Eck vendéglő kistermében gyűltek össze a megjelentek, hol az ünnepi beszédet mondó bajtársunk köszöntötte a MKCsBK nevében a megjelenteket. Kifejtette többek között, hogy a Csendőrnapon tulajdonképpen a kötelességet mindenkor Hiven, Becsülettel, Vitézül teljesítő kiváló eredményt felmutatott Testületünk születésnapját ünnepeljük meg. Rámutatott arra, hogy miután a II. Világ-

háború után Testületünket feloszlatták, tagjait meghurcolták a Nyugat meg sem ismerhette őket. Csak miután a kivándorlás megindult, s bajtársaink elhelyezkedést találtak maguknak ismerték meg a csendőr szorgalmát, megbízhatóságát, szerénységét, becsületességét és intelligenciáját. Így lett a csendőr múlt ma a legjobb ajánlólevél Afrikában, Ausztráliában, Amerikában és Európaszerte egyaránt. Ezután egy perces „vigyázz” állással tisztelegtek az elesett és elhunyt bajtársak és hozzátartozók emlékének. Felolvasták a távollévők üdvözlő leveleit, majd a rangidős bs. felköszöntötte özv. Temesváry Endréné Nagyasszonyt, aki előrehaladott kora ellenére legszorgalmasabb résztvevője ma is a bajtársi összejöveteleknek. A közös ebéd igen kedves baráti és bajtársi hangulatban a késő délutáni órákban ért véget. A B. L. támogatására 134.00 dollárt tettek postára. (L. B. 1976. II. 25.)

Ausztria. L. L. csendőr bajtárs lakásán jöttek össze a környékbeli bajtársaink a honvéd bajtársakkal, valamint a csendőr családtagokkal és hozzátartozókkal a Csendőrnapi megünneplésére 1976. február hó 21-én.

London (Anglia). 1948 év óta működő csoportunk f. évi május 15-én a Mindszenty Otthonban „Dálnoki Veress Lajos honvéd vezérezredes emlékestet” rendezett, melyen kb. 60-an vettek részt. Megjelent öngymél-tősága özvegy Dálnoki Veress Lajosné, az elhunyt számos barátja és tisztelője, valamint a környékből mind a csendőr bajtársak. A vendégek üdvözlése után Nt. Pátkai Róbert evangélikus lelkész mondott fohászt, melyet követett Kulcsár Lajos alez. bs-unk emlékbeszéde. Többek között a következőket mondta: „... A mai estét barátainak és bajtársainak nevében a csendőr bajtársi közösség angliai csoportja rendezte sohasem feledve Dálnoki Veress Lajos volt m.kir. honvéd vezérezredes, titkos belső tanácsos katonai és emberi nagyságát. Vele a legidősebb még élő felebbvalónk tábornokunk szállt sírba. Katona szívem egész melegével veszek ez alkalommal is búcsút Dálnoki Veress Lajos bajtársunktól.

Bár magam is katonai akadémiát végeztem közel 51 évvel ezelőtt, most mégis csupán mint bajtársról, barátról és emberről óhajtok megemlékezni. Korához képest tele volt optimizmussal a magyarság jövője iránt. Mélységesen érző emberi szíve sohasem adta fel a reményt a Haza sorsának jobbrafordulására. Szíve egész melegével állt családja, bajtársai és barátai segítségére bármilyen ügyben. Szellemi frissességére mi sem jellemzőbb, hogy hosszú időn keresztül, nagy utánjárással, kitartó kutató munkával megírt Magyarország honvédelméről szóló 3 kötetes munkáját 80 éves korában fejezte be. Nekünk csendőröknek külön is mélységes veszteség az Ő eltávovása, mert így a jövőben nélkülöznünk kell a köztünk való megjelenését, mindig értékes és szellemes beszédeit. Becsületes katonaszíve ugyan megszűnt dobogni, porait befogadta az idegen föld, de emlékét bajtársai kegyelettel és szeretettel fogják megőrizni, mert úgy mond csak azok halnak meg, akiket elfelejtünk. Hiszem és vallom, hogy a Mindenható, az Örök Bíró az Ő lelkét a nagy katonák, a nagy emberek közé iktatja.

Dálnoki Veress Lajos vezérezredes úr feszes figyázz állásban tisztelegnek előtted ma a csendőr és honvéd bajtársi közösség, a volt I. páncélos ho., a 2. honvéd hadsereg és szabadságharcos bajtársaid. Viszontlátásra a csillagos Hadak Utján.”

A mély megilletődéssel hallgatott beszédet gróf Teleki Mihály volt m.kir. földművelésügyi miniszter záró beszéde követte, mely után a jelenlévők elénekelték a magyar Himnuszt.

Amerikai Egyesült Államok

New Brunswick (J. J.). Helybeli csoportunk a Csendőrnapi 1976. március 6-án tartotta meg Horváth Ferenc zls. bs. csoportvezető rendezésében a Szt. László Hall-ban műsoros, tánccal egybekötött társasvacsora keretében, 225 bs. és hozzátartozóik, csendőrbárátok és vendégek részvételével. A termet a cserkészek díszítették fel ízlésesen, lámpionokkal és a színpadon egy szépen díszített asztalkán volt elhelyezve a csendőrkalap és a kard. Megjelentek a magyar egyházak vezetői, Ft. Fűzér Julián plébános, Nt. Bertalan Imre ref. lelképásztor. A honvéd bajtársak részéről többek között ott voltak Olchváry István vk. ezds., s Szilágyi Dezső hu. örgy. bajtársak. Eljöttek a szomszéd Betlehemből (Pa.) Jász József és Szabó Miklós zls. bajtársaink.

A műsort a csoportvezető nyitotta meg. Az amerikai Himnusz eléneklése után Horváth Ferencné, Kürthy Zsuzsa szavalta el a magyar Himnuszt a töle megszokott átérzéssel és felkészültséggel. Ezután a csoportvezető bejelentette, hogy az MKCsBK Vezetője tagjaink közé tiszteletbeli csendőrnek fölvette Szilágyi Dezső hu. örgy. bajtársunkat, aki nemcsak „hű honvéd — mondotta a csoportvezető — hanem hűséges csendőrbárát is, aki 22 éven át minden Csendőrnapi itt volt velünk és éli bajtársi életünket. Megtisztelve érzem magam, hogy a felvételét tartalmazó oklevelet itt most átadhatom.”

Új bajtársunk könnyekig meghatva mondott köszönetet és vette át a csoport által gyönyörűen bekeretezett oklevelet. Ezután következett a csoportvezető ünnepi beszéde, melyben megemlékezett volt Testületünk helytállásáról a Magyar Szent Korona Országaiban, melyeknek címereit büszkén viseltük tollas kalapunkon. Mondotta többek között, hogy „megpróbáltuk többször jellemezni a hősiességet az Emlékezés napján. Mindig nehéz volt, mert annyi arculata és megnyilvánulási formája van, hol a tűrés, vagy áldozatvállalás, hol a mártíromság, vagy a hősi helytállás, hol a kötelességteljesítés adja meg annak igazi jellegét.” Végül annak a reményének adott kifejezést, hogy a fiatalság nem felejt el azt a m. kir. Csendőrséget, mely Hazáját és Nemzetét békében és háborúban egyaránt Híven, Becsülettel és Vitézül szolgálta. A nagy tetszéssel fogadott beszéd bőséges és izletes vacsora követte, mely után a cserkészek arattak teljes sikert magyar táncaikkal. Majd a „Már én többet, már én többet csendőrkáplár nem leszek...” csárdással elkezdődött a tánc és tartott éjfél után 2 óráig. Az est teljes erkölcsi

és szép anyagi sikerrel zárult. A csoportvezető bs. 350.00 dollárt küldött a B. L. költségeire. (H. F. 76. III. 11.)

Szilágyi Dezső hu. örgy. bajtársunkat az MKCsBK-ba Tiszteletbeli Csendőrnek való felvétele alkalmából 1976. III. 6-án a New Brunswick—Csendőrnapon köszönti Horváth SÁNDOR Ferenc zls. csoportvezető.

F. évi augusztus 21-én tartotta meg a csoport szokásos évi „Csendőrpiknikjét” 51 csendőr, családtagjaik és barátok részvételével. A kezdet elején a 17 bs. gyűlést tartott, ahol a csoportvezető tartott évi beszámolót és számolt el a bevételek és kiadásokról, majd jelentésének elfogadása után leköszönt a vezetésről. A bajtársak munkatár-saival együtt egyhangúlag újból Horváth Sándor zls. bs-unkat választotta meg csoportvezetőnek, aki a fölkérést és a választást elfogadta. A piknik gyönyörű időben, kellemes hangulatban folyt le, s volt alkalom az egymás közötti beszélgetésekre. Ezúttal gratulálunk csoportvezető bs-unk újból való megválasztásához s kívánunk mind neki, mind munkatársainak további szép sikereket.

Kanada

Torontó (Ont.). Az MHBK helyi főcsoportja a MKCsBK valamint a K. M. Sz. és a torontói Egyházak és Társadalmi Egyesületek közreműködésével hagyományosan május utolsó vasárnapján tartotta meg a Hősök Napját a Budapest parkban elhelyezett szabadságharcos Emlékmű előtt. Az ünnepély műsorát a Liszt Ferenc Kamarakórus nyitotta meg

elénekelve a kanadai és a magyar himnuszt. Az ünnepi beszédet a MHBK kanadai főcsoportvezetőhelyettese Dr. Nagy Zoltán o. hdgy. bs. mondta. A beszéd után az Emlékmű megkoszorúzása során elsőnek a MKCsBK koszorúját helyezte el id. Keresztes Lajos főtörm. bs., a MKCsBK ügy-vezetője v. Kövendy Károly szds. bs. kíséretében. Zászlótartó voltak a calgaryi Bodor Aladár csendőr bs. és Máthé Károly őrm.

Hősök Napja Torontóban, 1976. V. 30-án Id. Keresztes Lajos MKCsBK ügyvezető és v. Kövendy Károly múzeumőr az ünnepélyen a Budapest Parkban.

Csendőr Nap Torontóban, 1976. II. 21-én v. Kövendy Károly, Máté Károly őrm. v. Hamvas Józsefné, cső. barát, v. Dákó Pál cső., dr. Szalontai Sándor és Bánkúti György cső.

Welland (Ont.). Niagara félszigeti csoportunk 1976. évi július 4-én tartotta meg évi nyári Családi Piknikjét, melyen a bajtársakkal és hozzátartozóikkal együtt 70 személy vett részt. A kellemes hangulatban lefolyt összejövetelel lángos-sütés, sorsolás és egyéb szórakozás mellett a bajtársi találkozó nemcsak szép erkölcsi, hanem anyagi eredményt is hozott. Ez alkalommal adta át a csoport vezetését Simon Imre örm. Máté János v.törm. Niagara Falss-i bs-unknak. Amikor ezúton is gratulálunk volt csoportvezető bs-unknak eredményes működéséhez, kívánunk Máté törm-nek is sok sikert. A csoport a B. L. előfizetéseken kívül 100 dollárt küldött a B. L. költségeire. (S. I. 1976. VII. 6)

Hamilton (Ont.). A csoport 1976. június 4-én este 6 órai kezdettel különös eseménynek számítható bajtársi összejövetelet tartott, melyen megjelent id. Keresztes Lajos ügyvezető Bajtársunk és vele együtt Bodor Aladár bs. A találkozón a csoporthoz tartozó bajtársak 90 %-a megjelent. A távolmaradók közbejött elfoglaltságukra hivatkozva mentették ki magukat. Az egybegyűlteket a Hiszekegy elmondása után a csoportvezető köszöntötte, elsősorban a nagy örömmel fogadott és vendégül látott Calgary-i bajtársakat. Egyben kifejezte köszönetét és háláját a MKCsBK új Vezetőségének közösségünk érdekében folytatott önzetlen, áldozatos jól végzett munkájukért, hogy már az első év se volt eredménytelen. Ugyancsak köszönet hála és elismerés illeti a B.L. Szerkesztőjét is, aki odaadó gondos és lelkiismeretes szerkesztői munkájával a bajtársak szeretetét és bizalmát elnyerte. Isten áldását kéri a Vezetőség további munkájára.

Az 1976. évi Csendőrnapot nem tartották meg Hamiltonban. Ezért a csoportvezető indítványára a jelen összejövetelet annak nyilvánították. Felkérésére a Csendőrnapi megemlékezést és méltatást az ügyvezető bs. mondotta el. Beszédében kiemelte nehéz körülmények között mozgó közösségi életünk továbbvitelének érdeke megkívánja, hogy minden csoport és minden bajtárs lankadatlan kitartással és kölcsönös együttműködéssel dolgozzék közösségünkben. Ha a régi lelkesedéssel, szeretettel és töretlen hittel összefogunk és együttesen háritjuk el az utunkba kerülő akadályokat az eredmény nem marad el. 5 év múlva Testületünk megalapításának 100-ik évfordulóját is megünnepelehetjük. Mélyreható beszédét a bajtársak tetszéssel fogadták. Utána Enyedy László bs. méltatta elismeréssel az új Vezetőség önzetlen, lelkes és eredményes munkáját. Végül Keresztes Lajos Ügyvezető bs. részletes beszámolót adott 1975. V. 20-tól kezdve a bevétel és kiadásokra vonatkozólag. Adatainak hűsége és pontossága igen kellemes és jó hatást gyakorolt és bizalmat keltett a bajtársakban. A beszámoló kiterjedt a Vezetőség munkájának kezdeti nehézségeire is. Gérus István öregkanadai bajtársunk zárószavaiban buzdítást nyújtott a közösségi élet továbbvitelére, aki egyik legidősebb tagja csoportunknak. 1927-ig szolgált Testületünkben, azután kivándorolt Kanadába és ma a hamiltoni magyar társadalmi életnek egyik vezetője. Kora ellenére leghűségesebb és legtevékenyebb tagjaink közé tartozik. Az esti összejövetelet és Csendőrnapi megemlékezés ünnepe jó

hangulatban telt el és a jó ízletes vacsora és sütemények elfogyasztása után a bajtársak a késő éjjeli órákig maradtak együtt, s a múlt emlékeit felidézve elbeszélgettek. Befejezésül a bajtársak összesen 112.00 dollárt adtak át a B. L-re id. Keresztes Lajos MKCsBK ügyvezető bajtársnak. (S.M.)

Montreal (Quebec). A Magyar Harcosok Bajtársi Közössége rendezésében május 30-án Hősök Vasárnapján emlékezett meg Montréal magyarsága Hőseinkről. Felekezetek szerinti ünnepélyes istentiszteletek után a Magyarok Nagyasszonya r. kat. templom előtti Hősök Emlékműve előtt Fülöpp József örgy. bs-unk az MHBK kanadai főcsoportvezetője mondott ünnepi beszédet. Hangsúlyozta, hogy rab hazánk és elnémított nemzetünk mai helyzetében nekünk, szabad világban élő magyaroknak „él ni kell tudnunk” a Hazáért. Élni becsülettel, megértő testvéri összefogásban, szellemi képességeink, anyagi javaink és fizikai erőnk teljes odaadásával, hogy méltó utódai lehessünk életüket áldozó hőseinknek. A beszéd után az egyházak és egyesületek helyezték el koszoruikat. Az ünnepély a takarodó kürtjelével fejeződött be. Közös ebéd után ugyancsak a főcsoportvezető bs. tartott megemlékezést II. Rákóczi Ferenc vezérő fejedeleme, Erdély nagyfejedelmének 300-ik születési évfordulóján. Az ünnepély megrendezése kifogástalan volt. Illesse elismerés és tisztelet a rendező MHBK csoport mellett Montréal magyar egyházait és egyesületeit a példamutató egységben és igaz magyar összefogással megtartott Hősök-napi megemlékezésért (K.M.U. 1976. VI. 18.).

A MKCsVK montreáli csoportjának küldöttsége az 1976. évi május 30-iki Hősök-napján: Dr. Szatmári Loránt és Pál Imre Bs-ak.

II. Rákóczi Ferenc 1676—1735
Magyarország Vezérlo Fejedelme, Erdély Nagyfejedelme 1705—11

Kanada

Calgary (Alberta). Az MHBK. helyi csoportja 1976. május 16-án Arpád-házi Szt. Erzsébet templom Szt. István termében emlékezve II. Rákóczi Ferenc Magyarország vezérlo fejedelme születésének 300. évfordulójára tartotta meg ezévi Hősök Napját, közel 200 fős közönség részvételével. A gondosan összeállított műsor keretében történelmi adatok felhasználásával mesterien összeállított Rákóczi emlékezést Fülöp József örgy. bs. a MHBK kanadai főcsoportjának vezetője tartotta. A műsor második részében Calgary magyarsága köszöntötte a Volt Politikai Foglyok Szövetsége Chicago-i (Ill. USA) szervezete által útjára indított Emigrációs Vándorzászlót, melyet edmontoni (Alberta, Kanada) bs-unk Szöts Pál, a Szövetség kanadai alelnöke mutatott be. Szerepeltek még a cserkészek, a MHBK táncscsoportja, Zöld M. János bs. kuruc nótákat zongorázott és v. Sebő Ernő bs. elszavalta Lévy József Mikes c. örök szép versét mély átérzéssel. A zárószavakat Zsitvay Sándor bs. mondta. A műsort vezette ifj. Kiss Gyula. A sikeres est végén a közönség megérdemelt tapssal jutalmazta a rendezőség szép és eredményes munkáját.

A magyar élet eseményei világszerte

Európa

Mariazell (Ausztria). Az 1976 évi május 15—16-ra tervezett Mindszenty magyar zarándoklatot az osztrák Belügyminisztérium május 29—30-ra toltta el, mégis azon 4.000-en vettek részt. A május 30-iki mise után áldotta meg a bazilika Szt. László kápolnájában Mindszenty bíboros hercegprímás új síremlékét Dr. Ádám György főlelkész. A sírt és környékét koszorúk és virágok borították, köztük szülőfalujának nemzeti szalaggal átkötött árvalányhajás csokra. A szokásos őszi magyar zarándoklat időpontja szeptember 11—12-e. (MKCsBK 231)

Bécs (Ausztria). Magyarellenes propagandafüzetet terjesztenek a románok. Dr. Trajan Bunescu történész 1971-ben megjelent könyvéből idéznek, mely szerint a mai románok a dákok utódai, születési helyük és bölcsőjük Erdély. Honfoglaló őseink a Szamos, Maros és Küküllők völgyében már román államalakulatok ellenállásába ütköztek. Ezt a propagandát táltatták az 1947 évi Párizs-i béketárgyaláson is — sajnos eredménnyel — mert a magyar küldöttségnek még csak alkalmat sem adtak annak megcáfolására. A nyugatról látogatóba érkező turistacsoportokat különösen gondosan látják el „adatokkal” és kérik propagandájuk terjesztésére. (MKCsBK 231) A magyar emigráció egyik legszentebb és legsürgősebb feladata és kötelessége tehát, hogy semlegesítse dr. Tarján Bunescu és Nicolae Jorga professzor propagandáját a nyugati világban és megakadályozza a jelenlegi román kormány erdélyi magyarirtását. Roppant nagy ez a feladat, de a tét is nagy: 2.5 millió román uralom alá kényszerített magyar léte vagy nem léte!

Amerikai Egyesült Államok

Washington (D. C.). 1976. március 25-én Rockville város (Maryland) nemzetiségi klubjában a Magyar Szabadságharcos Világszövetség meghívására megjelent keleteurópai nemzetek nyugati szervezeteinek vezetői egyhangúan tiltakoztak Helmut Sonnenfeldt, az USA külügyminisztérium nemzetiségi szakértőjének London-i (Anglia) kijelentése ellen, miszerint a keleteurópai országoknak föl kell adniok nemzeti függetlenség-re irányuló minden igényüket és szerves részeivé kell hogy legyenek a Szovjetunióknak. Sonnenfeldt Németországban született, 49 éves, dr. Kissinger „jobb”-keze, folyékonyan beszél oroszul, a Brezsnyev-doktrina és a Helsinki egyezmény szakértője. Nyilatkozata, mely csak utólag tudódott ki, még 1975. decemberében hangzott el dr. Kissinger londoni látogatása során az oda összehívott európai USA követek előtt.

A hírt a magyar ujságok azonnal nyilvánosságra hozták. Dr. Pogány András a M. SZ. V. elnöke az ügyet az amerikai elnökválasztási hadjárat

kellős közepén választási vitaponttá tette. Az összes elnökjelöltek nyilatkoztak. Ronald Reagan a republikánus párt másik indulója a távolbalátó előtt adott nyilatkozatában támadta nemcsak Sonnenfeldt-et, hanem a külügyminisztert, dr. Kissingert is.

A nemzetiségek felháborodását követte Nyugateurópa, sőt Románia és Jugoszlávia tiltakozása is. Hivatalos nyilatkozatában dr. Kissinger „szerencsétlennek” nevezte Sonnenfeldt kijelentését, Ford elnök pedig azt „sok tekintetben félreérthetőnek és pontatlannak” mondta. A TIME amerikai vezető hetilap washingtoni (D. C. USA) munkatársa S. Talbott védelmébe vette azzal, hogy Reagan támadása alaptalan volt, a USA keleteurópai politikája változatlan. Sonnenfeldt álláspontja ugyanis szerint az, hogy a keleteurópai országok csak fokozatosan liberálizálódnak, mert a „nagy szabadság” ezeknek az országoknak eltakarná az otthoni rendszer igazi arcát és megkönnyítené a nyugati kommunista pártoknak jelöltjeik beválasztását.

Dr. Kissinger ugyanis még azt is mondta a londoni összejövetelen, hogy a USA a stabilitás elvét akarja fönntartani a Szovjetunióval, amely kizárja ugyan a kommunistákat a nyugaterurópai kormányból, de ugyanakkor elismeri Moszkva befolyását Keleteurópára vonatkozólag. (John Connaly, Texas-i (USA) szenátornak az általános választások előtt Olaszországhoz küldött üzenete megfelel ennek az elvnek.)

Emellett az USA — dr. Kissinger szerint — el kívánja fogadtatni a Szovjetunióval a fokozatos liberálizálódás, az autonómia fokozatos megadásának elvét is, nehogy egy meggondolatlan, erőszakos lépés ismét maga után vonja Moszkva katonai beavatkozását, miként az 1956-ban és 1968-ban is megtörtént. Ez végsőfokon a III. Világháború kirobbanásához vezethet.

Az USA álláspontja igazolja, hogy a keleteurópai országok sorsa olyan kormányokhoz van kötve, melyeket azok a 30 év alatt sem akartak elfogadni. Ebből folyik, hogy azon országok kényszerű alárendeltségi helyzete a szovjet uralom alatt csakugyan állandó háborús veszélyt jelent.

Az Európai Szabad Magyar Kongresszus május 8-iki teljes ülésén vádolja Amerikát az újabb cserbenhagyásért, szabadság utáni sóvárgásuk ignorálásáért és belügyeikbe való beavatkozásért. Tiltakozik a Sonnenfeldt javaslat ellen és a további aktív ellenlépéseket — európai alátámasztással — az amerikai magyar szervezetekre bízta. Egyben megállapítja, hogy az Atlanti Szövetség a Szovjetunió jelenlegi túlnyomó katonai erejével szemben azért nyújt ma még Nyugatnak hatékony védelmet, mert bizonyos erkölcsi erőtenyezők megtámasztják páncélja gyengeségeit. Ezek között elsőrangú helyet foglal el a keleteurópai országok megingathatatlan törekvése nemzeti függetlenségre és Európa egyesítésére.

A szovjet zsarnokság elleni berzenkedésük nemcsak nem fenyeget harmadik világháború kirobbanásával, hanem ellenkezőleg nagymértékben ez riasztja el a Szovjetuniót attól, hogy tisztán katonai fölénye kísértésé-

nek engedve lerohanja az Amerikával szövetséges még szabad Európát.

A szabadvilági magyarság alakulóban lévő egységének elsőrendű feladata lenne ezzel az alapvetően józan érveléssel behatolni ama műhelyek mélyébe, ahol a világpolitika készül, mindaddig, amíg el nem jön a fel szabadulás, amely az elmúlt évtizedek tragikus nyugati mulasztásai után, csak a szovjet világ jövődő nemzedékeinek népi mélységeiből remélhető.

Nyugattól csak annyit kérünk, hogy amit maga nem tudott, vagy nem akart megvalósítani, annak legalább ne tapossa el a reménységét. (Time, Nemzetör, 1976. június.)

New York (N.Y.). Két ezres tömeg jött össze és tüntetett Románia ENSz-hez kinevezett követsége székháza előtt 1976. május 8-án és követelte az erdélyi magyarság állampolgári jogainak tiszteletben tartását. A székház előtti emelvényről két óriási hangszóró továbbította a szónokok által ismertetett sérelmeket és a tiltakozást a nyelvi- kultúr- és gazdasági-megkülönböztetés ellen. Angol és magyar nyelvű feliratok és táblák ismertették az erdélyi magyarság jogfosztását, azokat a korlátozásokat, melyeknek a célja az erdélyi őslakos magyarságnak a felszámolása. Felolvasták több mint 50 különböző képviselő és szenátor Amerika különböző részeiből küldött üdvözlő és pártoló leveleit. A tüntetés során nyilatkozatot nyújtottak át a román követség vezetőjének az összes nemzetiségek nevében, s ezen kívül egész oldalas hirdetés jelent meg a New York Times és a Washington Post világlapok hasábjain. A rendezett és impozánsan megszervezett tüntetést a távolbalátó és a rádió is közvetítette. (Nemzetör, 1976. Június)

New York (N. Y.). A Magyar Cserkész Szövetség helybeli körzete nagy sikerű magyar érettségi bankettet rendezett a New york-i Magyar Házban 1976. VI. 12-én. 16 ballagó „vén” diák végezte el sikeresen a cserkészvezetói képzéshez szükséges magyarságismereti tanfolyamot. A M. Cs. SZ. évente négy világrészben szervez tanfolyamot olyan már idegenben született magyar fiatalok részére, akik mint cserkészvezetők a magyar cserkészcsapatok keretében magyar fiatalok nevelésével foglalkoznak. Magyar nyelv és irodalom, magyar föld és néprajz és magyar történelemből vizsgáznak a tanfolyam végén, amit a magyarországi hagyományok alapján érettséginek neveznek. A hallgatókat Harkay Róbert a helybeli Szt. István r.k. Egyházközség és a magyar iskolák elnöke köszöntötte ünnepi beszédében és hívta föl figyelmüket a közösségi munkát vállaló magyar fiatalok kötelességeire.

Az ünnepély után társasvacsorához ültek a diákok tanáraikkal és a meghívott hozzátartozóikkal, mikor is Ft. Szlezák Imre O. F. M. plébános és Nt. Csordás Gábor ref. esperes, lelkipásztor imái után Bodnár Gábor a M. CS. SZ. ügyvezető elnöke szólott a ballagó diákokhoz. Megemlékezvén régi tanáiraikról, kik az európai műveltséget is a magyar öntudatot egyaránt tanították felkészítvén őket az életre. A kellemes, családias vacsorát tánc követte. (M. CS. SZ.)

Detroit (Mich.). A Detroit-i Magyar Szabadságharcos Szövetség az 1956. október-i forradalom 20. évfordulójára való megemlékezésre autóra és esetleg levélborítékra is ragasztható művészi kivitelű címereket hozott forgalomba. Érdeklődők írjanak az alábbi címre: Mr. Gábor Kinal, 39465 Cather Drive, Plymouth, Michigan, 48170. USA.

Syracuse (N.Y.). A volt Magyar Politikai Foglyok Világszövetsége és a Szabad Magyar Jogász Világszövetség elhatározta, hogy akciót indít mindazok kiszabadítására, akik 31 évvel a háború befejezése után még mindig Szibéria munkatáboraiiban sinylődnek un. háborúsbűnösökként, hadifogságban tartott katonákért és csendőrökért. Ezekhez újabb foglyok érkeztek 1956 telén azok a Szabadságharc befejezése után letartóztatott fiatalok, akiket ugyancsak Szibériába hurcoltak. A Világszövetség követeli, hogy a magyar kormány hirdessen általános amnesztiát a Szabadságharc 20. évfordulóján és kivétel nélkül minden politikai fogolynak adja vissza a szabadságát. Ugyancsak követeli, hogy a magyar kormány hasson oda, hogy a Szovjetunió engedje haza a munkatáborokból az 1945 és 1956 után odakerült hadifoglyokat.

Syracuse (N.Y.). 1976. évi augusztus 24-én a Volt Magyar Politikai Foglyok Világszövetsége nevében: **Helcz Tibor** s. k. kontinentális elnök. A Szabad Magyar Jogász Világszövetség nevében: **Dr. Varga László** s.k. elnök.

Kanada

Ottawa (Ontárió). A Kanadai Magyarok Szövetsége az elnök, dr. Nagy György csendőrbárát vezetésével, valamint több mint 300 magyar Toronto, Oshawa, Kingston és Ottawa térségéből tüntetett 1976. május 8-án az ottawai román követség előtt. A szervezett és rendezett felvonulás kb. 50 angol és francia nyelvű táblán követelte az erdélyi őslakos magyarság állampolgári jogainak tiszteletben tartását, mely nemcsak az ENSZ alapokmányában, de az egy éve aláírt Helsink-i egyezmény alapján is kötelezi Romániát. A sok magyar és kanadai zászló között Egyesült Európa zászlója is szerepelt. A tüntetők vádolták a román kormányt, mely nyugat felé humanizmust hirdet, de ugyanakkor tervszerűen szünteti meg az erdélyi magyarság kultúráját, gazdaságilag koldussá teszi, hogy kivándorlásra kényszerítse, vagy áttelepítés által beolvassza őket. (VKK 1976. V. 11.)

Welland (Ontario). Niagara Fél-sziget magyarsága 1976. III. 14-én d.u. 3 órakor ünnepelte az 1948—49-es magyar szabadságharc 128. évfordulóját a Magyar Önképzőkör helyiségében. A gazdag műsor, a rátermett szereplők a szépszámu és lelkes magyar közönség biztosították az ünnepély sikerét. Az Önképző Kör elnöke Simon Imre v.törm. bs-unk megnyitója után az ünnepi szónok Msgr. Horváth István volt, míg az énekeket Visi Lajosné tanította be és vezette. Rendező és műsorvezető Simon Imréné volt.

Oshawa (Ontario). 1976. VIII. 8-án repülőzászlót avattak a volt m. kir. Légierő tagjai. A gondosan előkészített és megrendezett ünnepség bevezető beszédét Czapáry Zoltán m. kir. repülő ezredes mondotta elsősorban is elismeréssel és köszönettel szólt azokról a fanatikus hitű és szorgalmú bajtársakról, akik a szép gondolatot megvalósították. „Zászlót avatunk — mondotta a szónok — Kanadában, Oshawában, 1976-ban, magyar királyi honvéd repülő zászlót. Látható, megfogható anyagba öntöttük lelkünket, gondolatvilágunkat, személyes múltunkat és faji, nemzeti jövőinkbe vetett hitünket. Magyarországon az utolsó a népakarat szerinti zászló a lyukas, 56-os háromszínű zászló volt. De a lyuk helyére nem a népakarat szerinti jelvény került. Ezért szentelünk ma mi itt zászlót! Magyar zászlót, repülő zászlót melybe bele van himezve száz meg száz repülő hősnek a lelke, akik életüket áldozták az emberiség a magyar Haza jövőjéért.”

A zászló vitéz Barna Kornél tervei szerint készült selyemhímzésben örökíti meg a „Borostyános Szűzmáriát” a repülőjelvényt és jelmondatot. A zászlót megáldották Ft. Makkó Lajos m. kir. tábori főlelkész és Nt. Pokoly László lelkipásztor. A megható ünnepségen ott voltak a Kanadai Magyarok Szövetsége vezetőségi tagjai, a Vitézi Rend, az Ejtőernyős bajtársak képviselői. A MKCsBK képviselőjében v. Kövendy Károly szds. kötötte fel csendőr hajtóka színű szalagunkat, valamint a Sydney-i csoportunk szalagját is. A 17 zászlószalag között ott díszelgett a MKCSBK szalagon jelvényünk nagyított mása és egy valódi csendőr kalapcímér (Máté Károly örm. ajándéka). A megjelentek teljes elismeréssel adóztak Domonkos János Pumavadász szakv. bs. és felesége lelkes és odaadó munkájának, akik a repülő múzeumot megalapították, azt ma is fenntartják, gondozzák, amíg az majd hazakerülhet a budai Hadimúzeumba. (vKK.)

Calgary (Alberta). A Széchenyi Társaságnak a torontoi egyetemi magyar tanszékre folyó gyűjtése Ausztráliából, az Amerikai Egyesült Államokból és Kanadából 1976. IV. 10-től VI. 20-ig 11.127.00 dollárt eredményezett. A bank kamatot hozzászámítva a készpénz gyarapodás 15.179.00 dollár. Az adományokat csekken, vagy pénzes utalványon az alábbi címre kérik: Széchenyi Society Inc., 710—52 Ave. S.W. Calgary, Alberta, Canada, T2V 0B5

Calgary (Alberta). A város és Dél-Alberta magyarsága május hónapban ünnepelte Ft. Molnár István plébános áldozópappá szentelésének

30. évfordulóját. Szüleivel 9 éves korában vándorolt ki a Zala vármegyei Alsólendváról, (ma Jugoszlávia), iskoláit Calgaryban, míg a teológiát Montrealban végezte, majd Albertában Drumheller és Oyen után Calgaryba került, hol 1971 óta az Árpád-házi Szt. Erzsébet Egyházközség plébánosa és missziós papja a délalbertai magyar katolikus közösségeknek. Jubileuma alkalmával ezúton is kifejezzük őszinte szerencsekívánságainkat — úgy is mint bajtársunknak, mert a plébános úr a kanadai haditengerészet tartalékos tábori lelkésze — és Isten áldását kérjük további munkájára.

Bajtársi hírek

Ifjúságunk az élen

Koroknay Erika Mária (Allen Park, Michigan, USA) Koroknay Sándor m. kir. csendőr bs-unk és felesége leánya, az Allen Park-i Cabrini középiskolának az 1975—76 iskolai évben kiváló eredménnyel érettségizett növendéke 1976. május 18-án egyetemi ösztöndíjat nyert.

Ifj. Körössy Zoltán Olivér (Rockville, Md. USA) vitézi várományos, dr. vitéz Körössy Zoltán szds. bs. és felesége fia egyetemi tanulmányai keretében szobrászatot tanul. Két hónap múlva vizsgatárgynak apjának régi fényképei után csendőrfejet mintázott meg és készített el művészi kivitelben, melyet születésnapjára apjának ajándékozott. Munkája értékes műalkotás, melyhez gratulálunk és kívánunk további sikereket. (VBTE 1976. VIII. 8.)

Csendőrfej

Ifj. Keresztes Lajos (Calgary, Alberta, Kanada) Keresztes Lajos főtörm. ügyvezető bs. fia a Calgary-i Egyetem bölcsészeti karán (B. E. d.) 1976-ban tanári oklevelet nyert és az 1976—77-iki tanévben a calgari Forest Lawn-i felsőközépiskolában fog kereskedelmi rajzot tanítani.

• • •

Örömmel és büszkén gratulálunk fiataljaink által elért szép eredményekhez, s kívánunk további előrehaladást és szép sikert mindannyiuknak.

Tagfelvétel, elismerés, kitüntetés, képesítés, megbízás.

A Magyar Vitézi Rend Főkapitánya a Rend előterjesztése az 1975. évi decemberi nagygyűlésen a Rendbe felvette és vitézzé avatta a következő bajtársainkat:

Vitéz Bakonyi Béla m. kir. csendőr főtörzsőrmester, torontói (ont.)

vitéz Csiki István m. kir. csendőr, newburyi (Ont)

vitéz Dakó Pál m. kir. csendőr torontói (ont.) lakosokat.

Pittsburgh (Pa. USA) A magyar emigrációban több mint 30 éven át kifejtett kiváló és lankadatlan munkájáért, valamint a honvéd és csendőr bajtársi kapcsolatok ápolásáért 1976. évi február 14-én, Csendőrnapon a MKCsBK 25 éves Jubileumi Emlékérmét a Kardokkal az MKCsBK vezetőjének előterjesztésére vitéz nemes kisbarnaki Farkas Ferenc m. kir. vezérezredes Úr elfogadta.

A Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség Vezetője ugyancsak Csendőrnapon az MKCsBK 25 éves Jubileumi Emlékérmét adományozta Főtisztelendő Monsignor vitéz Vargha Gábor m. kir. tábori főlelkész, püspöki tanácsosnak kiváló magyarság szolgálatáért. (vBTEZ. 76-1,2.sz.)

továbbá fölvette tiszteletbeli csendőrként a MKCsBK tagjai közé mint Csendőrbarátot Tarján László m. kir. repülőszakaszvezető bajtársunkat, az MHBK Milwaukee-i (Wisc. USA) csoportjának vezetőjét,

valamint ifj. Körössy Zoltán Olivér (Rockville, Md. USA) vitéz várományos, egyetemi hallgatót.

Ugyancsak felvette a Sydney-i (N. S. W. Ausztrália) csoport előterjesztésére: Dorogi János, vitéz Ferencz Henrik, Hidvégi István tűzm., vala-

mint néhai vitéz Bódy Vilmos g. alez. fiát, Bódy László bajtársainkat. (Dr. T. Gy. 76. V 26. IX. 6.)

Újonnan fölvelt Csendörbarátainkat — akik már eddig is odaadón támogatták célkitűzéseinket — örömmel üdvözljük körünkben.

Philadelphia (Pa. USA) A Magyar Harcosok Bajtársi Közössége Központi Vezetője az ausztráliai földrészvezető előterjesztésére a központi Vezetőhelyettes látogatása alkalmával adományozta az MHBK 20 éves Ezüst Jubileumi érmét Vincze Sándor m. kir. csendőrszázados, délausztráliai MHBK főcsoportvezetőnek, dr. Jani István m. kir. csendőrszázados North South Wales-i MHBK főcsoportvezetőnek.

Párizs (Franciaország). Az Európai Frontharcos Szövetség elnöke a MHBK Központi Vezetőjének előterjesztésére az Európai Frontharcos Keresztet adományozta Dr. Tamás Gyula m. kir. csendőrszázados a Sydney-i MHBK főcsoport csendőr összekötő bajtársunknak.

Calgary (Alberta, Kanada). A MKCsBK Ügyvezetője megbízta vitéz Kövendy Károly szds-t, hogy a torontói Kanadai Magyarok Szövetsége ülésein képviselje azon Torontón kívüli kanadai MKCsBK csoportokat és szorványokat, melyeknek képviselőtét eddig is ellátta.

• • •

Az új tagoknak, csendörbarátainknak, kitüntetett bajtársainknak öszinte szerencsekívánatainkat küldjük és szívből gratulálunk.

Születések, házasságok

Ifj. Szombathy Lajos feleségének Perthben (W. A., Ausztrália) 1976. március 14-én leány ikrei születtek, akik a szent keresztségben március 17-én Mária Anikó illetve Ibolya Enikő nevet kaptak. Szeretettel gratulálunk az ifjú szülőknek, valamint vitéz Id. Szombathy Lajos zls. bs-unk és feleségének, a nagyszülőknek is. Vitéz Szombathy bs-unk tevékeny és működő tagja a Perth-i Ev.- Ref. Egyházközségnek. A presbitériumnak tagja és így a húsvéti istentiszteletet április 18-án ő tartotta. Szombathy Lajos Jánosné már eddig is két ízben töltötte be a Nőegylet elnöki tisztségét. Az egyházközség jelenleg új magyar székház és öregek otthona létesítését szeretné közös magyar összefogással megvalósítani. Az előkészületek már megindultak. (SzL 1976. IV. 2.)

Ifj. Szabó Gellért halbiológus, id. Szabó Gellért hadgy. bs-unk és felesége fia, valamint Ősz Deborah Ann calgaryi lakosok 1976. évi július 17-én a Kanadai Mártírok r. kath. templomban házasságot kötöttek. Közösségünk jókívánságait a MKCsBK ügyvezetője tolmácsolta az ifjú párnak és a szülőknek is.

Csiki József vegyésztechnikus, Newbury-i (Ont. Kanada) lakos, vitéz Csiki István m. kir. csendőr bs-unk és felesége fia, valamint Kersten Ina a Bothwell-i (Ont. Kanada) St. Ignác r. kat. templomban 1976. június 2-án házasságot kötöttek. Az ifjú párnak, a szülőknek és a rokonságnak külön is, levélben is jókívánságait fejezte ki v. Kövendy szds. bajtársunk Torontóból.

Heidinger László és Tóth Erzsébet, Tóth Lajos m. kir. csendőr örmester bs-unk és felesége leánya Melbourneban (Victoria, Australia) házasságot kötöttek. (AP 1976. VII. 24)

Gál Lajos szkv. örm. a Sydney-i (N. S. W., Ausztrália) csoport állományába tartozó bs-unknak ötödik unokája született, aki a keresztségben Tamy, Caroline nevet kapta. A családi örömeiben a bajtársak is osztoznak, s küldik jókívánságaikat. (Dr. T. Gy. 1976. IX. 6.)

• • •

Gratulálunk és szerencsét, sok meghitt boldogságot kívánunk a fiataloknak és a kedves Szülőknek is.

Fehérváry Ferenc ny. á. örgy bs-unk (Don Mills, Toronto, Ont. Canada) és Felesége született Braun Margit bensőséges, meghitt családi összejövetel keretében ünnepelte meg 1975. december 5-én Magyarországon kötött házasságuk 50. évfordulóját. A fiatalok, rokonok valamint helyből és vidékről hét bajtársunk jókívánságaihoz — akik szintén az aranylakodalom vendégei voltak — a B. L. Szerkesztősége is küldi öszinte szeretettel gratulációját, s kéri Istent, hogy még sok örömmel és boldogsággal telt esztendő adjon szerettei körében aranylakodalmas bajtársunknak és kedves Feleségének.

Betegségek, felgyógyulások

vitéz Király Gyula ezredes úr, Sao Paulo (Brazília, Délamerika), az MKCsBK örökös tiszteletbeli vezetője III. 28-án kelt levelében köszöni meg a calgaryi csoportnak a jókívánságokat. Bal szeme gyógyulása a négy hónapos gyógykezelés sikerétől függ. Bár teljes gyógyulást nem remél, egészségi állapotával meg van elégedve.

Borhy Emil szds. bs-unk (Toronto, Ont. Kanada) agyvérzéssel került kórházba. Ügyvezető bs-unk VI. 3-án meglátogatta, tolókocsiban volt, s úgy látszott, hogy megismerte, de beszélni még nem tud. Állapota szépen javul.

Forbes Frigyes, a Kanadai Fegyveres Erők alhadnagya, tiszteletbeli csendőr 1976. elején könnyebb agyvérzéssel kórházi kezelés alatt állott. Azóta felgyógyult. (v.K.K.)

• • •

A Szerkesztőség jobbulást, erőt, egészséget és teljes felgyógyulást kíván kedves Mindnyájuknak.

Halottaink

1889 — 1976

Dálnoki Veress Lajos vezérezredes, a volt 2. Erdélyi Hadsereg parancsnoka, kijelölt miniszterelnök és legfőbb katonai parancsnok, Magyarország kijelölt Kormányzóhelyettese, a Magyar Szabadságharcos Világszövetség hatízben újraválasztott elnöke, számos magyar, külföldi béke és hadi kitüntetés tulajdonosa Londonban (Anglia) 1976. március 29-én 87 éves korában elhunyt.

1889-ben született Sepsiszentgyörgyön. A Ludovika Akadémia elvégzése

után mint huszártiszt szolgált az I. Világháború alatt. Vezérkari iskola elvégzése után tanár a Ludovika Akadémián, majd 1934—1938-ig katonai attasé Bécsben.

1940-ben a kecskeméti lovasdandár, majd az I. Páncélos hadosztály, végül a 2. Erdélyi Hadsereg parancsnoka. 1944-ben a német SS elfogja, a hadbíróság halálra ítéli, melyet 15 évre változtatnak át. A szabadságharcosok szabadították ki a Márianosztra-i fegyházból. 1957 óta Angliában élt.

1972-ben kiadta és sajtó alá rendezte Magyarország honvédelmét a két világháború között 3 kötetben, hogy az idegen nyelvekre is lefordítva a Nyugat katonai irodalmát közvetlenül is tárgyilagosabb megítéléshez segítse.

Búcsúztatása Londonban 1976. április 3-án ment végbe a Magyar Református Egyház központjából. A szertartást Nt. Varga Sándor angliai vezető lelkész és Nt. Pátkai Robert evangélikus lelkész végezték. Magyar búcsúbeszédet mondott dr. Ispánky Béla, pápai kamarás, angliai katolikus főlelkész, az elhunyt rabtársa és barátja. Gyászolják özvegye, született Hirsch Ilona, rokonai, barátai, bajtársai tisztelői, magyar testvérei az Óhaza határain belül és kívül.

Vitéz verebélyi Marssó Pál m. kir. ny. á. csendőralezredes a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjének a Hadiszalagon a Kardokkal és több más háborús kitüntetés tulajdonosa Budapesten, 1976. július 9-én bőr csontig lesóványodva szívgyengeség következtében 87 éves korában meghalt. 1909-ben lemondott hadapródörmeisteri rangjáról és mint prbcső. tizedes lépett testületünkbe, hol rövidesen mint zászlós, szakpk. szolgált Komáromban. 1914-ben önként jelentkezett harctéri szolgálatra és a 69. gy. ezrednél mint hdgy. és fhdgy. frontszolgálatot teljesített. Két ízben sebesült. Kiváló szolgálataiért a 3. o. katonai érdemkereszttel, 2 Signum Laudisszal és a német vaskeresztel tüntették ki. 1918-ban visszarendelték eredeti beosztásába, Zsolnára. Itt éri az őszirózsás forradalom, hol több eredményes harcot vív csendőreivel a betört cseh bandákkal. A 100 napos tanácsköztársaság idején letartóztatják, ahonnan aug. 1-én szabadul, s azonnal szolgálattételre jelentkezik. Szolnokon lesz szakpk., majd a Makó-i csendőriskola parancsnoka. Idővel törzstiszt, s mint ilyen ker.sgt., majd kerpkhelyettes a kassai kerületnél. Itt saját kezdeményezéséből, személyes vezetésével 1939-ben egy betört cseh egységet semmisít meg gyorsan összevont csendőr egységével, miért a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét kapja. 1941-ben saját kérelmére nyugállományba ment. 1948-ban összeesküvés címén letartóztatják, 3 évet ül Márianosztrán. Szabadulása után nehéz testi munkával tartotta fenn magát. Volt bányász, éjjeliőr, legutóbb egy munkásszálló portása. Testületünknek egyik legtovább szolgáló tagja volt. Családjá 1881 óta 14 csendőrtisztet adott a testületnek, mely példa nélkül áll a csendőrség történetében. Marssó alez. családjának legidősebb tagja, tisztikarunk valóban nemes, sokat küzdő dolgozó és szenvedő, de egyben igen rokonszenves és közkedvelt tagja volt. Alárendeltjei szerették és tisztelték, hosszú szolgálata alatt sok csen-

dőrt nevelt a Hazának. Akik ismerték, szerették emberséges, igazságos és megértő bánásmódja, egyenes jelleme és őszinte bajtársiassága miatt. A család ősi lakóhelye Maconkán (Heves vm.) Édesapja mellé temették el. Kegyelettel őrizzük meg emlékét. (K. L. London, Anglia.)

Gyergy-szentmiklósi dr. Páll György az Amerikai Erdélyi Szövetség egyik alapító tagja, a „Transylvania — negyedévi tudósító szerkesztője rövid súlyos betegség után New York-ban (N. Y. USA) 1975. november 24-én 84 éves korában elhunyt. A gyászszertartás 1975. nov. 29-én volt, míg a gyászmisét lelkiüdvéért december 6-án mutatták be a New York-i Szt. István templomban. 1923—40-ig a Bánsági Magyar Pártnak volt főtítkára Temesváron, majd Észak-Erdély visszacsatolása után az Erdélyi Pártnak volt főtítkára 1940—44-ig. Az összeomlás után először Svájcba ment, majd 1950-ben New York-ban telepedett le, ahol a megváltozott viszonyok között kezdte el újból előlről a szellemi harcot Erdélyért, melyet az utolsó percig folytatott. Gyászolják hozzátartozói, barátai, tisztelői és az Amerikai Magyar Szövetség.

Néhai dr. Székessy István m. kir. csendőrőrnagy, volt pécsi osztályparancsnok özvegye, született Mitró Margit Felsőőrön (Vas vm., ma Oberwart, Bld., Austria) 1976. április 3-án 58 éves korában, rövid szenvedés után csendesen elhunyt. Temetése a r. kat. egyház szertartása szerint április 6-án ment végbe. Gyászolják testvérei, sógora és kiterjedt rokonsága. (KGY 1976. IV. 28.)

Csikszentmártoni és csikdelnei dr. Botskor Lóránt m. kir. ny.á. csendőralezredes, a marosvásárhelyi osztály volt parancsnoka 81 éves korában békességgel viselt rövid betegség után Budapesten 1976. évi május 21-én elhunyt. Élete a fáradhatatlan kötelességteljesítés és szereteteiről való gondoskodás között oszlott meg. A Farkasréti temető halottasházából temették 1976. május 31-én, a r. kat. egyház szertartása szerint. Az engesztelő sz. t. misét június 3-án mutatták be a Villányi úti plébániatemplomban. Gyászolják özvegye, szül. Farkas Erzsébet, leányai, veje, unokái és kiterjedt rokonsága.

Végh Lajos m. kir. csendőr zászlós, külsőcsoportvezető a központi nyomozó pság. törzsalosztályánál 73 éves korában Székesfehérváron 1976. évi június 7-én hosszú szenvedés után elhunyt. Hamvait 1976. VII. 12-én helyezték örök nyugalomra, Székesfehérváron, a Hosszú temetőben a református egyház szertartása szerint. Özvegye, családja és bajtársai gyászolják.

Jászfi József m. kir. csendőr őrmester a volt Betlehem-i (Pa. USA) szórvány állományába tartozott bs-unk 1968. augusztus 28-án rákbetegségben meghalt. New Brunswick-ban még résztvett az ottani bs-ak Csendőrnapi összejövetelén, akikkel baráti kapcsolatot tartott. Baját későn fedezték föl, az orvosi kivizsgálás s a gyógykezelés már nem vezetett eredményre. (H.S. 1976. VIII. 29.)

Fekete Gábor m. kir. szkv. csendőr törzsőrmester, a Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem, a Magyar Bronz Vitézségi Érem stb. tulajdonosa Puttelage les Thionville 11 szám alatti lakos, 68 éves korában szívbénulás következtében (Franciaország) Tourcoingban hirtelen meghalt. Gyoma-i születésű, csendőrségi szolgálata után Székesfehérvár térségében vívott harcokban végrehajtott vitézi tetteiért tisztii előléptetésre és kitüntetésre lett felterjesztve. Németországban megnősült, majd Franciaországba települt át hol ez év májusában bal szemén sikeres operációt hajtottak végre, mely után a jobb szemén is végrehajtották. A szemészeti klinikán rosszul lett, mire az orvos odaért, halott volt, szíve megbénult. Húga által hazulról hozott földet tettek koporsójába. Özvegye, húga, rokonai, barátai és bajtársai gyászolják. (T. J. 1976. VII. 30.)

Fekete Gábor 2. törm. 1908—1976.

Simon Árpád m. kir. csendőr, pittsburghi csoportba tartozó bajtársunk Édesanyja Erdélyben, 1976 év elején elhunyt. (BTEZ 1976. V. 17.)

Fürst Elemér, okleveles erdőmérnök, Budapesten pár évvel ezelőtt autóbaleset következtében életét vesztette. Az elhunyt a csendőrök nagy barátja és segítője volt. 1944-ben Turjamezőn (Ung. vm.) mint erdőmérnök az ott bevetett ungvári tanzászlóaljat segítette a Róna Havason át, annak környékén, az erdei ösvényeken a Kárpátok rengetegében, melyet csak ő ismert. Kiválóan vitéz magatartásáért Kárpátalja parancsnoka a Kormányzói Dicsérő Elismerésre a Hadiszalagon terjesztette föl. Emlékét hiven őrizzük. (vKK 1976. V. 4.)

Horváth László szücsmester, torontói (Ont. Kanada) csendőrbarát 1976. április 4-én váratlanul, trombozisan meghalt. Gyászolják felesége, gyermekei, unokája, barátai, tisztelői, valamint a torontói MKCsBK csoport, mely szeretett barátját veszítette el az elhunytban. (vKK 1976. IV. 7.)

Muhari Balázs, volt m. kir. pénzügyőri biztos, nyugdíjas, csendőrbarát Torontóban (Ont. Kanada) 1976. júniusában 70 éves korában hosszú betegség után elhunyt. Torontói csoportunk összejöveteleinek lelkes résztvevője volt.

Major István m. kir. hová sz. százados, csendőrbarát, 1976. június 11-én Londonban (Ont. Kanada) hosszú betegség után 62 éves korában elhunyt. Temetésén csendőr bajtársait Dr. P. Gy. fhdgy képviselte. (vKK 1976. VI. 22)

Dr. Zágon György m. kir. rendőr százados, több hadikitüntetés tulajdonosa, a sydneyi csoportunk tagja, 1976. júniusában elhunyt. Lelki-üdvéért a gyászmisét Syden-ben (N.S.W. Ausztrália) 1976. június 18-án mutatták be. Testületünket igazán nagyrabecsülő bajtársunkat veszítettük el. Emlékét megőrizzük. Temetése a hozzátartozók kérésére magántemetés volt. (Dr. J. I. 1976. VII. 8.)

Dr. Osteczky Dénes, sydneyi lakos, csendőrbarát elhunyt. (Dr. J. I. 1976. VII. 8.)

Tóth Istvánné, Tóth István örm. bs. (New Brunswick, Franklin Township, Pa. USA.) felesége hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése 1976. július 31-én volt. Koporsóját csendőrök vitték és a MKCsBK koszorúja ott volt a hűséges csendőrfeleség koporsóján.

Fekete Zoltán Perth-i (W.A. Ausztrália) lakos, néhai Fekete István főtörzsőrmester fia, 30 éves korában elhunyt. 1976. július 24-én temették Perth-ben nagyszámú magyar és ausztrál közönség részvétele mellett. A helybeli és környékbeli bajtársak csaknem teljes számban képviselték a MKCsBK-t, valamint a már önálló csendőrgyermekek közül is az elhunynak egy barátja. A koporsót a bajtársak temetkezési zászlója takarta le, s a legnagyobb és legszebb koszorú is az övék volt. (vOSL 1976. VIII.2.)

Hervay Szilveszter örm. bs. felesége szül. Annus Ilonka Perthben (W. A.) meghalt. Égiháború közepette, zuhogó esőben 1976. augusztus 14-én a gyászoló család, együttérző bajtársaink, azok hozzátartozói és nagyszámú jóbarát és tisztelője kísérték utolsó útjára a Perth-i temetőbe. Temetése megható volt. Még július hónapban járványos influenzában rosszul lett és mentők szállították be a perthi kórházba, hol több napon át eszméletlenül feküdt. Az orvosi tudomány, a gondos ápolás és az életmentő gépek sem tudták megmenteni. Az elszigeteltségben élő bajtársak gyásza igen nagy, mély és fájó, hűséges jó feleséget, Annus Péter örm. testvérhűgát, igazi csendőrasszonyt veszítettek. Koporsóját a bajtársak temetkezési zászlaja, sírhantját virágerdő borította. (OSL.)

Zámbó Imre m. kir. csendőrőrmester, Adelaide (S. A. Ausztrália)-i csoportunk állományába tartozó bs-unk Adelaideben 1976. július 19-én 60 éves korában korán és váratlanul elhunyt. Felesége és három fia gyászolják. Antalffy Pál örgy. a legifjabb fiúnak keresztapja. Bajtársai és barátai nagy számban kísérték el utolsó útjára a hűséges bajtársat.

Novák József m. kir. próbacsendőr, az Adelaide-i (S.A. Australia) csoportunk állományába tartozó bs-unk Adelaideben háromszori operáció után bélrák következtében 1976. VI. 28-án, 56 éves korában elhunyt. Bajtársai és barátai nagy számban kísérték utolsó útjára, a sírnál a csoportvezető búcsúztatta.

Kővári Sándor m. kir. csendőrőrmester, a m. kir. cső. kp. nyomozó pság állományába tartozott bs-unk Chino-ban (Cal. USA) 1975. május hó 10-én elhunyt, s 14-én az ontarioi temetőben (Cal. USA) helyezték örök nyugalomra. Gyászolják felesége, nagyszámú gyászolóközönség, barátai, és bajtársai. Sírjánál búcsúbeszédet dr. Hollády E. szds. mondott és helyezte el „Csendőr Bajtársak” feliratú koszorúját tragikusan elhunyt bs-unk sírjára. (Dr. H. E. 1976. VII. 2.)

Perczel Károly m. kir. főhadnagy Sewickley-ben (Pa. USA.) 1976. április 19-én 60 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt. A ravatalánál megjelent a MKCsBK vezetője, valamint az elhunyt volt alárendeltje Simon Árpád m. kir. csendőr. Gyászolja felesége, valamint kiterjedt magyarországi rokonsága. (BTEZ 1976. V. 17.)

Felsőöry Béla m. kir. szkv. honvéd alezredes, a Signum Laudis tulajdonosa 1975. december 22-én 77 éves korában elhunyt. Gyászolják felesége, fia, dr. Felsőöry Attila, valamint menyje, rokonai, barátai és bajtársai. (Magyarság, Pittsburgh, Pa. USA.)

Holló Rezső m. kir. szaksz. főtörzsőrmester, a debreceni híradóőrs parancsnoka 1975-ben Debrecenben meghalt. (EL. 1976. V. 30.)

Berényi Ferenc m. kir. számvívő főtörzsőrmester a debreceni VI. kerület állományában szolgált, 1975-ben Debrecenben meghalt. (EL 1976. V. 30.)

Márton Árpád m. kir. főtörzsőrmester a debreceni VI. kerület állományában szolgált, 1975-ben Debrecenben elhunyt. Mindhárom bajtársunkat Debrecenben temették el a még ottélő bajtársak és hozzátartozók részvétele mellett. (EL 1976. V. 30.)

Ragó János m. kir. csendőrőrmester, a Toronto-i csoport (Ont. Kanada) állományába tartozó bs-unk Torontóban, májrákban 1976. IX. 12-én meghalt. Májusban súlyos operáción esett át, hol gyomra egy részét is el kellett távolítani. Ügyvezető bs-unk VI. 2-án felkereste a kórházban, hol telefonon beszélt vele. Azt mondták, hogy jobban van és hogy 6-án hazamegy. A miskolci kerület salgótarjáni örsén szolgált, mint jv. szolgálat közben esett szovjet fogságba 1944 végén. A fogságból 3 év után hazahozták, mikor is azonnal nyugatra szökött. Torontóban, később Richmond Hill-ben, s Floridában épített otthonát magának. A torontói csoport lelkes tagja volt. Richmond Hill-i farmján sok kedves csendőr pik-

niken, 6 méteres lángú, hajnalig tartó tábortűzeken élveztük bajtársi szeretetét. Búcsúztatása IX. 14-én volt, koporsóját torontói csoportunk címeres zászlója borította. Temetése IX. 15-én történt a Mount Pleasant temetőben a r.k. egyház szertartása szerint óriási bajtársi részvét kíséretében, a búcsúbeszédet dr. Szalontai Sándor gt. fhdgy. csop. vez. bs. tartotta. Gyászolják özvegye, unokahúga, barátai és bajtársainak sokasága. Ismét egy kiváló bajtársat veszítettünk. Imáinkban kérjük a Mindenhatót, vegye oltalmába. (vKK. IX. 13. 1976.)

Vathy József m. kir. tart. pc. zászlós, néhai Jaeger József tart. fhdgy. veje Cleveland-ban (Ohio, USA) súlyos háborús sebesüléséből eredő májzsugorodás következtében 54 éves korában, hosszú szenvedés után 1976. szept. 2-án Clevelandban meghalt. A gyászoló család fájdalmában osztoznak barátai, bajtársai és Osterode-i (Ny. Németország) 56. DPACCS Bournemouth-i tábortársai. (vKK. IX. 13. 1976.)

Elhunyt bajtársainknak, bajtársaink eltávozott Hozzá tartozóinak adjon a Mindenható békességes pihenést. Az ittmaradtaknak és a gyászoló családnak ezúton fejezzük ki őszinte együttérzésünket és bajtársi részvételünket.

Értesítések

Könyvismertetés

Még ég a láng. Írta Szitnyai Zoltán. Kiadó: Minerva Books, Los Angeles (Cal. USA) 1976. Keményvászonkötésben, 287 oldalon, ára 12 dollár.

Az író Selmechányán született 1893-ban, az egyetemet Budapesten végezte és 1949 óta Ausztriában folytatja írói munkásságát. Ma 83 éves, élete meglátásai, élményei, találkozásai történelmi személyekkel Magyarországon modernkori történelmének mindhárom szakára kiterjednek, melyek az események révén egymásba szövednek, összetartoznak. Tollát kizárólagosan az örök Nemzetéért való aggodalom, kötelességérzet és az a szándék vezeti hogy írásának lényege kitörölhetetlenül vésődjék bele a magyar lelkekbe. Halálos veszély fenyegeti nemzetünk létét és nemzeti lét nélkül a nép is lassú kihalásra ítéltetett — mondja előszavában Endrődy László. Vezetőink, államférfiaiunk a Magyarországot elért korszak hatása alatt, erényeink, hibáink mind egy-egy mozaikját adják a közel múlt történelmének. Pillanatfelvételei során újra átéljük azokat az esztendőket, mikor a magyarság alig valamivel több, mint 100 év alatt az ipar, kereskedelem, művészetek és a politikai életben is fel akart jönni más szerencsés nyugati országokkal egy vonalban, hogy bepótolja a 200 éves pusztításokat és reformálja maradiságunkat. Megjelenik előttünk a három Tisza. Tisza Kálmán, aki mint Magyarországnak 15 éven

át miniszterelnöke tevékenységével hozzájárult a magyar államszervezet konszolidálásához. Ő létesítette a m. kir. Csendőrséget, az Osztrák-Magyar Bankot és megszilárdította gazdasági életünket. Megjelenik előttünk mosolygós arcával az I. Világháborús sebesülésből eredő bénaságát két bottal vonszoló Aranysarkantyús Tisza Lajos huszártiszt, a falusi gyermekek istápolója: Tisza István alakját mélységes tragédia övezi. Miniszterelnök az I. Világháború alatt az 1917-iki összeomlásig. Ha helyén maradhatott volna, bizonytal megóvjá Hazánkat attól a forradalomtól, mely a nemzetiségi törekvések győzelméhez és ezeréves országunk szét darabolásához vezetett. Súlyos történelmi felelősség örök bűne terheli Károlyi Mihályt azért, hogy a háború utáni magyar élet megrekedt a ferencjózsefi keretek között, hogy 67 szellemét nem a 48-as váltotta fel és a népbiztosok rémuralmának antiszemizmussá lett a következménye — mondja az író. Így történhetett meg, hogy a bolsevizmus szörnyűségeit átélte Magyarországon a kommunizmus elleni védekezés lett az államvezetés legfőbb gondja és még sok üdvös reform maradt megvalósítatlanul attól való félelemben, hogy kommunista elemek malmára hajtánák a vizet. Talán ezért is nem tudtuk megteremteni azt a minta-államot, miután Trianon megszabadított nemzetiségi problémáinktól. Az író is átélte teljes kifosztottságunkat, mikor állástalan diplomásaink örültek, ha villamoskalauzok lehettek, s hosszú évekig tartott, míg a vagonlakásokat fel tudtuk számolni. Megalakítottuk az OTI-t az Országos Társadalom Biztosítót, munkásvédelmet, családi házakat építettünk, de hány más szociális reformra nem kerülhetett sor. Azután következett a tragédia, a mérhetetlen fájdalmak és veszteségek, melyek ismét visszavetették a függetlenségét is elvesztett országot újabb 100 esztendőre. „Még ég a láng” még élnek, akik emlékeznek, hogy fiataljainknak lelkükbe vessék jogos szabadságharcában magára hagyott fajtánk tragédiáját.

Ázsia peremén. Írta Gábor Áron, kiadta XX. Század Los Angeles-München.

1974-ben, keménykötésben 223 oldalon. Az író már évek óta gyűjti az anyagot „Mi és a nagyvilág” témájához. Keresi a magyarságszolgálat új formáit hogy útravalót adhasson 6.000 éves kultúránkból 1.000 éves földünk nélkül édes-bús élménykincsünk között keresgélve az idegen környezet formálásával felnövő fiatal generációknak. Vegyük észre azokat a lehetőségeket, melyeket a világ időtől és tértől egyre távolodó 5 kontinensre szétszórt Nyolcadik Törzsünknek kínál. Különben unokáink szemében rövidlátók és önzők leszünk. Az író a Lufthansa vadonatúj utasgépén indul Frankfurtból Belgrád — Istanbul — Karachin át elkerülve az arab országokat Ausztrália felé, hol 30.000 magyar él. 10.000 méter magasságban a felhők között repül, mint egy modern Juliánus barát keresi azt az ezerarcú és megfeythetetlen magyarságtudatot, mely a következő generációhoz is elvezet. Megismeri Sydneyt, beszél magyarokkal, akik boldogultak, akik karriert csináltak, éli egyesületi életüket, beszédek mond az Ausztráliai Magyar Szövetség előadásain. Elmegy

Melbourneba, hol a magyarság az átlagnál dinamikusabb életet él, márkánsan mutatva egyesületi életünk jellegzetességeit a jót és a rosszat is. Legfontosabb, hogy nem fásult és nem közönyös. Még a nagymamáknak is party-juk van, összejönnek rendszeresen. Ha ők komolyan munkához látnak, — mint ahogy meg is teszik — megkönnyíthetik a magyar nyelv-oktatást. A jelenlegi anyanyelvi nehézségek legnagyobb része éppen abból adódik, hogy egy generáció nagymamák nélkül nőtt fel. Adelaide mezőgazdasági és kereskedelmi központ, de európai szemmel nézve Isten is idegenforgalmi központnak teremtette. Végezetül az író néhány észrevételt küld a sydneyi, melbournei, adelaidei és canberrai Magyar Házba, az újságoknak, amint megköszöni a vendéglátást, mely ősi sajátosságunk. Úgy érzi, megértésünktől, okosságunktól ezeréves helytállásunktól és sokkal régibb taktikai képességunktől függ, hogy a szép, fiatal nagymamák most tipegő unokái magyarok maradjanak. Gábor Áron könyve több, mint útleírás, több mint útinapló. A 30.000 ausztráliai magyart látogattuk meg, kiknek östehetsége, kultúrája és szívós kitartó szorgalma elindította az új generációt a boldogulás felé belerakván tarisznyájukba a szebb jövő minden reménységét.

Egy bögre tej . . . elbeszélések, írta Miska János. Kiadta Miska János és Mikes Kelemen kiadó, Ottawa—München, 1969-ben puha papírkötésben, 141 oldalon.

A költő 1932-ben Nyírbélteken (Szabolcs vm.) született, ma Albertában, (Kanada) él, a tartományi földművelésügyi minisztériumban könyvtár-igazgató. Életrajza és fényképe megjelent a „Men of Achievement” c. enciklopédiában. Elbeszélései mind színekben öntött eredeti írások nagyrésze szülőföldjéből, a Nyírségből fakad, vagy ahhoz tér vissza. Írásművészetét két sarkalatos elem, költői szabadság és riportszerű szubjektivitás jellemzi. Már eddig is több cikke és könyve jelent meg Kanadában.

Detektívélet. Írta Bödő Károly, Árpád díjas író, kiadta a Napnyugat, Los Angeles, (Cal. USA) 1976-ban barnaarany kemény díszkötésben, 231 oldalon. Ára 8 dollár.

Talán mindenki ismeri Sherlock Holmes, Sir Arthur Conan Doyle világ-hírű detektívregényeinek főhősét, aki a „mesterdetektív éleslátásáról tanúskodó tettekkel kápráztatta el az olvasókat”, bár a szerző nem volt detektív. Magyarországi viszonylatban nem találunk hasonló sikerű detektívregényírókat, bár Conan Doyle műveinek magyar fordításait nálunk is kedvelték. Bödő Károly könyve az emigrációban első igazi detektívtörténetek gyűjteménye. Rádióelőadások, riport-elbeszélések és kis regények keretében emlékezik vissza régi nemzetközi és belföldi különféle bűncselekményekre, melyeket a budapesti detektívek nyomoztak és derítettek ki, mint pl. a zürichi táviratesalást, „mely ha sikerül, az egész ország pénzügyi biztonsága megrendült volna”. Utolsó kisregényében emléket állít a vértanú vitéz bonyhádi Perczel György tart. fhdgy., m.kir. detektívnek kit odasorol „politikus, pap, tanár, tanító, katona” fogolytársával együtt a mi tiszt és thts. bs-ainkhoz, akiknek sorsában ő is oszto-

zott. A szerző éles szemmel ír a két világháború közötti magyar társadalmi életéről, a 45 utáni helyzetről, leírásai érdekesek, stílusa élvezetes és a nyomozásokban beálló meglepő fordulatok gyors kihasználásának mestere.

„Kis testvéreim, magyar gyerekek” Szeleczy Zita a volt Magyar Nemzeti Színház művésznője, csendőrbárát összeállításában és kiadásában megjelenő legújabb lemezének tartalma művészi és technikai kivitelezésében ugyanolyan magyar és nívós, mint megelőző albumai. A legszebb magyar gyermekversek, altatódalok, mesék — színes csokorban drága anyanyelvünkön. Kapható: Zita Lemezek, 3475 La Sombra Drive, Hollywood, Cal. USA. 90068. Ára 7 dollár, szállítási költség 75 cent, külföldre 1.50. Rövid időn belül megjelenik.

A Múzeum hírei

A MKCsBK Múzeum, mely elhelyezésül szolgál a vitézi, honvéd és rendőr eredetű valamint a Rákóczi Szövetség által adományozott emlékeknek is, továbbra is a torontói (Ont. Kanada) magyar látogatók érdeklődésének középpontja. Különbő katonai és csendőr tárgyú emlékek ajánlása révén a Múzeum továbbra is növekszik. A gyűjtemény őrzése és fenntartása v. Kövendi Károly szds. bs. vállain nyugszik, aki múzeumóri teendőit változatlanul ellátja. Munkabírása azonban nem növekedik ebben az arányban és bizony az emberi életkor is véges. Végrendelete — melynek egy példányát a régi vezetőség volt tagjai is megkapták & úgy szól, hogy a múzeumi anyag a budapesti Hadimúzeumba kerüljön magyar államköltségen. Addig is, amíg erre sor kerülhet, a tervezett Ottawa-i Ethnic Museumban való elhelyezés volt tekintetbe véve. Ennek érdekében megtekintették a Múzeumot ottawai angol és franciakanadai múzeumi szakemberek, köztük az Ottawa-i Hadimúzeum helyettes igazgatója, repülő alezredes, s mind elismeréssel nyilatkoztak, melyet annak idején a B. L. is hozott. Ez a katonai, népművészeti és történelmi múzeum az 1450 drb. anyagával szerintük is valóban értékes és hűen kifejezi, hogy miért jött Kanadába 1890 óta 132.000 magyar. De más a múzeumi szakemberek véleménye és más a kormány hivatalos álláspontja. A mai infláció, kormányingadozás mellett ugyanis nem valószínű, hogy a több millióba kerülő Ethnic Múzeumot megépítik. Ezért a múzeumór gyermekei előtt odanyilatkozott, hogy „váratlan halála esetén a közanyagot üveg-szekrényekkel együtt adják át a torontói Kanadai Magyar Kultúr Központnak”. A Központ egy utcátömb, melyet a torontói Magyar Ház igazgatósága vásárolt meg a közgyűlés felhatalmazása alapján 1974-ben 650.000 dollárért. Az épület egyik felső emeleti termében elférne a Múzeum anyaga, s odakerül majd az oshawai Repülőmúzeum (Ont. Kanada.) anyaga is. Ha a torontói egyetemi magyar tanszék megvalósul a helyszínen tudná megmutatni a magyar történelem és művészetek emlékeit pár-

huzamosan előadásaival. A Központ érdeklődésére a múzeumőr válasza mindig ugyanaz volt, hogy „míg nyugdíjba nem megyek, addig őrzöm”. A Központnak a MKCsBK torontói csoportja örökös dísztagja.

A közel múltban többek között az alábbi felajánlások illetve adományok érkeztek, melyeket a leltárba való bevezetés után ezúton is nyugtáz köszönettel a múzeumőr/ Kőbör László fhdgy. elküldte a Buenos Aires-i (Argentina, Délamerika) katonai akadémia (szervezete Czetz János 1948-as honvédtábornok 1869 után) kis zászlaját és két régi bajtársi képet,

Gyldenfalk Aage dán nemzetiségű csendőrbarát a német katonai szemle és újság „Heereskunde” 1975-ös évfolyamát bekötve, valamint egy szakkönyvet,

Link László (Cleveland, Ohio, USA) csendőrbaráttól három történelmi magyar zászlót,

Kovács István (Willowdale,) „A magyar katona és századunk legszebb magyar csatái” c. könyvet,

Vathy József tart. pc. zls. bs-tól a M. Kir. Vöröskereszt fehér zománcjelvényét, melyet még édesanyja viselt a komáromi hadikórháznál,

Özv. Demeter Sándornétól, tart. hdgy. özvegye, (Toronto, Ont. Kanada) egy sorozat hadifogoly rajzot az Uzman-i (Kaukázus, Oroszország) hadifogolytáborából (a művész Báró Gyula hdgy., Báró Béla cső. ezds.bs. fia),

Florián Márton (Torontó, Ont. Kanada) egy üvegszekrényt,

Csukly Andorné (Montreal, Qu. Kanada) csendőrbarát, mérnök feleségétől egy 1917-ben nyomott magyar koronázási albumot,

v. Bakonyi Béla főtörm. bs-tól 6 drb. törökországi levelezőlapot,

Freislinger Kálmánétól néhai apósa, Freislinger Gusztáv tart. szds. tábori egyenruháját, csizmáját,

Vajda József csendőrbaráttól (Belgium) belga csendőrőrnagyi zubonyt, két fényképet a belga csendőrség diszelgéséről és két magyar szakkönyvet,

Simontsits Attila pc. hdgy., csendőrbarát felesége 1976-os amerikai fémdollárt,

N. N. honfitársunk pedig 100.00 dollárt juttatott az eszmei laktanya céljaira.

Máté Károly őrm. (Toronto, Ont. Kanada) az ontáriói tartományi rendőrségi jelvényeket és más emlékeket adományozott a Múzeumnak.

Nyirádi-Szabó Imre repülő fhdgy. (Santa Monica, Cal. USA) néhai vitéz Taby Árpád őrgy. által aláírt és eredeti pecséttel ellátott Nemzetvédelmi Keresztrel kitüntetettekhez szóló okiratot adományozott a Múzeumnak.

KÉRELEM:

A Múzeum keres hadtörténelmi ereklyéi kiegészítésére: Tábornoki atillát, huszárt vagy páncélos tiszti atillát, repülőtishti zubonyt, atillát és sapkát, gyalogos tiszti atillát, rf. nélküli vagy tisztesi zubonyt, pilóta jelvényt, ejtőernyős jelvényt, rendőr Zrinyi sisakot, ezred vagy más csapatzászlót, rendőrtiszti zubonyt, honvédkürtöt.

Háborús és békekitüntetések és más ereklyék a MKCsBK torontói csoport Csendőr napján, 1976. II. 21-én. A Múzeum kiállítása.

Értesítés:

Vitéz Kövendy Károly és Simontsits Attila kiadásában megjelent „Harcunk . . . 1920—1945” 540 képet tartalmazó katonai, csendőrségi képeskönyv még kapható a kiadónál: P. O. Box 335, Etobicoke, Ont. Canada, M9C 4V3 cím alatt. Kiváló ajándék katonaviseltek, ifjúságunk számára, Karácsonyra. Ára 12 dollár (A postaköltség erősen felemelkedett.)

A vezetőség levelesládájából Amerikai Egyesült Államok

Csendőr Bajtársak!

Én mint öreg csendőr bajtárs, aki az élet alkonyán járom Veletek az emigrációs, göröngyös utat, az alábbi kéréssel fordulok Hozzátok, szerte a szabad világban. Az emigrációs türelmetlen betegség következtében egységes bajtársi és összetartozási magatartásunk két táborba sodort bennünket, az MKCsBK és a Cleveland-i (Ohio, USA) Cső. CSALÁD táborába!

Kedves Bajtársaim! Az idő gyorsan halad, soraink ritkulnak, sok drága, hűséges Bajtársunk eltávozott az örök Honba. Egységbe hívlak Benneteket a többségben lévő MKCsBK kötelékébe. Egységben az erő.

Otthon is egységben éltünk. Gondoljatok a Szolg. Szab. I. Rész szép paragrafusaira: Istenfélelem, Hazaszeretet, Bajtársiasság, Közszellem és Egyetértés. A szép jelmondatunk a Híven Becsülettel és Vitézül! Ne azt keressük tehát, ami elválaszt, hanem ami összetart bennünket távol a szovjet kommunista rabságban élő szép magyar Hazánktól és fajtestvéreinktől!

Kérlek benneteket, hogy írjatok, vagy beszéljete a CSŐ. CSALÁD táborában lévő bajtársakkal és ismertessétek Velük ezen bajtársi kéresemet, ha a B. L.-t nem kapták volna meg.

Igaz bajtársi szeretettel üdvözöllek Benneteket szerte a szabad világban, Hales Corners, (Wisc., USA.) 1976. április hó.

vitéz Ághy-Asbóth Zoltán s.k.
öreg bajtárs, szkv. csendőr ezredes.

Sz. M. Betlehem (Pa.) 1976. VI. 3. Szíves tudomásvétel végett közlöm, hogy a „Betlehemi szórvány” néven ismert csoportunk megszűnt. Azonban ha már nem is vagyunk értékelhető „egység”, mégse hulltunk el, mert miután a New Brunswick-i csoport a távolságot tekintve könnyen elérhető, erős hatással van ránk. Ezért a régi baráti kapcsolatok ápolása és melengetése céljából mi betlehemiiek gyakran megjelenünk. Így közvetlen ugyan de hozzájárulunk közcélú bevételeik gyarapításához. Végh Lajos otthoni bajtársunktól már régebben levelet kaptam, melyben arra kér, hogy nevében köszönjem meg a vezetőségnek a részére küldött karácsonyi ajándékot. Meghatódott szavakkal fejezte ki háláját a vezetőségnek a bajtársi jótéteményü megemlékezésért. Mint írja, már csak tiszteletből hagyja a Nagy Kaszás (mint volt csendőrt, gondolom én) úgy, ahogy éldegélni teljesen tönkrement szervezettel. A többszöri kórházi gyógyítgatások — kezeléseik után most már arra van ítélve, hogy hetenkint orvos látogatja a lakását a szükséges gyógykezelés végett. Járnai már — többek között — a szívgyengesége miatt sem tud, csupán feküdni és ülni. 73 éves. Ez a levél döntött abban az ingadozó elhatározásomban, hogy maradok továbbra is a Bajtársi Közösség tagja. Nem mulaszthatom el sok szerencsét kívánni az önzetlen, áldozatos, önként vállalt közösségi munkájukhoz, ami vajmi kevés esetben szokott elismerést, különösen pedig hálát eredményezni. Mellékelek 12 dollár értékű pénzes utalványt a folyó évre. Bajtársi szeretettel.

v. H. I. Buffalo (N. Y.) Az itteni csendőr életet szívvel-lélekkel, mint szorványvezető irányítottam és szolgáltam, de attól a pár csendőrbajtárstól, akik még itt élnek Buffalóban én már több mint 10 éve elszakadtam, miután a mi itteni kis csendőr életünket is aláaknázták. Azóta itt nincs csendőrélet és nincsenek Csendőrnapiak. 83 évvel a vállamon munkátokhoz erőt, egészséget és kitartást kívánva őszinte bajtársi üdvözléssel.

v. M. L. Cleveland (Ohio). 1976. VII. 29. Köszönettel nyugtázom a nevemre küldött B. L.-t, amelynek kiállításáról és tartalmáról csak jót mond-

hatok. Sajnos cserepéldányt én már nem küldhetek, mert öreg és fáradt vagyok annak összeállításához — egyedül, mint azt 13 éven át tettem. Egyben köszönöm a külön írt jókívánataidat, amire bizony nagy szükségem van, mert gyenge vagyok, mint az egy napos bárány.

F. J. Milwaukee (Wi.). 1976. VIII. 2 . . . Nagyon köszönöm a nívós Bajtársi Levelet. Adja a Mindenható, hogy még nagyon sokáig tudjátok szerkeszteni. Csatoltan küldöm hozzájárulásomat a MKCsBK fenntartásához, 20 dollárt.

Ausztrália

v. Sz. L. Como (W. A.) . . . Idecsatoltan küldök egy bankcsekket 15 kanadai dollárról, mint évi előfizetési díjat a B. L-re. Mindehez még csak annyit, hogy adja Isten, hogy bajtársi létezésünkben és összetartozásunkban sikerüljön elérnünk azt, hogy Testületünk alapításának 100 éves évfordulója meg legyen ünnepezve. Emlékszel még rám? Én tudom, hogy mi találkozunk. 1950 óta vagyok Ausztráliában még otthon elvett feleségemmel és két fiammal, akik már nők, magyar feleségekkel. Isten áldása legyen Veletek.

v. O. S. L. Perth (W. A.) 1976. VI. 4. az új B. L-t az elejétől végig többször átolvastam. Azt mondhatom, hogy a lap jó kezekbe került és a bajtársak is szeretik. Én újra összeállítottam egy cikket és felhasználás végett eljuttatom Hozzád. Megírására az készítetett, hogy eddig sokszor hallottunk és olvastunk már arról, hogy a csendőrök földművelő és paraszt családból származtak, viszont eddig nincs még leszögezve, hogy azok a bizonyos földművelő és paraszt családok a valóságban kik voltak és mit csináltak. Ezt igyekszem most pótolni, úgy, ahogyan én látom. Az én meglátásom szerint a tervbevett történelmünk leírásához a származás tisztázása tehát föltétlenül szükséges.

T. J. Narrogin (W. A.) 1976. VI. 25. Az 1975-ben kiadott B. L-t én nem kaptam meg, de az Adelaide-i találkozón olvastam. Isten áldása, bajtársak szeretete kísérjen munkátokban, melyet Híven, Becsülettel, Vitézül jelszavunk alatt végeztek. Csatolom ezévi támogatásom a B. L-re Au. 10.00 dollárt. Adelaideban a cső. jelvényem elveszett. Lehet még kapni? Igen. (Szerk.)

Dr. T. Gy. Liverpool (N. S. W.) 1976. V. 27. Az újjáéledt B. L. második számát megkaptam. A mostani szám is, akárcsak a megelőző jó, tartalmilag szórakoztató, kiállítása ízléses, látszik rajta az a lelkesedés és töretlen akarat, amely mindnyájunknak annyira közös jellemvonása volt valamikor. A szétosztással kapcsolatban meghirdetem az új előfizetési „hadjáratot”. Addig is egy kis türelmet kérek. Kívánok Ügyvezető bs-amnak jó egészséget és jó munkakedvet mindannyiunk nevében.

Európa

B. J. Roubaix (Franciaország). 1976. IV. 26. Kedves Főtörzsörmester Úr! Szíves megleghangú soraiért fogadja legőszintébb köszönetemet és hálámat. Városunkban T. J. bs-ammal ketten vagyunk. Országunkban alig 10—11 cső. bs. él. Március és április hónapban 3 honfitársunkat temettük el. Az eddigi ház bérletet — ahol összejöttünk — a tulajdonos felmondta, így a berendezést, könyvtárt egy francia szerzetesház pincéjébe költöztettük át. Ez igen lehangolt bennünket. Én láttam, én tudom, hogy bajtársam mit küzdött, gyürkőzött, harcolt, hogy városunkban magyar közösség létezhesen. Előfizetésemet továbbra is nála fizetem be lapunkra. Levelemhez mellékelek egy leírást, mely nem fantázia szüleménye, hanem tragikus sorsom egyik „mozaikkockája”. Az újság ugyanis úgy szórakoztatóbb, ha csendőrs családi életünk eseményei mellett hírt ad a politikai helyzetről is, hoz tanulmányokat és jó szórakoztató olvasmányokat is. Szívemhez nőtt lapunk azonban mindig úgy volt szép és jó, ahogyan az megjelent és megjelenni fog, mert sem szebbet, sem jobbat alkotni én nem tudnék. A Teremtő bőséges áldását kérve maradok hazafias tisztelettel.

Özv. P. F-né München (Szövetséges Németköztársaság). 1976. III. 5 . . . Mint érdekességet kell közölnöm, hogy nyugdíjam rendezése ügyében jártam Münchenben a bajor belügyminisztériumban, hol tudomásomra hozták, hogy szegény jó uram a Székesfehérvár térségében előnyomuló szovjet csapatok háromszori visszanyomásaért és egyéb hősie magatartásáért 1944. december 1-vel tábornokká lett soron kívül előléptetve. (BTEZ)

Délamerika

v. K. Gy. Sao Paulo (Brazília). 1976. VI. 18. Hálásan köszönöm kedves figyelmezteteket, megkaptam az 1. számot. A B. L. tartalmára vonatkozólag megismétlem, hogy az mindenben megfelel a céljának: A lelkiek mellett a legteljesebb és legalkalmasabb fizikai összekötő kapocs a nagyvilágban szétszórt bajtársak között. Érzem, hogy szerkesztése mélységes bajtársi szeretetből jön és felöleli a hagyományos csendőrszellem összetevőit. Fogadjátok fáradtságos munkátokért szeretettel elismerésemet és dicséretemet.

A. B. Wilde, (Argentina). 1976. IV. 30 . . . A helyzet dacára a katonai beavatkozásnak — alig javult érezhetően. Nem elég erélyesek. Tovább folyik a katonai parancsnokok és rendőrök orvul való lelövése. Az inflációt se bírták megakadályozni, mert az árak tovább szöknek. Hihetetlen mennyiségű csempészárút koboztak el, de a bűnösöket nem végzik ki. A dollár ára lement 36.000-ról 26-ra, mégis emelkednek az árak és dollárt se lehet kapni. De ha lehetne se tudnánk megvenni, mert a megélhetés napról napra lehetetlenebb lesz. Kezdődik a munkanélküliség is . . .

szeg a legveszedelmesebb, mert ha még nagyobb lesz még több lesz az útonállás és a rablógyilkosság. Szóval csöbörből vödörbe kerültünk — látzatra. Azt hiszem a világkrízis sem magától keletkezett, hanem mesterségesen van szítva. Akik még összetartanak azokat így szakítják szét, hogy tehetetlenek legyenek és ne tudjanak a másik sorsáról. Ne haragudj, hogy ilyenekkel traktálalak, de kirobban az emberből a tehetetlen elkeseredés. Várom a B. L-t. Szeretettel üdvözlök mindenkit.

Kanada

v. B. B. Toronto (Ont.) 76. V. 17. Tegnap délután volt itt helyben a bajtársi gyűlésünk, mikor a B. L. is ki lett osztva a jelenlévők között. Minden bs. nagyon örült a lapnak, s hogy kézhez vette, mindjárt bele is kukkantottak, miért is a gyűlést rövid időre fel kellett függeszteni. v. Kövendy szds. bs. igen szép beszédben emlékezett meg a szerkesztőség áldozatos munkájáról, a lap szerkesztését és kiadását illetőleg. A B. L. általános tetszést és örömet hozott, mire az évi előfizetést azonnal össze is adták, van, aki valamivel többet is adott. (Az MKCsBK Vezetőnek közvetlenül átadott 100.00 dollár irodaátalányon felül a csoport V. 21-én 284.00 dollárt juttatott el a Kiadóhivatalnak.)

v. K. K. Etobicoke (Ont.). 1976. VII. 16. . . . Ügyvezető bajtárs ontáriói látogatása száz százalékos sikerrel járt. Azóta S. M.-nál és részben a wellandiakkal is beszéltem. Megvan a bizalom és ez kiváló. Ez az a látogatási módszer, melyet én vezettem be, s amely a maximumra emelte a központi vezetéshez húzódó bizalmat.

Sz. S. Montreal (Quebec). 1976. VIII. 12 . . . Az olimpiai játékok befejeződtek. Hál' Isten minden nagyobb baj nélkül. Ha az ember olimpiai szellemen nézte, akkor igen csalódott, mert az olimpiai eszmét, illetve a szellemet sehol se bírta felfedezni a zászlókon kívül. Igen rányomta bélyegét az üzlet, a politika, illetve a különböző eszmei irányzatok harca és propagandája. Ezek a dolgok annyira elfajultak már, hogy csalásoktól, az alapszabályok kijátszásától sem riadtak vissza. A sportolók között volt néhány barátom (vívók), de nem volt rá alkalom, hogy találkozhassek velük. Tegnap előtt találkoztam egy pár atlétával és megegyeztünk, hogy a repülőtéren találkozunk és elbúcsúztunk. Kimentem a repülőterre egy barátommal és vártuk a magyarok érkezését. Csak a kísérők és az újságírók érkeztek a váróterembe, a sportolókat egyenesen a gépbe vitték, tehát azok senkivel nem érintkezhetek. Érdeklődésemre azt a választ kaptam, hogy „nem akarják, hogy a kapitalizmus megfertőzze őket”. Mire én azt válaszoltam, hogy „Uram, ne szidják a kapitalizmust, mert az tartja az önök rendszerében az életet, mert ha nincs az amerikai kapitalizmus, akkor az önök rendszerének, illetve a kommunizmusnak vége”. Jó utat kívántam és ők elmentek. Üdvözetem az összes bajtársaknak.

Sz. F. Simcoe, (Ont.). 1976. I. 5. . . . A B. L-t megkaptam, melynek nagyon örülök, mert ami benne foglaltatik, az minden nagyon érdekel. Kérek segítséget Kertész István véglegesített csendőr felkutatása érdekében. Utóljára a Kellerberg-i (Ausztria) táborban 1946-ban láttam. Kertész cső. Értény nagyközségben született (Tolna vm.), mely Dombovártól 22 km-re fekszik. Itt a levélben küldök 15 dolláros csekket, 12 dollárt a B. L-re, 3 dollárt a Segély Alapra. (Aki tud róla valamit, írjon a Szerk. címére, továbbítani fogjuk. Szerk.)

ÉRTESÍTÉS.

Bajtársaink érdeklődésére a Vezetőség ezúton közli és értesíti a csoport és szorvány-vezetőket, hogy MKCsBK JELVÉNY KAPHATÓ. A személyi adatokat (Név, volt rf., szül. év, hó, nap, hely, családi állapot és gyermekek száma és kora) tartalmazó igényléseket a Vezetőség címére kérjük. A jelvény ára igazolvánnyal együtt Cdn \$3.00.

A MKCsBK Vezetősége

Ezúton is nyugtazza köszönettel az 1976. febr. 16—1976. aug. 31-ig beérkezett pénzküldeményeket:

T.J.	Fr. 200.00	v.V.F.	13.00	Dr.P.V.	10.00
H.M.	Fr. 50.00	L.B.	154.72	M.I.	10.00
M.L.	10.00	Sydney		K.Gy.	20.00
E.S.	12.00	csoport Cdn	\$ 417.73	Dr.K.L.	20.00
özv.P.F.	19.29	Cs.B.	10.00	Dr.K.L.	15.00
L.B. Feketeerdői csoport	135.03	v.K.I.	12.00	New Brunswick csoport	350.00
F.M.	50.00	N.J.	5.00	Toronto csoport	284.00
K.J.	7.49	Rev.B.G.	5.00	E.L.	10.00
v.S.S.J.	DM 50.00	T.L.	20.00	Sz.J.	12.00
v.Sz.I.	15.00	v.A.A.Z.	32.00	P.M.	15.00
özv.Sz.I.	14.69	Sz.C.	30.00	A.M.	15.00
R.J.	Sh. 250.00	F.P.J.	20.00	L.J.	12.00
F.K.	12.00	Rev.J.Sz.	15.00	D.M.	15.00
B.S.	12.00	Dr.R.B.	20.00	M.F.	20.00
Sydney csop.	19.12	T.K.	12.00	F.F.	35.00
v.Sz.L.	15.00	K.M.	10.00	F.L.	12.00
H.I.	16.38	v.B.T.Z.	12.00	P.B.	20.00
Adelaide csoport	118.09	Sz.M.	12.00	v.B.B.	15.00
T.J.	11.84	Sz.J.	12.00	Wellandi csoport	244.00
csoport Cdn	\$ 417.73	S.L.	35.00	L.F.	12.00
Cs.B.	10.00	D.S.	12.00	F.I.	20.00
v.K.I.	12.00	V.J.	20.00	F.Gy.	25.00
N.J.	5.00	N.L.	6.00	Dr. Zs. N.M.	10.00
Rev.B.G.	5.00	Sz.Z.	10.00	B.L.	12.00
T.L.	20.00	R.I. & R.F.	30.00	Cs.L.	12.00
v.A.A.Z.	32.00	M.P.	10.00	Hamiltoni csop.	112.00
Sz.C.	30.00	Sz.M.	15.00	N.J.	12.00
F.P.J.	20.00	V.Zs.	5.00	B.G.	10.00
Rev.J.Sz.	165.00	Dr.H.E.	10.00	Calgary csop.	156.00
		Rev.B.A.	20.00		

A M. Kir. Csendőr Bajtársi Közösség Vezetősége kellemes, kegyelemteljes, szép karácsonyi ünnepeket, valamint szerencsés, boldog Újesztendőt kíván bajtársainknak, Hozzá tartozóiknak és előfizetőinknek.

SZERVEINK: A Bajtársi Levél.

A M. Kir. Csendőr Bajtársi Közösség — MKCsBK — központi tájékoztatója.

Szerkeszti a MKCsBK Vezetősége megbízásából:
A Szerkesztő Bizottság. Főszerkesztő: Dr. Kiss Gyula.
Minden cikkért és közleményért annak szerzője felelős.
Kiadja: a MKCsBK Vezetősége.

Levéltár és Múzeum

Bajtársaink gyűjtéséből és adományaiból példás áldozatkészséggel létesített és fenntartott otthona történelmi és testületi értékeinknek és a testvér bajtársi egyesületek emlékeinek.

Levéltáros és múzeumőr: Vitéz Kövendy Károly szds. Címe: „MKCsBK” Hungarian Veterans' Archive and Museums, O.O. Box 335, Etobicoke, Ont. Canada, M9C 4V3

POSTACÍMÜNK:

A MKCsBK Vezetősége a pénzküldemények kézhezvételét a B.L-ben, vagy magánlevélben elismeri és nyugtazza. Minden levelet, hírt, közleményt, előfizetést és pénzadományt a következő címre kérünk:

**Veterans' Association
1328-87 Avenue, S.W.,
Calgary, Alberta, Canada
T2V 0W3**

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Ámen.